

CUPRINS

Preambul	3
CAPITOLUL I. CARTE, LECTURĂ, STUDIU și CULTURĂ	7
Îmbunătățirea accesului prin constituirea unor colecții relevante necesităților informaționale, culturale și de loisir ale chișinăuienilor	7
Dezvoltarea, promovarea, susținerea și educarea dragostei pentru lectură a chișinăuianului	13
Anul lecturii	13
Lecturile verii	21
Ora poveștilor	24
Anul Ion Druță	26
Anul dinastiei Cantemireștilor	27
B.P. Hasdeu – 170 ani de la naștere	29
Alexei Mateevici – 120 ani de la naștere	31
Eminesciana 2008	32
Săptămâna Francofoniei în Republica Moldova	34
Anul European al Dialogului Intercultural	35
Săptămâna Ușilor Deschise	37
Vernisaje de pictură	41
Anul Internațional al Pământului	42
Programe pentru persoanele dezavantajate	44
Extinderea accesului chișinăuianului la viața civică și culturală urbană	46
CAPITOLUL II. BIBLIOTECA – SERVICIU PUBLIC COMUNITAR	49
Biblioteca Municipală – centru comunitar	50
Informații comunitare	50
Informarea utilizatorilor	51
Zile de informare	51
Reviste bibliografice	52
Buletine informative	53
Liste bibliografice	53

Fișiere și mape tematice	54
Furnizarea serviciilor capabile să satisfacă necesitățile tuturor categoriilor de cetățeni și identificarea ariilor mai puțin acoperite	55
Cultura informațională a utilizatorului	56
Sporirea contribuției Bibliotecii Municipale la dezvoltarea comunitară	59

CAPITOLUL III. TINERII – PRIORITATEA CHIȘINĂULUI	63
Crearea serviciilor de bibliotecă adresate necesităților tinerilor	63
Încurajarea lecturii tinerilor	65
Extinderea accesului la experiențe de voluntariat pentru tinerii din Chișinău	65
CAPITOLUL IV. BIBLIOTECA DIGITALĂ	67
Dezvoltarea tehnologiilor informaționale și crearea infrastructurii virtuale	67
Catalogul electronic partajat al BM	68
Exploatarea tehnologiilor informaționale	69
CAPITOLUL V. PRINCIPII DE OPERARE	72
Cercetare bibliografică, științifică, biblioteconomică	72
Susținerea rolului esențial al personalului în realizarea direcțiilor strategice	75
Mentenanța și prezervarea edificiilor și spațiilor publice	81
Finanțare	83
Probleme	83
Propuneri	84
ANEXE	
Indicatori de performanță	85
BM în presă	87

Diversitatea formelor de comunicare, de media, a căilor de furnizare a informațiilor și explozia utilizării lor oferă chișinăuianului o gamă incredibil de vastă și imediat disponibilă de mijloace de comunicare. Acest fenomen de modernizare umană a plasat biblioteca, ca sursă de furnizare a informației, după internet, chat, blog, site web, impunându-i reguli noi de relații cu utilizatorul, cu comunitatea.

Făcându-și loc printre medii, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și-a asumat un angajament de responsabilitate socială – să joace un rol activ în comunitatea chișinăuiană. Măsura în care reușește o instituție să-și realizeze misiunea și scopurile depinde de mediul în care operează (comunitatea) și de competența profesională și socială a personalului. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” are un mediu foarte complex, dificil, și totodată benefic pentru o instituție culturală – capitala țării, Chișinăul și oameni inteligenți, creativi și flexibili, potrivit mediului competitiv chișinăuian.

În comunitatea noastră succesul cetățenilor este determinat în mare măsură și de accesul rapid la informația pertinentă, de abilitatea lor de a localiza, analiza și utiliza resursele informaționale eficient și adecvat scopurilor propuse, de abilitățile de căutare, regăsire, evaluare, utilizare și cunoaștere a resurselor informaționale.

BM a fost instituția care a oferit asistență în căutarea, localizarea resurselor informaționale; instituția care a educat utilizatorii să găsească și să utilizeze resursele

informaționale; instituția în care chișinăuienii pot învăța pe tot parcursul vieții lor. BM a fost parte a vieții multor cetățeni – 149 028 de chișinăuieni au cardul *HASDEU*, iar 109 389 dintre ei au utilizat foarte activ serviciile noastre în 2008. Ei au solicitat 6 316 783 de documente și au pășit pragul bibliotecilor de 2 076 885 ori.

Fiind, în egală măsură, o instituție de lucru pentru mulți chișinăuieni, este și un lăcaș de recreere culturală. Filialele au oferit 4 504 programe - de lectură, cognitive, culturale, de divertisment care au cuprins 147 027 chișinăuieni.

Biblioteca Municipală reprezintă unicul mediu instituționalizat al lecturii publice în Chișinău. Conștienți de aceasta, administrația și personalul au depus un efort susținut pentru educarea gustului pentru lectură a celor mici, implicarea în campanii interactive de lecturi a tinerilor, în lecturi de plăcere a adulților. Anul 2008 este caracterizat prin cea mai mare prezență și implicare în programul *Lecturile verii*, prin calitatea conferințelor, din cadrul programului *Chișinăul citește o carte*, prin implicarea autorilor în aceste programe.

Statisticile anului 2008 demonstrează că BM a fost necesară chișinăuienilor.

Pentru a rămâne în continuare utilă, BM își modernizează permanent activitatea. Automatizarea, incipientă încă, în comparație cu cea din bibliotecile similare din alte țări, dar prezentă în activitatea noastră, diversifică și sporește calitatea serviciilor, fortifică funcția de centru comunitar al BM.

Echipa managerială a stabilit prioritățile, a formulat scopurile, obiectivele și direcțiile pe următorii zece ani prin care-și va operaționaliza viziunea și misiunea. Anul 2008, primul an de realizare a *Strategiei BM 2008 - 2017*, an de care va depinde mult realizarea ei, a fost unul cu rezultate bune la nivelul constituirii infrastructurii informaționale, reechipării și remobilării unor filiale, diversificării serviciilor, îmbunătățirii și sporirii considerabile a stocului de carte, a perfecționării cadrului de reglementare, a stabilirii de noi parteneriate. BM a stăpânit cu iscusință problemele decizionale, motivaționale, de formare profesională susținând o comunicare internă eficientă și un comportament creativ în comunitatea profesională externă.

Știind că *viitorul aparține celor care învață ce trebuie să învețe pentru a face ce trebuie să facă*, BM a asigurat, în 2008, resurse informaționale, condiții moderne de studiu și lectură, personal capabil să ofere asistență, ajutor, consiliere fiecărui chișinăuian care-i va trece pragul în 2009.

Victor Hugo zicea la vremea lui *În fața necazurilor vieții, oamenii înțelepți își găsesc consolarea în cărți*. Trecem prin criză... vom fi de mare necesitate...

Realizări care au adus BM garanții ale succesului:

1. Îmbunătățirea considerabilă a colecției, diversificarea suporturilor.
2. Implementarea serviciilor noi (Infochioșc *Euroinformează-te*, rezervarea calculatoarelor).
3. Intensificare și diversitatea, numărul impresionant de programe culturale, de lectură (programul *Poligloții*).
4. Cercetarea: biblioteconomică, bibliografică și de marketing.
5. Automatizarea unor procese, care la alte biblioteci din Sistemul Biblioteconomic Național încă nici nu au fost abordate (evidența vizitelor, înregistrarea utilizatorilor în sistem electronic).
6. Extinderea Catalogului Partajat.
7. Site-ul BM, BPD.
8. Susținerea unui management participativ, constructiv.
9. Antrenarea unui personal calificat, competent.
10. Aprecierea contribuției BM la dezvoltarea comunitară: premii, distincții, diplome pentru activitate și implicare (Biblioteca Publică de Drept a fost distinsă cu premiul II de către Organizația Națiunilor Unite în R. Moldova la categoria „Cel mai durabil și lucrativ parteneriat în promovarea și apărarea drepturilor omului” pentru proiectul „Informează-te și apără-ți drepturile!”).

11. Contribuții deosebite în Sistemul Biblioteconomic Național, Asociația Bibliotecarilor din R. Moldova.
12. Menținerea echipei (ca număr) acțiunile, împreună cu sindicatul, de socializare a ei, fondarea corului *Alma Mater Librorum*.
13. Editarea revistei *BiblioPolis*.
14. Prezența foarte bună în mass-media.
15. Stabilirea de noi parteneriate benefice și durabile.
16. Îmbunătățirea condițiilor unor structuri.

În raport analizăm și căutăm răspuns la întrebarea *Ce să facem să nu încetinim ritmul, să nu ne pierdem vitalitatea, prestigiul obținut?*

Acestea sunt punctele tari ale noastre, care formează imaginea, prestigiul obținut...

Rețeaua Bibliotecii Municipale cuprinde 31 filiale:

6 filiale pentru adulți – „V. Alecsandri”, „Al. Cosmescu”, M. Costin, Gh. Madan, Cornului, Codru;

7 filiale pentru copii – Traian, N. Titulescu, Codru, A. Russo, M. Drăgan, V. Bielinski, „Al. Donici”;

6 filiale ale minorităților naționale – „I. Mangher”, „L. Ukrainka”, „H. Botev”, „M. Lomonosov”, „M. Ciachir”, „A. Mickiewicz”;

9 filiale deschise în parteneriat cu România – „Ștefan cel Mare”, „Alba Iulia”, „O. Ghibu”, „Maramureș”, „Ovidius”, „Târgoviște”, „Transilvania”, „L. Rebreanu”, „Târgu -Mureș”;

3 biblioteci specializate – Biblioteca Arte, Centrul Academic Internațional Eminescu, Biblioteca Publică de Drept;

6 servicii specializate – Centrul de Informare și Documentare „Chișinău”; Centrul de Hasdeologie, Centrul de Informare și Documentare German, Centrul de Informare Europeană, Serviciul Studii și Cercetări, Serviciul Editorial;

6 departamente cu funcții metodice - Achiziție. Evidență. Prelucrare; Organizarea colecțiilor; Relații cu publicul; Marketing; Automatizare. Informatizare; Servicii speciale pentru persoane dezavantajate.

BM și-a organizat activitatea pe următoarele direcții, trasate de *Strategia Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” 2008 - 2017*:

1. Carte, lectură, studiu și cultură.
2. Biblioteca – serviciu public comunitar.
3. Tinerii – prioritatea Chișinăului.
4. Biblioteca digitală.

CAPITOLUL I. CARTE, LECTURĂ, STUDIU ȘI CULTURĂ

Cercetările inițiate la BM în ultimii ani au evidențiat clar următoarele: cartea, lectura, studiul, cultura sunt primordiale în viața chișinăuienilor. BM și-a asumat prioritățile chișinăuienilor ca direcție de bază a *Strategiei BM 2008 - 2017* identificând scopuri strategice în susținerea lor.

Unul din scopurile propuse la acest capitol este *Îmbunătățirea accesului prin constituirea unor colecții relevante necesităților informaționale, culturale și de loisir ale chișinăuienilor.*

Biblioteca Municipală în anul 2008 a dezvoltat, îmbunătățit calitatea colecțiilor prin diversificarea suporturilor, prin extinderea și lărgirea subiectelor, conținutului, numărului de titluri. BM și filialele ei au avut, în mare, resurse pentru a răspunde la necesitățile individuale și de grup, la necesitățile de informare, dezvoltare personală.

Pe parcursul anului 2008, Biblioteca Municipală a achiziționat și prelucrat 73 870 documente, din care 64 279 exemplare sunt cărți, 7 404 exemplare - publicații seriale. Efortul de diversificare a suporturilor s-a soldat cu achiziția unui număr satisfăcător de 1 185 exemplare de documente electronice, de 265 exemplare alte documente (hărți, atlase) și 719 exemplare documente de muzică tipărită.

Colecția bibliotecii s-a extins și diversificat cu 8 450 titluri, dintre care 629 titluri de

ediții periodice.

Din bugetul municipal au fost achiziționate 51 734 documente în sumă de 4 393 500 lei, dintre care pentru ediții periodice au revenit 745 mii lei. Cea mai reprezentativă achiziție a fost de la Editura *Polirom* în număr de 422 titluri, care a acoperit cele mai solicitate subiecte: filosofie, literatură universală, management, sociologie, etică, economie.

Colecția BM a fost completată cu un număr destul de mare și impresionant prin conținut și calitate de 13 959 exemplare, în sumă de 946 330 lei din donații. Acestea au venit din partea partenerilor noștri externi: România (6 853 ex.), Germania (194 ex.); de la partenerii interni (2 318 ex.); din partea autorilor și utilizatorilor (4 594 ex.).

Partenerii BM din Bistrița-Năsăud, Biblioteca Județeană și Consiliul Județean au oferit filialei „Liviu Rebreanu” o donație reprezentativă din 3 942 documente, în sumă de 380 660 lei, editate în ultimii doi ani la edituri prestigioase precum *Polirom*, *RAO Internațional*, *Humanitas*, *Nemira*, *Leda* etc.

- ✓ *Autori români clasici:* Mihai Eminescu, Ion Creangă, Barbu Ștefănescu Delavrancea, George Coșbuc etc.;
- ✓ *Cărțile civilizației românești:* Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, Hortensia Papadat-Bengescu, Fănuș Neagu etc.;
- ✓ *Clasicii literaturii universale:* Dante, L. Sterne, Ch. Dickens, L. Tolstoi, F. Dostoievski etc.;
- ✓ *Clasicii contemporani:* Jean-Paul Sartre, Albert Camus, Franz Kafka, Antoine de Saint-Exupery, Mario Vargas Llosa, Boris Pasternak, Vladimir Nabokov, John Fowles, Dino Buzzati, William Faulkner, D.H. Lawrence, F. Scott Fitzgerald etc.;
- ✓ *Biblioteca Gabriel Garcia Marquez, Biblioteca Jorge Luis Borges, Biblioteca John Steinbeck, Biblioteca Hermann Hesse, Biblioteca Thomas Mann* etc.;
- ✓ *Memorii, Jurnale, Biografii:* G. Brandreth *Philip și Elisabeta*, G. King *Ducesa de Windsor*, L. Castoldi *Românul din Italia* etc.;
- ✓ *Thriller, Aventuri, Acțiune:* Dan Brown *cu Codul lui Da Vinci și Îngeri și demoni*; O. Mittelbach *Ghid de călătorie în lumea romanelor lui Dan Brown*; L. Gardner *Testamentul Magdalenei*; C. Forbes *Conspirația, Paranoia*; J. Grisham *Maestrul, Mediatorul*; J. Saul *Casa de la*

răscruce, Vocile; A. Golden Memoriile unei gheșe etc.;

- ✓ *Comunicare:* Comunicarea eficientă; Tehnici de comunicare; Antrenamentul abilităților de comunicare;
- ✓ *Enciclopedia Britannica* în 32 de volume, care acoperă marea parte a cererilor de informare în limba engleză și constituie un important instrument informațional pentru diferite tipuri de utilizatori.

Un compartiment aparte al donației, foarte valoros, care a sporit și a îmbunătățit considerabil colecția generală a BM de documente în limbi moderne, este donația de carte de referință, inclusiv despre Franța, în limba franceză. Cele mai reprezentative titluri:

- ✓ *La France* în 12 volume, care reflectă geografia Franței;
- ✓ *Histoire de la France et les Francais* în 4 volume;
- ✓ *Dictionnaire des litteratures de langue francaise - Oeuvres* în 4 volume;
- ✓ *Dictionnaire des litteratures de langue francaise - Auteurs* în 4 volume;
- ✓ *La nature* în 20 de volume;
- ✓ *Grand Larousse Junior* în 10 volume;
- ✓ *L'Art des jardins en Europe, Animaux etrangers et fabuleux: un bestiaire fantastique dans l'art.*

În anul 2008 Biblioteca „O. Ghibu” și-a îmbunătățit cantitativ și calitativ colecția prin donații de o mare varietate tematică și actualitate, care este în stare să răspundă necesităților informaționale în schimbare. Biblioteca Metropolitană „M. Sadoveanu” București a donat bibliotecii 1 987 de exemplare. Lotul include documente de valoare din cele mai reprezentative domenii și capodopere ale literaturii naționale și universale: geneza ideilor, memorii și identitate, știința politică și filozofie, tratate de psihologie, sociologie generală, metafizică și credință, comportamentul organizațional, didactică, pedagogie, psihologie, management, marketing informațional, cărți pentru copii etc. Donația are un caracter enciclopedic și cuprinde documente apărute în ultimul timp la cele mai apreciate edituri: *Humanitas, Rao, Polirom* etc.

Cu prilejul aniversării a 10-a Biblioteca „Alba Iulia” a primit o donație importantă de la Consiliul Județean Alba. Valoarea conținutului acestor intrări este deosebită: ediții de referință din diverse domenii ale cunoașterii pentru copii și adulți, ghiduri, cursuri practice de studiere a limbilor moderne, publicații electronice care conferă colecției

bibliotecii o calitate aparte. În mare parte documentele au apărut la editurile din Alba Iulia.

Biblioteca „Ștefan cel Mare” a completat colecția cu donații de la Biblioteca Județeană „Duliu Zamfirescu” Focșani. Donația conține: autori vrânceni, beletristică, științe naturale, științe politice, artă, istorie, psihologie, geografie.

Centrul de Informare și Documentare German și-a extins colecția cu o donație de 194 de documente, din care 145 titluri de carte, 49 documente electronice. Printre domenii prevalează: pedagogia (materiale didactice pentru studierea limbii germane), beletristică, artă, politică.

Colecția Centrului de Informare Europeană a fost completată cu 240 volume din partea Fundației Soros Moldova. Conținutul donației este important: politică europeană, economie, integrarea Republicii Moldova în UE, legislație europeană, istorie, geografie.

Anul 2008 a înregistrat o majorare importantă a numărului de exemplare intrate în comparație cu anii precedenți, îndeosebi din domeniile: filozofie, medicină, management, artă, literatură universală, istorie și critică literară.

Intrările în colecția Bibliotecii Municipale (exemplare)

	Total	Cărți	Publicații seriale	Documente de muzică tipărită	Documente audio- vizuale	Documente electronice	Alte documente
2006	41 130	31 728	9 102	42	7	86	165
2007	44 965	36 181	8 005	399	9	320	51
2008	73 870	64 279	7 404	719	18	1 185	265

Parteneriate benefice în acest sens s-au realizat cu editurile *Litera*, *Cartier*, *Gunivas*, *Pontos*, *Epigraf*, *Prometeu*, *Grafema Libris*, *Știința* etc.

În anul de referință, BM a inițiat studiul *Achiziția la BM (2006–2007)*. Scopul acestei cercetări este o încercare de reprezentare a grilei de completare a fondului, evaluarea calitativă a lui, furnizarea de informații care să ne ghideze în activitățile viitoare de optimizare a raportului între domenii și de satisfacere a necesităților informaționale ale utilizatorului. Studiul ne-a oferit o privire de ansamblu asupra

cantității și calității intrărilor în BM pe parcursul anilor 2006-2007, care au constituit 86 095 de unități, publicații achiziționate prin cumpărare, urmate de donații și mai puține prin schimb.

În această perioadă nu s-au produs salturi cantitative impresionante, în schimb se relevă o creștere calitativă a colecției și lărgirea sferei de atragere a comunității la lectură, efort apreciat absolut de toate filialele, inclusiv de cele specializate sau ale minorităților naționale. Achiziția s-a realizat într-o asemenea manieră, încât s-au procurat publicații care au cuprins diverse domenii ale cunoașterii. S-a ținut cont de modificările survenite în structura socio-politică a municipiului, de problematica socială generală, de nivelul de percepție diferențiat, precum și de opțiunile pentru studiu, de informare și documentare cât mai diversificate.

Analizând structura fondului pe domenii, observăm cu ușurință un clasament al celor mai complete și reprezentative domenii: *beletristica*, urmată de cele care înglobează *științele sociale, generalități, istorie, religie*. Alte clase cu intrări sistematice fac și ele obiectul unor insuficiențe: la *psihologie*, la *medicină* se remarcă noi intrări doar pentru specialiști, studenți, însă pentru publicul larg este dificil de găsit titluri accesibile. Reprezentări slabe sunt și la compartimentele: *geografie, sport, istoria și critica literaturii universale, arte*.

O diferență și mai spectaculoasă se înregistrează între informația stocată pe suport de hârtie și pe alte resurse și mijloace de difuzare a culturii, precum ar fi: CD-urile, discurile, casetele (audio și video), microfilmele, extrem de solicitate, dar pe care, din varii motive, le achiziționăm într-o măsură foarte mică.

Studiul întreprins a reliefat și aspecte legate de structura fondului sub raportul limbii, care de asemenea are multe curențe, îndeosebi la capitolul limbi moderne. Având în componență mai multe filiale ce reprezintă culturi și literaturi ale altor popoare, suntem obligați să asigurăm configurarea unui cadru instituțional favorabil dialogului intercultural.

În consecință, s-au formulat câteva principii de dezvoltare a colecției BM, în societatea informațională și în perioada de criză prin care trecem:

- Consolidarea colecției prin obținerea dreptului de *Depozit Legal*, drept care ne-ar permite de a obliga editurile din aria geografică în care ne aflăm să ne ofere câte unul-două exemplare.
- La completarea colecțiilor să se țină cont de noile tendințe ale dezvoltării societății.
- Achiziția de documente pe diferite suporturi, în diferite limbi, pentru dezvoltarea

echilibrată a domeniilor sus-menționate.

- Necesitatea studierii permanente a procesului de achiziție în corelare cu cel al lecturii care suportă schimbări în funcție de complexul de factori care o influențează.
- Achiziționarea selectivă de reviste cu impact cultural pentru tineri și a celor de interes comunitar.
- Încurajarea donațiilor către bibliotecă prin mediatizare, prin afișarea listei donatorilor, prin scrisori de mulțumire personalizate.
- Obținerea permanentă a feedback-ului de la utilizatori prin fișele de deziderate (inclusiv în format electronic, on-line).
- Extinderea împrumutului interbibliotecar la nivel național.

Așadar, ținând cont de sugestiile filialelor, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” se va conduce de principiile de dezvoltare a colecțiilor: actualitate, relevanță, relevanță științifică și valoare culturală, continuând să îmbunătățească relația utilizator-bibliotecar, care va duce, indubitabil, la eficientizarea activității curente și de perspectivă, va răspunde exigențelor de informare și culturalizare a utilizatorilor, contribuind la îmbunătățirea imaginii și a prestigiului ei uman și social.

În scopul îmbunătățirii calității colecțiilor, pe parcursul anului au fost casate 33 520 exemplare, din care 33 373 cărți și ediții periodice, 132 exemplare de documente audio-vizuale, 15 documente electronice. Exemplarele din domeniul beletristicii (literatura universală) constituie 34%, din literatura română (15%), urmate fiind de 11 % din domeniul științelor sociale. Cauzele casării au fost uzura fizică și morală, documente pierdute de cititori.

La 1 ianuarie 2009 fondul de carte al BM constituia 1 030 104 exemplare, ceea ce este cu 40 350 exemplare mai mult față de 1 ianuarie 2008.

După tipul de documente, s-a mărit cu 1 185 numărul exemplarelor de documente electronice, constituind 3 039 exemplare. A crescut și numărul documentelor de muzică tipărită și alte documente.

Structura fondului de carte al Bibliotecii Municipale

	Total	Cărți	Ediții periodice	Documente de muzică tipărită	Documente audio-vizuale	Documente electronice	Alte documente
01.01.2006	1060869	932703	93629	27975	14772	1615	175
01.01.2007	989754	866249	78700	28374	14348	1869	214
01.01.2008	1030104	906764	76495	29093	14234	3039	479

Conținutul colecției în limba română a atins circa 52%, iar în limba rusă constituie circa 45%. Procentajul celorlalte limbi rămâne neschimbat. Servind Chișinăul

multinațional, biblioteca continuă să constituie colecții în limbile minorităților conlocuitoare, la fel, în diferite formate care vor permite amplificarea programelor de lectură în limbile rusă, ucraineană, bulgară, idiș, găgăuză, polonă, programelor extramuros, serviciilor și programelor comune cu școli, grădinițe, centre de zi etc.

Structura fondului de carte al Bibliotecii Municipale după limbi

Limba	01.01.2007		01.01.2008		01.01.2009	
	ex.	%	ex.	%	ex.	%
Română	514 634	48,5	481 024	48,7	530 688	51,5
Rusă	510 041	48,1	473 161	47,8	462 852	44,9
Germană	7 999	0,7	8 148	0,8	7 566	0,7
Engleză	6 612	0,6	6 135	0,6	6 888	0,7
Bulgară	5 325	0,5	5 129	0,5	5 137	0,5
Ucraineană	5 866	0,5	4 575	0,5	4 550	0,4
Franceză	5 175	0,5	5 184	0,5	5 715	0,5
Idiș	1 771	0,2	867	0,09	867	0,1
Găgăuză	1 234	0,1	1303	0,1	1 323	0,1
Polonă	-	-	601	0,06	609	0,1
Alte	2 212	0,2	3 627	0,4	3 909	0,5
<i>Total</i>	<i>1 060 869</i>		<i>989 754</i>		<i>1 030 104</i>	

DEZVOLTAREA, PROMOVAREA, SUSȚINEREA ȘI EDUCAREA DRAGOSTEI PENTRU LECTURĂ A CHIȘINĂUIANULUI

Colecția BM, evident îmbunătățită, a asigurat calitatea și diversitatea programelor și serviciilor pentru public. Declarată ca instituție centrată pe utilizator, orientată social, comunitar inovativă, BM și-a orientat activitatea pe conceptele actuale - comunitate, comunicare, conversație, conectare, convergența. Astfel în anul 2008 BM și filialele ei au atras și socializat toate categoriile de utilizatori prin acțiuni – informative, științifice, cognitive, distractive și într-un dialog intercultural eficient.

● **Anul lecturii**

Anul 2008 declarat, la nivel național, *Anul Lecturii*, a avut la BM ca obiectiv primar, atragerea cât mai multor chișinăuieni la lectură. Efortul colectiv a adus la BM 50 309 de chișinăuieni, noi utilizatori.

BM a susținut prin suport informațional (programe, afișe) și organizațional acțiuni de nivel local și național, cum ar fi masa rotundă *Suntem și noi un neam al cărții?! – problema cărții și a lecturii în Republica Moldova*.

Pe parcursul anului 2008 BM a efectuat mai multe cercetări cu scopul de a

diagnostica conținutul lecturii, identificarea preferințelor și crearea unei imagini obiective a stării de lucruri la BM.

BM a participat la realizarea unei ample cercetări sociologice efectuată de Biblioteca Națională *Timpul și spațiul lecturii în Republica Moldova*, la care au participat și 190 de respondenți, utilizatori și bibliotecari ai BM.

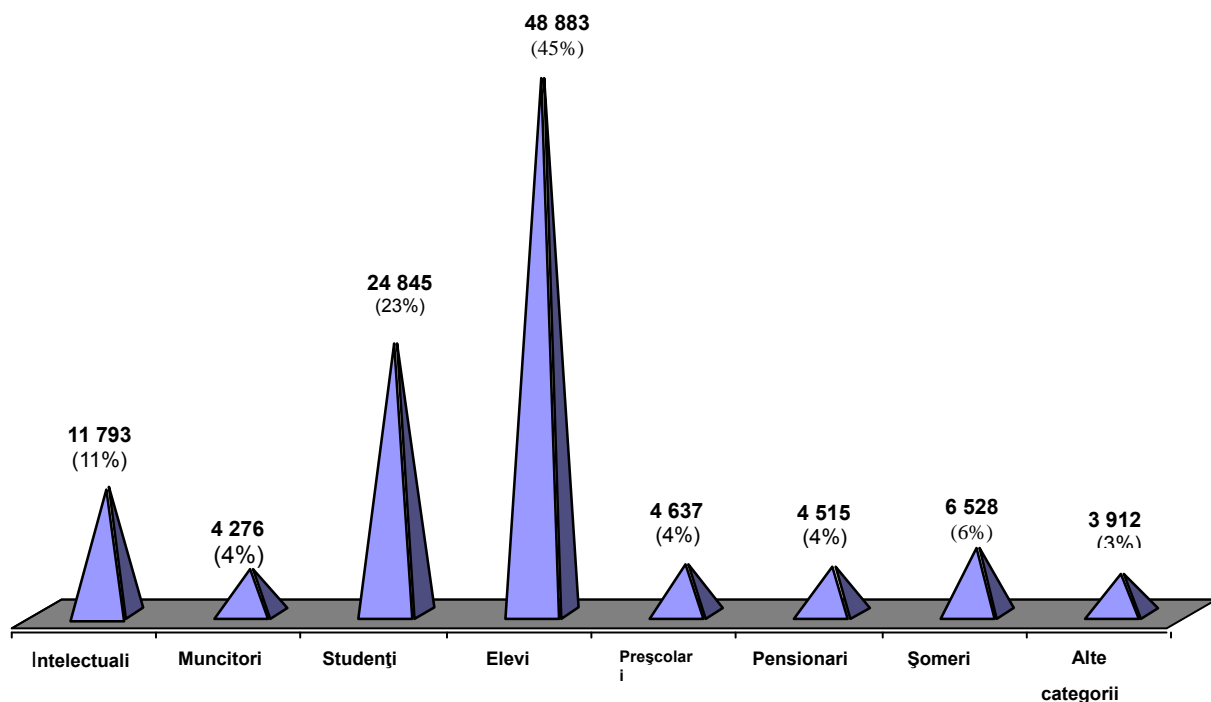
Chestionarul pentru utilizatori a fost testat printre subiecți omogeni, studenți de la Facultatea de Jurnalism și Comunicare, iar răspunsurile sincere ale respondenților noștri au dat peste cap supoziția unora că tinerii nu mai citesc. Rezultatele au demonstrat că ei conștientizează că lectura, tradițională sau electronică, rămâne o modalitate de dezvoltare a personalității, care îi determină să se formeze, să mediteze, să pună întrebări, să găsească răspunsuri. Având la dispoziție mai multe oportunități de a cunoaște valorile culturale naționale și universale, preferințele lor s-au axat mai mult pe titluri din programa de studii, școlară sau universitară, nominalizând autori cunoscuți și citați dintotdeauna. Deși au ajuns la concluzia că citesc „puțin”, majoritatea au recunoscut că personalitatea li s-a format prin lecturi, iar motivația este *cunoaștere, informare, curiozitate, plăcere estetică, regăsire, satisfacție spirituală*. Având, însă, necesități informaționale foarte diverse și sofisticate, ei nu se opresc numai la „lecturi obligatorii”, acordând atenție și domeniilor: istorie, arte, filozofie, pedagogie ș.a. Lectura a fost recunoscută, tot de ei, drept „obligație profesională”, iar aceste afirmații vin în susținerea ipotezei că ea are, totuși, viitor.

Serviciile, programele și ofertele infodocumetare au fost utilizate de 109 389 utilizatori activi, dintre care 34 259 utilizatori copii. Pe parcursul anului de referință au fost înregistrate 2 076 885 vizite, din care 554 971 le-au revenit copiilor.

După statutul ocupațional și social al utilizatorilor ponderea revine elevilor - 48 883 (45%) și studenților – 24 845 (23%). Aceste categorii utilizează ofertele bibliotecii ca un ansamblu funcțional și relevant de studiu, cercetare și documentare.

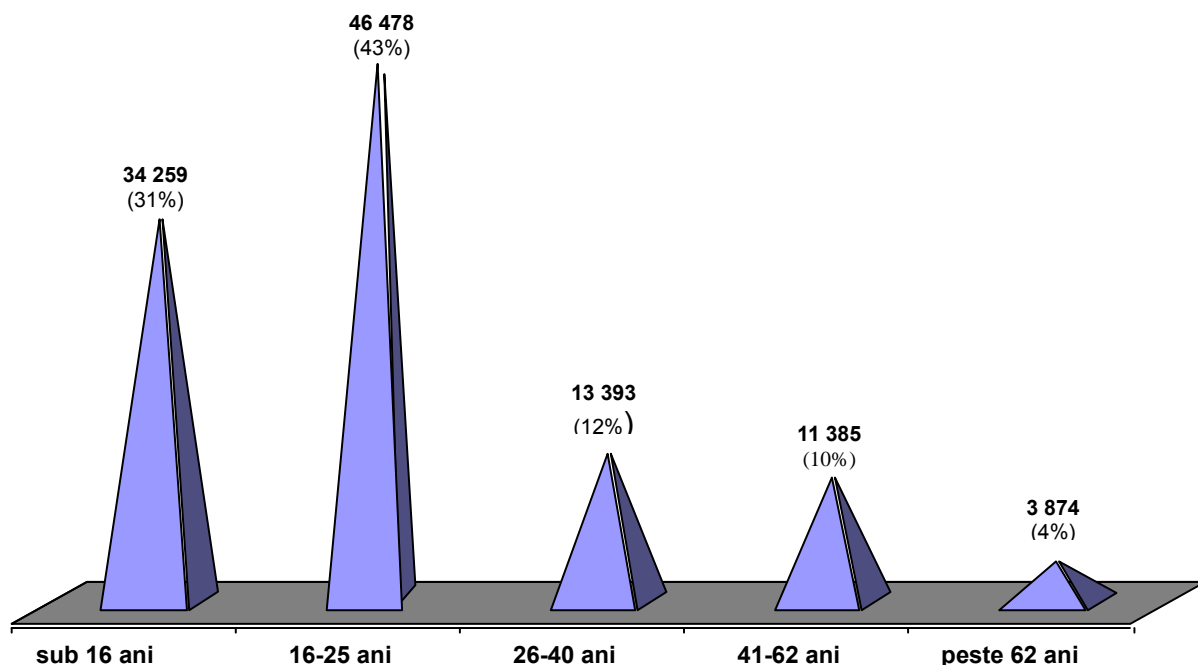
O preocupare continuă a Bibliotecii Municipale constituie atragerea la lectură a preșcolarilor prin servicii și programe. Din numărul total al utilizatorilor activi 4 637 (4%) sunt preșcolari.

Structura utilizatorilor după statutul socio-profesional

Pe parcursul anului 2008 au apelat la serviciile bibliotecii 34 259 utilizatori activi cu vârsta sub 16 ani, care constituie 31% din numărul total de utilizatori activi ai BM. Utilizatorii cu vârsta cuprinsă între 16-25 ani – 46 478 constituie ponderea cea mai mare, ceea ce reprezintă 43% din numărul total de utilizatori activi.

Structura utilizatorilor după vârstă

Sistemul complex de servicii pentru instruire și destindere este utilizat consistent de români - 80 447 (74%), care sunt urmași de ruși - 16 927 (15%)

și de alte etnii - 12 015 (11%).

Pe parcursul anului 2008 au fost consultate în sălile de lectură și împrumutate la domiciliu 6 316 783 de documente. Lectura pe suport tradițional rămâne a fi practica cea mai răspândită - cărțile, edițiile periodice constituie în sumă 98,8% din împrumutul total de documente.

Statisticile de bibliotecă scot în evidență cele mai solicitate domenii în 2008:

× Literatura universală	15,8%
× Științe sociale	13,4%
× Literatura română	11,9%
× Generalități	6,6 %
× Matematică. Științe ale naturii	5,6%

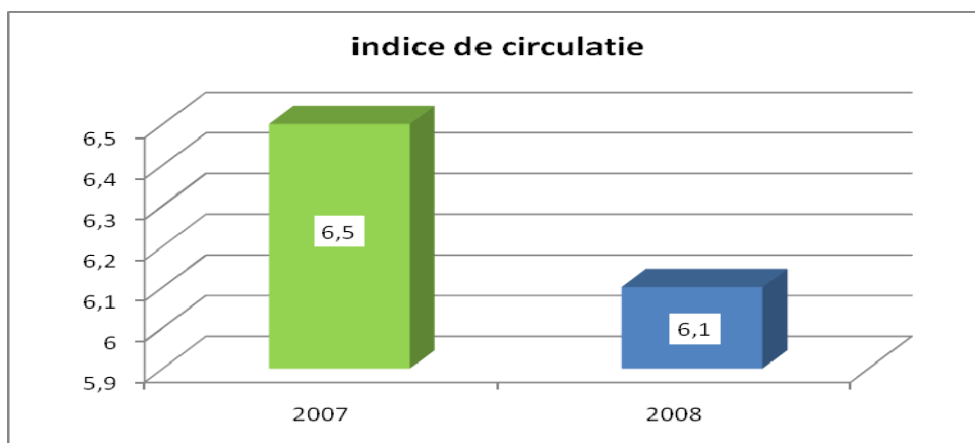
Comparând aceste cifre cu situația anului trecut constatăm că preferințele chișinăuienilor rămân aproape neschimbate. Motivația și opțiunile de lectură diferă în funcție de categoriile socio-profesionale ale utilizatorilor. Copiii preferă literatură română și universală, științe ale naturii ca suport în pregătirea temelor pentru acasă, cât și lectura extrașcolară. Tineretul solicită materiale pentru studiu conform programelor didactice din domeniile beletristică, critică literară, științe sociale, informatică, științe exacte etc. Pentru loisir copiii și tinerii preferă documente cu caracter de divertisment, sportiv, turistic. Interesele pensionarilor și casnicilor se limitează la documentele din agricultură, gospodăria casnică, medicina populară, acte normative; șomerii recurg la materiale de orientare sau reorientare profesională.

Pentru îmbogățirea orizontului cultural, pentru destindere și pentru a fi la curent cu noutățile cotidiene, utilizatorii apelează deseori la edițiile periodice. Gradul de solicitare a presei de către utilizatori în rețeaua BM și identificarea celor mai citite surse au fost evaluate prin investigația *Locul și rolul presei în preferințele utilizatorilor*. Subiecții au confirmat dorința de informare și documentare, situând edițiile periodice în preferințele lor atât prin natura specifică importantă, cât și prin gradul de complementaritate, uneori ca surse alternative chiar. Din numărul de ziare, foarte mare de altfel, pe care îl abonează BM întâietatea o dețin: *Timpul, Jurnal de Chișinău, Săptămâna, Flux, Florile dalbe*. Revistele s-au clasificat astfel: *VIP Magazin, Bravo, Cool girl, Liza, A mic*. Menționăm cu satisfacție faptul că 78% din respondenți nu au solicitat vreun titlu pe care să nu-l putem oferi, iar cele neonorate sunt *Caravela* sau *Cultura*, care și-au încetat deja apariția. Răspunsurile oferite ne-au permis să constatăm că

edițiile periodice sunt mai des citite pentru *informare generală*, urmate de cele pentru *interes educațional și profesional* și mai puțin pentru *relaxare*, iar rubricile cele mai solicitate sunt cele de cultură, societate, politică, economie.

În medie, colecția Bibliotecii Municipale și a filialelor ei a circulat în **2008** de **6,1 ori**.

Statisticele dovedesc că utilizarea resurselor în limba română a fost foarte intensă înregistrând un indice de circulație de 7,8.

Dinamica circulației după limbi

Limba	Documente împrumutate	Fondul de documente existent	Indice de circulație
Germană	283 336	7 566	37,4
Franceză	76 128	5 715	13,3
Engleză	90 070	6 888	13
Română	4 134 048	530 688	7,8
Ucraineană	23 933	4 550	5,3
Ivrit/idiș	3 503	867	4
Rusă	1 675 921	462 852	3,6

Polonă	1 618	609	2,7
Bulgară	8 866	5 137	1,7
Găgăuză	908	1 323	0,7
Alte limbi	18 452	3 909	4,7

Analizând utilizarea resurselor după limbi, remarcăm că indicele de circulație a împrumutului documentelor în limba germană este de 37,4. Aceasta se explică prin interesul sporit al utilizatorului față de această limbă și de existența unui centru specializat de limbă germană, din interesul comunității de a învăța și a munci în Germania. Indicele mare de circulație a resurselor în limba engleză și franceză se justifică prin numărul foarte mic de documente în limbile respective.

Cu o mare diversitate de servicii au contribuit la extinderea ofertelor de lectură și informare filialele specializate: Biblioteca Publică de Drept, Centrul Academic Internațional *Eminescu*, Biblioteca Arte

La *Biblioteca Publică de Drept* împrumutul publicațiilor din domeniul dreptului este de 308 262 ex., ceea ce constituie 36,5% din împrumutul domeniului *Științe sociale* al BM - 845 568 ex. Conform criteriului lingvistic, împrumutul în limba română prevalează - 68,46%, rusă - 29,10%, engleză – 1,52% și franceză - 0,92%.

Deși are la anumite titluri un număr restrâns de exemplare, Biblioteca a oferit unor categorii și împrumut la domiciliu, care s-a dovedit a fi necesar și solicitat.

Astfel, Biblioteca Publică de Drept a realizat un studiu referitor la *împrumutul la domiciliu*. Chestionarul a fost aplicat persoanelor care împrumută la domiciliu, care au menționat că serviciul respectiv este unul eficient și este prestat calitativ de către bibliotecari. Motivele pentru care apelează la acest serviciu este pregătirea pentru cursurile academice, pregătirea pentru sesiune și cercetări științifice individuale. Desigur utilizatorii care beneficiază de acest serviciu sunt doar câteva categorii (funcționari publici, persoane care activează în domeniul juridic, profesori, masteranzi, doctoranzi etc.), astfel că majoritatea au sugerat extinderea serviciului și pentru alte categorii de utilizatori, schimbarea procedurii de împrumut, mărirea numărului de documente pentru împrumut și modificarea perioadei de împrumut.

Analiza cadrului de reglementare a *Împrumutului de cărți la domiciliu* în cadrul bibliotecilor a fost realizat pentru prima dată în Republica Moldova și a

scos în evidență carențele lui din punctul de vedere al reglementărilor juridice ale împrumutului la domiciliu (problemele cu care se confruntă bibliotecarii în procesul de împrumut la domiciliu: nerestituirea la timp a cărților, oferirea drept gaj a actelor de identitate în scopul împrumutului de carte, lipsa modalităților de amendare a utilizatorilor-restanțieri etc.). Prin consultarea specialiștilor s-a redactat un model nou de contract (contractul de comodat), aprobat și recomandat, de către Consiliul de Administrație, spre testare la BPD.

Centrul Academic Internațional Eminescu, având o colecție *Eminescu* bogată, a împrumutat operele lui Eminescu și documente despre el, chișinăuenilor – 66 718 ex., din ele 30 422 ex. (45,6%) au fost consultate de copii.

Biblioteca *Arte* a împrumutat utilizatorilor săi 19 109 documente din domeniul *Arte*.

Cel mai mare indice de lectură îl are *Biblioteca Publică de Drept* – 57,6, urmat de *Centrul Academic Internațional Eminescu* – 56,4 – rezultate ce confirmă calitatea colecțiilor.

Îmbunătățesc, în mare măsură, și diversifică accesul la resursele informaționale ale BM și *Serviciile specializate*.

Implementarea strategiei de informare și comunicare despre UE nu poate avea loc fără cunoștințe temeinice despre acest organism internațional și fenomenul integrării europene. *Centrul de Informare Europeană* este recunoscut de chișinăuieni și necesar comunității, opune rezistență lipsei informaționale în domeniul dat. În anul de referință, Centrul a împrumutat 71 732 documente, din ele 11 603 ediții periodice. Subiectele cele mai solicitate au fost:

- politica europeană;
- economie europeană;
- integrarea RM în UE;
- legislația europeană;
- istoria țărilor din Europa;
- geografia țărilor europene.

Din punct de vedere lingvistic, ca și în anul trecut, documentele în limba română au fost cele mai solicitate – 56,55%; în rusă – 21,27%, engleză – 12,01%, franceză – 7,41%.

Procentul de utilizare după criteriul lingvistic la CIE

	TOTAL	Romană	Rusă	Engleză	Franceză	Alte limbi
Documente existente	1 824	667	223	511	221	202
Documente utilizate	71 732	40 571	15 258	8 619	5 319	1 965
Indice de circulație	39,32	60,82	68,42	16,86	24,06	9,72
%	100%	56,55%	21,27%	12,01%	7,41%	2,73%

Centrul de Informare Europeană a realizat cercetarea cu genericul *Ce știm despre Uniunea Europeană* la care au participat diferite categorii de vârste. Tinerii sunt cei care posedă cele mai ample informații despre Uniunea Europeană și caracteristicile sale. În ceea ce privește adulții, aceștia au dat dovadă de cunoștințe și informare medie, în mare parte evidențiindu-se cunoștințele din mass-media și din spusele rudelor plecate în țările membre ale UE.

În consecință, a fost creat un infochioșc *Euroinformează-te*, care conține diverse materiale promoționale despre serviciile oferite, noile apariții editoriale, broșuri cu cele mai simple, dar necesare informații despre activitățile și obiectivele Uniunii Europene, cum funcționează aceasta, oferă răspunsuri la întrebări-cheie despre UE, precum:

- De ce avem nevoie de UE?
- Care este impactul Uniunii Europene asupra vieții noastre?
- Care sunt competențele UE?
- Care este viitorul UE?

O contribuție substanțială a avut *Centrul de Informare și Documentare German*. Pe parcursul anului 2008 au fost împrumutate 274 333 documente în limba germană ceea ce constituie 96,8% din împrumutul total în limba germană în rețeaua BM (283 336 documente). După tipul de documente cele mai solicitate sunt cărțile (79,5%), urmate de documentele audio-video (6,1%) și documentele electronice (5,2%)

*Procentul de utilizare a colecției după tipul de documente
la CID German*

	TOTAL	Cărți	Ediții periodice	Documente audio-video	Documente electronice
--	-------	-------	------------------	-----------------------	-----------------------

Documente împrumutate	274 333	218 089	25 104	16 609	14 531
%	100%	79,5%	9,1%	6,1%	5,3%

După domenii, observăm o creștere a volumelor împrumutate la geografie, istorie, tehnică, matematică.

În scopul promovării colecțiilor, Centrul de Informare și Documentare German a organizat expoziții, lansări și prezentări de carte, întâlniri cu scriitori, mese rotunde despre studierea limbii germane și perspectivele de obținere a burselor de studiu.

Bibliotecile minorităților naționale promovează cultura și literatura etniilor conlocuitoare prin programe în limbile rusă, ucraineană, bulgară, ivrit/idiș, găgăuză, polonă.

Pe parcursul anului, la filialele minorităților naționale au fost împrumutate 990 334 documente. Cele mai solicitate domenii sunt, ca și în toată rețeaua BM, literatura universală, științele sociale, generalități, etnologie.

*Indicele de circulație al documentelor în limba română
la Bibliotecile minorităților naționale*

Biblioteca	Împrumut total în l. română	Fond existent	Indice de circulație
M. Ciachir	45 068	8 025	5,6
A. Mickiewicz	55 688	9 531	5,8
H. Botev	21 334	6 270	3,4
I. Mangher	18 820	7 605	2,5
L. Ukrainka	3 689	3 235	1,1

BM a constituit o colecție reprezentativă care reflectă diversitatea intereselor culturale și lingvistice. BM și filialele sale s-au implicat într-o gamă largă de acțiuni pentru a sprijini accesul la cultură, promovând cărțile și pasiunea pentru citit. Au fost organizate activități tradiționale: întâlniri cu scriitorii, expoziții de carte, lansări și prezentări de carte; discuții, dezbateri despre: istorie, obiceiuri, datini, personalități notorii etc.

- **Lecturile verii**

În scopul sensibilizării comunității privind necesitatea și importanța lecturii BM în perioada estivală s-a implicat în amplificarea proceselor de lectură a copiilor și adolescenților.

Activitățile culturale din cadrul programului *Lecturile verii 2008* au fost organizate sub genericul *Cartea nu are vacanță*. Utilizatori implicați în acest program au fost susținuți nu doar să-și petreacă timpul liber inteligent, dar să și cunoască ceva nou, să-și dezvolte intelectul și să-și îmbogățească cunoștințele. În anul la care ne referim, în cadrul programului *Lecturile verii* utilizatorii au lecturat 729 544 de cărți, pentru ei au fost organizate 1 507 activități culturale, la care au participat 27 285 persoane.

În scopul promovării programului, acțiunile propuse și lista lucrărilor jubiliare au fost plasate pe pagina web a BM, fapt care a permis informarea operativă a celor interesați.

Pentru a afla preferințele de lectură, a fost realizat sondajul *Lecturile verii*. Sondajul a pus încă o dată în lumină importanța acestui program și necesitatea extinderii tematicii lecturilor incluse. Filialele „Ștefan cel Mare”, A. Russo, M. Drăgan, „Târgoviște”, „Alba Iulia”, CAIE, „Al. Donici”, prin cei peste 300 de respondenți, au demonstrat că pentru copiii de la oraș vacanța este o perioadă de plictiseală, mai ales când nu ai un calculator acasă și nu poți comunica nici cu prietenii, iar *biblioteca, cartea, lectura* este triada care formează tinerii, care îi adaptează și le facilitează comunicarea. Ieșirile și lecturile în cadrul naturii, înscenările operelor citite, recitalurile tematice organizate – plasează biblioteca în conștiința viitorului adult. Concluziile ce s-au desprins din această cercetare au demonstrat importanța lecturii la diverse categorii de cititori în cadrul programelor de vară organizate în biblioteci, dar și oportunitatea acestora prin aplicarea unor forme noi, care să determine, în primul rând, modificarea

atitudinii copiilor față de lectură, prin includerea temelor identificate: *natură, dragoste, istorie, inclusiv a orașului Chișinău, realizări actuale ale științei*. Acest experiment a reușit și urmează a fi continuat, fapt care denotă din frecvența copiilor din cadrul lor, dar și din creșterea semnificativă a numărului de împrumuturi.

Pe parcursul desfășurării programului au fost utilizate diverse forme de activități culturale: întâlniri cu scriitorii, cu personalități din domeniul artei și al culturii, prezentări și lansări de carte, expuneri-dezbateri. Micii utilizatori au fost antrenați în spectacole, ore ale poveștilor, concursuri, în activități ludice, care sunt și ele o modalitate eficientă de educație și dezvoltare. Antrenați și dirijați de către bibliotecari, prin intermediul acestor activități copii au beneficiat de un cadru favorabil unde jocul se îmbină cu lectura. Copiii și-au petrecut timpul liber, au citit, sau li s-a citit, s-au jucat ori au fost învățați să se joace, utilizând jocuri formative, educative sau de inteligență. Varietatea de activități culturale le-a permis utilizatorilor să facă alegerea în dependență de interesele de lectură, preocupări și dezvoltare intelectuală.

În filialele „Alba Iulia”, „Ștefan cel Mare”, „L. Rebreanu”, V. Bielinski, A. Russo, împreună cu copiii, au fost montate spectacole teatralizate. Filialele CAIE, „I. Mangher”, „L. Ukrainka”, Traian au organizat pentru copii acțiuni distractive. Aceste activități au contribuit la dezvoltarea imaginației, creativității și, desigur, a personalității copiilor.

O altă formă atractivă pentru copii au fost concursurile literare și lecțiile interactive, unde însăși participarea la ele presupunea posedarea unor cunoștințe din domeniul literaturii, despre viața și activitatea literară a scriitorilor, faptele de glorie ale marilor domnitori (prin aceasta, elevii au fost stimulați să citească suplimentar și alte cărți). În cadrul concursurilor, organizate de către filialele „Târgoviște”, „Ștefan cel Mare”, „L. Rebreanu”, CAIE, V. Bielinski, utilizatorii și-au lărgit orizontul de cunoștințe în cele mai diverse domenii. Acțiunile distractive, urmate de lecturi, sunt noi dimensiuni, prin care copilul capătă o maturitate intelectuală.

Prin programul *Lecturile verii*, adolescenții au fost încurajați să obțină deprinderi de lectură constructivă, ei au fost antrenați în discuții pe marginea celor lecturate în cadrul expunerilor și dezbaterilor, care s-au organizat în majoritatea filialelor. Totodată, ei au fost direcționați spre a expune punctul de vedere personal.

Preferințele de lectură ale utilizatorilor au coincis cu aniversările unor personalități comemorate sau omagiate, printre care îi remarcăm pe D. Cantemir, B.P. Hasdeu, C. Negruzzi, A. Mateevici, E. Farago, I. Druță, A. Busuioc, C. Dragomir, N. Rusu etc., cu prioritățile naționale și internaționale: *Anul Lecturii, Anul Tineretului, Anul Internațional al dialogului intercultural, Anul Internațional al Pământului* etc.

Lecturile verii – 2008 s-au impus printr-un număr sporit de servicii extramuros. Pentru o promovare eficientă a acestui program bibliotecile au colaborat cu taberele de vară organizate în cadrul școlilor, grădinițelor de copii.

În total pe parcursul perioadei estivale au fost organizate 434 activități culturale, la care au participat 13 697 persoane.

Procesul lecturii de vară a fost organizat într-o formă distractiv-cognitivă completat cu interesante ateliere de creație, vizionării de filme, jocuri distractive.

Activitățile au atras și voluntarii-elevi din clasele superioare, cititori activi ai BM. Ajutorul lor a fost imens: au organizat ore de lectură în grupuri mici, au citit în voce tare fragmente din cărțile îndrăgite, au modelat și desenat împreună, au participat activ la totalizarea programului.

La sfârșitul verii participanții au fost nominalizați cu titlul:

- cel mai activ cititor;
- cel mai erudit participant;
- cel mai creativ participant.

Programul *Lecturile verii* a creat o atmosferă agreabilă în biblioteci, iar utilizatorii au găsit repere culturale ce le-au impulsivat procesul de lectură și de cunoaștere. Participarea la lecturi le-a permis copiilor să se simtă cu adevărat membri ai comunității, avantajul primordial fiind evitarea influenței negative a străzii asupra lor, precum și formarea intereselor speciale pentru lectură, identificarea cărților și scriitorilor preferați.

- **Ora poveștilor**

Programul *Ora poveștilor* și în 2008 a fost unul din cele mai solicitate programe de lectură și agrement pentru copii. Organizat în toate filialele BM cu valențe considerabile în educarea estetică și intelectuală, programul a întrunit copii de toate vârstele, deschizând lumea basmelor pentru noi generații de micuți, descoperindu-le tainele unor tărâmurii povățuitoare. Căci povestea are menirea de a educa și face oamenii să fie mai buni.

În „Castelul cu povești” la Biblioteca „A. Mickiewicz” copiii au lecturat poveștile

din creația scriitorilor jubiliari: „Povestea furnicii” de I. Druță, „Marele Rățoi Max” de A. Busuioc, „Regina nopții” de L. Hlib ș.a. Un loc aparte au ocupat poveștile autorilor polonezi, poveștile populare românești, germane și franceze.

Micuții ce frecventează „Bibliodădaca”, Țipor-ul, Tabăra de vară de la filiala „I. Mangher” au citit poveștile lui I. Creangă, H. Ch. Andresen, A. Pușkin, ale fraților Grimm.

La filiala *Traian* au fost implicați 1 632 de participanți, cele mai îndrăgite povești de către copii au fost „Povestea pâinii”, „Vulpea cu făcăleț”, „Căciula fermecată”, „Cum s-a stricat prietenia dintre câine și pisică”, „Crăiasa zăpezilor”, „Alistar Făt-Frumos”, „Făt Frumos și Ileana Cosânzeana”. Din poveștile populare chineze a fost citită „Găinușa fermecată”, din cele italiene – „Floarea purpurie”, „Domnița din portocală”, din basmele indiene – „O poveste de necrezut”, „Tâlharul cel cinstit” ș.a.

Filiala „Maramureș” a selectat poveștile conform datelor calendaristice. În luna Sfintelor Sărbători de Paști, au fost lecturate legende din cartea *Povești de Paști: Legenda salciei plângătoare, Măcăleandru*. Luna mai, luna lui florar, a fost dedicată legendelor despre flori: *Legenda Lăcrămioarelor, Legenda Lalelelor, Legenda Liliacului*, s-a citit și o legendă despre rândunică – *Legenda Rândunicii*. Micuții utilizatori au aflat cum se compune o carte din *Povestea Cărții*, iar despre valoarea cărții în viața unui om din povestea *Lădița fermecată*.

Cărțile *Gara cu povești, Povești cu tâlc, Basme pentru prichindei* etc., precum și cele ale fraților Grimm, H. Ch. Andersen, Petre Ispirescu, Grigore Botezatu, Ion Creangă s-au bucurat de un mare succes la filiala pentru copii *N. Titulescu*.

La filiala V. Bielinski au fost lecturate *Poveștile de aur ale lumii, Povești de aur, Basme pentru prichindei, Povești populare din lume*, poveștile scrise de Ion Creangă, H. Ch. Andersen, Gh. Vodă, Ada Zaporojan, P. Ispirescu, I.L. Caragiale, Al. Poamă, A.S. Pușkin, K. Ciukovski, S. Marșak, L. Tolstoi, frații Grimm, Ch. Perrault.

Au fost organizate activități distractive: *Pomul cu poveștile lui Ion Creangă, Pomul cu poveștile lumii*, concursuri de desene cu eroii din povești. Au fost aplicate cele mai relevante metode: lectura poveștilor, scenete, concursuri, înscenări, povestiri, întrebări-răspunsuri despre faptele eroilor preferați.

Pentru diversificarea programelor pentru copii în unele filiale activează teatre de păpuși, actorii cărora sunt cititorii bibliotecilor.

Teatrul de păpuși "Gogoșa" de la filiala „A. Donici” a înscenat poveștile: *Scufița roșie* de Ch. Perrault, *Bobocelul cel urât* de H. Ch. Andersen, *Ursulețul Winnie-Pooh* de A. Milne, *Fata de împărat* de D. Matcovschi, *Sânziana și Pepelea* de V. Alecsandri.

La Teatrul de păpuși “Spiriduș”, filiala „Alba Iulia”, au fost montate poveștile „Plăcințele cu mărar” de I. Filip, „Regina nopții” de L. Hlib, „Sania lui Guguță” de S. Vangheli ș.a.

Teatrul de păpuși „Foișorul cu povești”, filiala „I. Mangher”, a delectat copiii cu povești populare evreiești, rusești, românești: „Șoricelul cel prostuț” de S. Marșak, „Miracolul Hanukai” (poveste populară evreiască), „Fata babei și fata moșneagului” de I. Creangă.

În programul *Ora poveștilor* au fost implicați în lectura activă alături de copii, bunicii cu nepoții, părinții cu copiii lor. În total au fost organizate 1 397 activități culturale la care au participat 12 947 copii.

Anul Lecturii la BM a fost completat cu acțiuni consacrate *Deceniului de răspândire a culturii și lecturii*, care reprezintă expresia unei difuzări a culturii și scrisului prin lectură.

O provocare la meditație a fost masa rotundă *Cultura ca valoare și succesul în societatea contemporană*, organizată la Biblioteca „Ștefan cel Mare”, prin concursul unor specialiști avizați în filozofie și psihologie. Tot aici au avut loc expuneri, dezbateri privind istoria apariției scrisului, tiparului și hârtiei, s-a vorbit despre primele „cărți” babiloniene – suluri de papirus, despre legendara bibliotecă din Alexandria, arsă din temelie - o dovadă în plus în favoarea trecutului glorios al Cărții și al Bibliotecii.

La Biblioteca „L. Rebreanu” s-au desfășurat mai multe expuneri, dezbateri: *Cărțile copilăriei mele*, *Povestea mea preferată*, *personajul meu preferat*, *Abecedarul – literele s-au rătăcit* care au încurajat liceenii să obțină deprinderi de lectură constructivă. Filiala „Alba Iulia” a organizat o compoziție cu genericul *Ziua cărții*, precum și ore de lectură extramuros *Să ne cunoaștem istoria culturii* - în deplasare la Școala auxiliară nr. 5, Internatul nr. 10, Liceul „C. Porumbescu” și la Liceul pentru copii cu vederea slabă.

● Anul Ion Druță

Toate filialele s-au implicat activ în consemnarea Anului Ion Druță extinzând posibilitățile de informare și documentare referitor la viața, activitatea și opera scriitorului, organizând diverse activități.

S-a evidențiat Biblioteca „O. Ghibu”, cu un întreg ciclu de activități desfășurat cu îndemnul *Să-l cunoaștem pe Druță din opera ce rămâne să dăinuiască*. O deosebită rezonanță a avut conferința *Universul prozei druțiene și Povara adevărului* ce a mizat

pe o dezvoltare cât mai amplă a parametrilor operei scriitorului în context spațial - geografic, etico-filozofic și literar-artistic cu accent pronunțat pe unitatea națională propagată de majoritatea scrierilor octogenarului, cu al său vestit motto, *Pământul, Istoria și Limba – cei trei piloni pe care se ține neamul*. Numeroase prezentări și lansări de carte, discuții-dezbateri, ore de lectură și concursul de eseuri au unit numeroși cititori în jurul volumelor mai vechi și mai noi ale îndrăgitului sărbătorit: *Ora jertfirii, Clopotnița, Apostolul Pavel, Povara bunătății noastre, Frunze de dor, Biserica albă, Casa mare, Horodiște* ș.a.

Filiala „L. Rebreanu” a oferit suport informațional pentru desfășurarea *Săptămânii I. Druță* la Liceul „G. Călinescu”, iar filiala „Ovidius” a inițiat discuții-dezbateri *Druță – conștiința adevărului și demnității*, cu ore de lectură și jocul moral-educativ *Cuvinte magice*, bazat pe textele omagiatului.

Biblioteca „M. Lomonosov” a organizat conferința cititorilor pe marginea piesei *Ужин с товарищем Сталиным* în cadrul Clubului *Встреча* la care participanții au meditat, și-au expus pe larg punctele de vedere proprii pe marginea mesajului abordat de scriitor cu privire la teroare și pocăință. Tot la această filială, într-o ședință specială a cenaclului *Иной взгляд*, a avut loc viziunea colectivă a filmului *Последний месяц осени*, după povestirea omonimă a lui I. Druță, în montarea cunoscutului regizor V. Derbeniov cu interpreți de excepție, după care a urmat o discuție interesantă, un energic schimb de opinii privitor la faptul că doar omul este măsura tuturor lucrurilor. Despre eterna înțelepciune a oamenilor de rând s-a vorbit în cadrul orei de lectură *Povara bunătății noastre* de la filiala „L. Ukrainka”, iar elevii de la Liceul Teoretic „M. Kogălniceanu” s-au întrunit la filiala „M. Ciachir” pentru a discuta despre *Cuvântul din rădăcina mioritică*. Cititorii filialei „I. Mangher” s-au aplecat înduioșați, profund mișcați asupra filelor volumului *Запах спелой айвы*, cei de la filiala „H. Botev” și-au împărtășit opiniile față de universul literar druțian de la ora de lectură *Între mit și realitate*.

Anul Ion Druță a cuprins un larg spectru de participanți de diferite vârste, ocupații, interese pe care minunata și multapreciata creație a omagiatului i-a adunat în jurul Cărții.

În total au fost împrumutate 35 269 de documente și organizate 177 de activități culturale, la care au participat 4 974 de utilizatori; 47 expoziții de carte la care s-au împrumutat 17 660 exemplare.

- **Anul dinastiei Cantemireștilor**

Fiecare filială a rețelei HASDEU a avut contribuția sa în efortul BM de a valorifica

și actualiza patrimoniul literar și documentar al dinastiei Cantemireștilor.

Biblioteca „O. Ghibu” a sărbătorit dinastia Cantemireștilor cu o memorabilă conferință intitulată *Spre slava și folosința moldovenescului neam* (spusa-generic aparține lui D. Cantemir), cu discuții-dezbateri pe marginea volumului *Maxime*, aparținând domnitorului filozof, cu un concurs poetic *Lui Cantemir dedicație* și mai multe expoziții de carte.

Filiala „Târgoviște” a promovat opera prin conferința *Cantemir – spirit universal, natură creatoare în cadrul culturii române* și colocviul *D. Cantemir – deschizător al Secolului Luminilor*. Filiala „Ovidius” a animat concursul literar *D. Cantemir – creator de mituri și expresii* în care i-au antrenat pe elevii de la Liceul „Mihai Viteazul”, tot aici a fost expusă permanent colecția de cărți *D. Cantemir – mare personalitate culturală și literară*, cu care ocazie au avut loc ore de lectură.

Biblioteca „L. Rebreanu” a consemnat evenimentul anului cu simpozionul *D. Cantemir – imaginea superioară a erudiției* și lansarea volumului *D. Cantemir: dimensiuni ale universalității* apărut sub auspiciile Institutului de Filologie al AȘM. Printre invitați și vorbitori s-au aflat cercetătorii V. Cirimpei, D. Grama, V. Potlog, P. Balmuș care s-au referit la lucrări fundamentale: *Descrierea Moldovei, Istoria ieroglică, Hronicul vechimii romano-moldo-vlahilor*, au evidențiat latura de etnolog și etnograf al polivalentului talent cantemirian.

La filiala „Maramureș” s-a desfășurat colocviul științific *D. Cantemir în literatură, istorie, muzică*, printre vorbitori – conferențiar doctor în istorie V. Potlog, conferențiar Gh. Dodiță, autorul volumului *Istoria literaturii române vechi*, și dr. în muzicologie V. Ghilaș, care au dezvăluit aspecte inedite legate de multidimensională activitate a genialului înaintaș. Cei prezenți au trăit surpriza audierii unor piese muzicale ale lui D. Cantemir și a lucrării instrumentale *The Best Cantemir* în interpretarea unui ansamblu din Germania. Au fost puse la vedere și alte materiale mai puțin cunoscute: o fotocopie din manuscrisul *Sacro-Sancte scientia* ortografiat în greacă, precum și imaginea fotografică a mormântului lui D. Cantemir de la Biserica „Trei Ierarhi” din Iași. Acțiunile culturale omagiale au fost completate de revista bibliografică *D. Cantemir – între spadă și condei*.

Ore de lectură la tema *D. Cantemir – 335 ani de la naștere* și-a înscris la activități filiala „Alba Iulia”, majoritatea din ele fiind extramuros, cu antrenarea elevilor de la Liceele „N. Dadiani”, „O. Ghibu”, „P. Rareș”, Școala nr. 16 și auxiliară nr. 7. Filiala „Ștefan cel Mare” și-a axat omagierea dinastiei de cărturari pe prezentarea, în cadrul Clubului *Moștenitorii*, a două cărți importante: *Antioh Cantemir – poet, gânditor și om*

politic de Gh. Bobâna și *D. Cantemir în istoria culturii muzicale* de V. Ghilaș. Studenții de la Colegiul Comercial Cooperatist și de la Colegiul de Ecologie au sesizat contribuția Cantemireștilor la dezvoltarea gândirii politice și artistice, literaturii naționale și universale. Elevii de la Liceul profesional nr. 2, de la centrele comunitare pentru copii și tineret „Flacăra”, „Codru”, „Ștafeta”, „Orizont”, Școala nr. 30 au cules noi cunoștințe participând la expunerea-dezbateri *Din istoria și credința neamului*, consacrată eminentului domnitor - cărturar al Moldovei, precum și la ora de lectură *Antioh Cantemir – scriitor satiric*, care a pus temelia poeziei moderne ruse.

Filialele de carte ale etniilor conlocuitoare l-au omagiat pe eminentul enciclopedist prin prisma apropierii sale de alte culturi. Biblioteca „L. Ukrainka” la ora de lectură *O personalitate de dimensiuni euroasiatice / Личность евразийского масштаба* a invitat studenții de la Universitatea din Tiraspol, care au manifestat un interes sporit față de activitatea lui D. Cantemir în calitate sa de consilier al lui Petru I și senator al Rusiei. Filiala „I. Mangher” a realizat dezbateri: *Dinastia Cantemir în soarta statului moldav* și *Ce cunoaștem despre D. Cantemir*, antrenându-i în schimbul de opinii pe vizitatorii Centrului „Hesed” și studenții Colegiului de Business. O masă rotundă dedicată vestitului savant, diplomat, patriot a găzduit filiala „A. Mickiewicz”, comunicările fiind prezentate de elevii de la Liceul „K. Sibirski”.

O călătorie imaginară pe meridianele scrierilor cantemiriene în compania filialei *N. Titulescu* au înfăptuit elevii de la Liceul „Julia Hasdeu”, tinerii locuitori din suburbia Codru au fost încântați să se manifeste la concursul *Om de lume și iubitor de Moldova*. Elevii de la Liceul „Ginta Latină” și-au îmborsărit cunoștințele despre *Descrierea Moldovei și Istoria ieroglifică* la ora de lectură de la filiala *A. Russo*.

Contribuția filialelor înregistrează 103 de activități culturale, participanți 3 255 de utilizatori, împrumut, subiectul Cantemir, 12 582 documente; 35 expoziții de carte, de la care au fost împrumutate 5 831 documente.

- **B.P. Hasdeu – 170 ani de la naștere**

În cadrul omagierilor acestui eveniment important un loc și un rol aparte i-a revenit Centrului Național de Hasdeologie.

În cadrul programului *Pro Academia Hasdeu* a fost organizat **simpozionul jubiliar, 170 de ani de la nașterea lui B.P. Hasdeu** cu participarea istoricilor literari, scriitorilor și editorilor locali, precum și a oaspeților-hasdeologi din București *Ion Opreșan* și *Stancu Ilin*. Comunicările au fost întregite de lansarea volumelor 3 și 8 *Scrieri*

ale lui B.P. Hasdeu. La Sediul Central al BM s-a desfășurat și simpozionul *Iulia Hasdeu / Camille Armand: 120 de ani de la dispariția prematură*, consacrat ultimului descendent al dinastiei. Simpozionul s-a mai ținut și la Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu”. Printre invitați a fost și *Crina Decusară-Bocșan*, reprezentantă a Asociației pentru UNESCO (București), care a venit cu noua sa carte *De mână cu Iulia. Scenarii radiofonice, dramatizări*. În colaborare cu CID „Chișinău” autoarea a participat la elaborarea biobibliografiei *Iulia Hasdeu / Camille Armand*. Activitatea **cenaclului Sic Cogito** s-a axat pe studierea și cercetarea creației dinastiei Hasdeu, implicând tinerii cercetători-hasdeologi.

Simpozionul științifico-didactic B.P. Hasdeu – spirit enciclopedis de la filiala „L. Rebreanu” s-a înscris în memoria elevilor de la Liceul de cadeți „Sf. Gheorghe” drept o lecție de educație civică. Sloganul hasdeuean „Patrie, Onoare, Știință” continuă să fie actual, îndeamnă la creșterea nivelului profesional și istoric, precum au subliniat vorbitorii invitați, cercetătorii P. Balmuș și L. Ciobanu, iar actorul A. Vartic a ținut să amintească celor prezenți că personalități ca Eminescu și Hasdeu ne reprezintă cu adevărat în lume prin tot ce avem mai durabil.

Conferința B.P. Hasdeu – geniu universal, întemeietorul lingvisticii noastre moderne de la filiala „O. Ghibu” a scos în relief figura enciclopedică a marelui savant, un adevărat curs de amplificare a cunoștințelor au constituit prelegerile exegeților de la diverse instituții de învățământ superior, ale profesorilor și liceenilor îndrăgostiți de creația patronului nostru spiritual. **Concursul de eseuri Relecturi Hasdeu – o nouă valorificare a savantului scriitor** a demonstrat predilecția tinerilor spre o analiză constructivă a operei hasdeuene, discuțiile-dezbateri pe marginea volumului *Scrieri literare*, tipărit la Editura „Cartea Moldovei”, a reliefat importanța liricii lui Hasdeu, caracterul ei alegoric, plin de simboluri și ritm imagistic pronunțat. O noutate absolută a fost **masa rotundă Exemplaritatea activității ziaristice hasdeuene**, dedicată publicisticii „magului de la Câmpina”, care a suscitat un viu interes în rândul tinerilor jurnaliști de la diverse ediții periodice - „Literatura și arta”, „Jurnalul de Chișinău”, „Timpul”, „Ziarul de gardă”, „Flux”.

Masa rotundă Ziditor în cultură și spirit de la filiala „Ștefan cel Mare” s-a desfășurat cu participarea elevilor de la Liceul profesional nr. 2 și a dezvoltat pe larg semnificația numelui de *Hasdeus*, precum a preferat să-și spună cea mai proeminentă figură a dinastiei, pe drept cuvânt „erou al culturii românești”. Expoziția *B.P. Hasdeu în universul culturii naționale* și ora de lectură dedicată unor perioade din biografia marelui înaintaș au constituit un suport și un îndemn de reală mândrie pentru elevii de la liceul

omonim - "B.P. Hasdeu".

Două **dezbateri literare extramuros** pe marginea scrierilor *Domnița Rosanda* de B.P. Hasdeu și *Destăinuiri* de Iulia Hasdeu a organizat la Liceul „V. Alecsandri” filiala „Alba Iulia” cu participarea elevilor din clasele a IX-a. Tot această filială a acordat un rol important creațiilor literare ale dinastiei Hasdeu în cadrul Taberei de vară, precum și în deplasare la liceele „L. Deleanu”, „O. Ghibu”, „N. Dadiani”, „C. Porumbescu”, Școala primară nr. 16, Grădinița de copii nr. 185, Liceul pentru slabvăzători.

Filiala „Maramureș” i-a consacrat marelui enciclopedist expoziția permanentă *B.P. Hasdeu – cel mai învățat român*, iar ședința festivă a Atelierului de lectură s-a axat pe dezbateri interesante asupra dramei *Răzvan și Vidra*.

Evenimentului în cauză filiala „Târgoviște” i-a dedicat ore de lectură *Poeziile lui B.P. Hasdeu*, organizate pentru copiii de la Internatul nr. 10 din sectorul Buiucani și Școala nr. 5 „A. Donici”, cărora le-au plăcut în special poezia *Bradul* și fabula *Câinii și lupii*.

S-au antrenat în diverse activități și filialele pentru copii. Astfel, la filiala *Traian* au avut loc ore de lectură: *B.P. Hasdeu – patronul spiritual al BM, Creația magului de la Câmpina*, *B.P. Hasdeu – viața și activitatea*, iar interesul pentru lecturarea operei omagiatului a fost sporită de prezentări de carte: *B.P. Hasdeu în universul culturii naționale*, *Publicațiile lui B.P. Hasdeu – suport pentru studii*. Tinerii cititori de la filiala *M. Drăgan* și-au împărtășit opiniile culese la lectura dramelor *Răzvan și Vidra*, *Domnița Rosanda*, a comediei *Trei Crai de la răsărit*. S-a organizat, de asemenea: concursul de eseuri *Viața și opera lui B.P. Hasdeu* (filiala *Codru* copii), trecerea în revistă a biografiilor întregii dinastii de cărturari și patrioți (filiala *N. Titulescu*), lansarea unui concurs literar la care au participat copiii de la liceele „M. Kogălniceanu”, „Ginta Latină” (filiala *A. Russo*), o ședință specială a Clubului literar *Odiseea cugetului* și discuții aparte privitor la vasta operă a lui Hasdeu (filiala *V. Bielinski*).

Patronul spiritual al Bibliotecii Municipale a constituit cap de afiș și la filialele minorităților naționale. Bunăoară, filiala de carte bulgară „H. Botev” a desfășurat ora de lectură *B.P. Hasdeu – în galeria personalităților neamului* și expuneri-dezbateri la tema *Literat, savant, spirit vizionar*. Filiala de carte găgăuză „M. Ciachir” a unit în cadrul orei de lectură, personalitățile omagiate ale anului - *Cantemir și Hasdeu, două figuri valoroase în istoria română*, cu participarea activă a elevilor de la Liceul Teoretic „N. Milescu-Spătarul”.

Fiecare număr al revistei *BiblioPolis* a cinstit numele lui Hasdeu, acest gigant al gândirii și simțirii românești, la aniversarea a 170-a de la naștere și la cei 20 de ani de

când Biblioteca Municipală îi poartă cu onoare numele, conturându-și, astfel, o personalitate inconfundabilă.

Menționăm contribuția BM la omagierea patronului spiritual prin **susținerea editării a două volume** importante din vasta creație. Volumul 3. *Dramaturgie* cuprinde poema dramatică în cinci cânturi *Răzvan și Vidra*, piesă de bază a repertoriului clasic al teatrului românesc; comedia în două acte *Trei Crai de la Răsărit*; schița dramatică *Femeia*; tragedia istorică într-un act *Răposatul postelnic*; o serie de improvizări satirice pe subiecte politice la ordinea zilei etc. Volumul 8. *Istoria critică a românilor* cuprinde monumentală lucrare *Icu* același titlu, apărut în 1870, reflectă o însumare a tendințelor înnoitoare ale limbii, fiind una de referință în bogata activitate a lui B.P. Hasdeu.

● Alexei Mateevici – 120 ani de la naștere

BM l-a omagiat pe Alexei Mateevici prin diverse activități. Filiala „O. Ghibu” a găzduit **conferința A. Mateevici: Poetul și Profetul**, un spectacol poetic-muzical *Înviați-vă dar graiul*, prezentarea cărții *A. Mateevici: Genealogii*, la care s-au întrunit studenți de la USM, UPS „Ion Creangă”, figuri marcante ale vieții publice, animatori ai culturii, precum și elevi de la liceele „M. Eliade”, „Gh. Asachi”, „Prometeu”, „O. Ghibu”, „S. Haret”. Expoziția *Mateevici – Clopotarul neamului românesc* de la filiala „Maramureș” a atras atenția vizitatorilor și asupra unei alte poezii celebre *Eu cânt*, precum și asupra altor scrieri mateeviciene.

Masa rotundă *Părintele limbii noastre și geniul acestui meleag* de la filiala „Ștefan cel Mare” i-a avut participanți pe elevii Liceului profesional nr. 2 și a fost întregită de expoziția *Poetul – flacăra de dor, de Țară, Limbă și Credință*, un veritabil suport informațional și îndemn de a cunoaște mai bine creația lui Mateevici.

O masă rotundă cu genericul *Cântărețul limbii noastre* i-a adunat la Biblioteca „M. Lomonosov” pe elevii de la Liceul „L. Rebreanu”, o expunere-dezbatere cu generic omonim a organizat filiala „H. Botev”, iar filiala „M. Ciachir” - ora de lectură *Destin printre destine* cu participarea elevilor de la Liceul „N. Gheorghiu”. Filiala „L. Ukrainka” a decis să-l sărbătorească pe Mateevici în tandem cu M. Koțubinski, a cărui povestire *Pe cuprător* a fost tradusă pentru întâia oară în altă limbă în română anume de către autorul *Limbii noastre*.

La Biblioteca „Alba Iulia” au avut loc ore de lectură consacrate poeziilor cântărețului Limbii noastre pentru elevii de la Școala primară nr. 16, liceele „L.

Deleanu”, „O. Ghibu”; la filiala „L. Rebreanu” s-a realizat un spectacol literar-muzical cu participarea copiilor de la Liceul „Al. I. Cuza”, care a scos în evidență frumusețea versurilor Preotului-Poet; filiala „Ovidius” a lansat cartea lui I. Melnic *Roagă-te: cântece pentru coruri omogene pe versuri de A. Mateevici*, a pregătit expoziția permanentă *Prin Mateevici ne-am indentificat cu graiul* și un pliant dedicat scriitorului.

O acțiune culturală de omagiere a 120 ani de la nașterea lui A. Mateevici s-a desfășurat și la filiala „Târgoviște”, la care elevii de la Școala nr. 5 „A. Donici” au declamat poezii, și-au demonstrat cunoștințele despre viața și activitatea scriitorului, au amintit că în prezent există Casa-muzeu „A. Mateevici” (Zaim, Căușeni), o stradă, o școală pedagogică și un teatru care-i poartă numele și de asemenea se înalță un bust pe Aleea Clasicilor din Grădina publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”.

Filialele au organizat 61 de activități culturale, la care au participat 2 198 de utilizatori; 16 454 de documente împrumutate, 37 de expoziții, la care au fost consultate și împrumutate 5 475 de documente.

- **Eminesciana 2008**

BM și filialele au oferit publicului ample activități de promovare a operei eminesciene, cu scopul de a aprofunda cunoștințele despre Luceafărul poeziei noastre.

În cadrul Sărbătorii Naționale, la CAIE, a avut loc un program cu genericul *Eminescu-i vremea care vine!* pentru a-i omagia eternitatea Marelui Poet. Programul a cuprins: momentul liric *Eminescu – mag, călător în stele, al limbii scut, cetate*, lansări și prezentări de documente, vizionarea filmului documentar *Mihai Eminescu*; a oferit publicului de diferite vârste ample activități de promovare a operei eminesciene, cu ore de lectură multimedia, poezie și muzică întrunite la o serată de omagiere, prezentări și lansări de carte, vernisaje, întâlniri de neuitat cu figuri proeminente ale culturii românești, printre care eminescologul, acad. Eugen Simion, laureat al Premiului CAIE pentru anul 2007 pentru valorificarea și promovarea scrierilor lui M. Eminescu.

Un select și numeros public a fost prezent la evenimentul major desfășurat simultan la Academia Română, filialele acesteia din Iași, Cluj-Napoca și Timișoara, la Institutul Român de Cercetare Umanistică din Veneția, Roma, Cernăuți, Gyula și la Chișinău, în incinta CAIE – lansarea *Manuscriselor* lui M. Eminescu, în 12 volume, reproduse în condiții grafice deosebite, însoțite de 7 DVD-uri. Precum au subliniat vorbitorii, anume prin această lansare extraordinară *Chișinăul devine un oraș cu adevărat eminescian*.

Compozitorul T. Zgureanu a oferit în premieră absolută noua sa creație *Simfonia*

Eminescu – o înregistrare audio de excepție, autorul mărturisind cu voce tare că Marele Poet al neamului l-a tulburat, emoționat și inspirat în fiecare clipă, dovadă – cantata *Răsai asupra mea, lumină lină*, un ciclu de romane și, de curând, simfonia omonimă. Liceenii de la Internatul Republican de Arte Plastice „Igor Vieru” au completat evenimentul cu o valoroasă colecție de tablouri *Eminescu – nume sfânt de Luceafăr pe Pământ*, ceea ce demonstrează atașamentul tinerelor talente pentru valorile naționale supreme.

În anul de referință CAIE a decis să promoveze și să cerceteze *Lectura operei și despre opera „Luceafărul”* la 125 ani de la prima publicare. Colecția CAIE deține 190 titluri de documente care conțin această capodoperă: cărți – 184 titluri, CD-uri – cinci titluri, casete – un titlu, din total opera o constituie 104 titluri, iar critică literară – 86. Diversă este și aria geografică a aparițiilor editoriale. Majoritatea sunt în limba română (150), urmată de cele în l. rusă (16) și 24 titluri în alte limbi: engleză, germană, franceză, italiană, portugheză, aromână, estonă, chineză, armeană, sârbă etc.

Pe parcursul anului 2008 poemul *Luceafărul* a fost lecturat de 18 400 ori, ceea ce constituie 28% din împrumutul eminescian. Un interes deosebit a suscitat *Almanahul Societății „România jună”*, ediție rară, în care a văzut lumina tiparului *LUCEAFĂRUL* în 1883.

Aflându-se în posesia și a câtorva CD-uri, printre care *Mihai Eminescu, Opera completă; Mihai Eminescu – viața și opera (în 7 limbi), Manuscrisele Mihai Eminescu, Eminescu în interpretări celebre*, utilizatorii le-au folosit pentru a lectura, a audia, a face înregistrări de peste cinci mii de ori. Timbrul inimitabil al vocilor celor doi actori, Gheorghe Cozorici și George Vraga, au făcut să vibreze de nenumărate ori sala de lectură a CAIE. Promovarea cu intensitate a operei eminesciene a fost un îndemn de a ne apleca mereu asupra ei pentru a o cunoaște, pentru a ne îmbogăți sufletește, pentru a ne familiariza cu splendorile limbii române, fapt dovedit și prin spusele de mai sus.

Un model de parteneriat demn de urmat a fost cel cu Editura *Gunivas*, care pe lângă faptul că a sporit în acest an numărul noilor achiziții cu peste 760 cărți de o valoare incontestabilă, a editat în colaborare cu Biblioteca Municipală și cu suportul intelectual al Centrului Academic Eminescu două lucrări de excepție: *M. Eminescu. Opera Poetică și Legenda Luceafărului*.

Roade frumoase a obținut BM și din colaborarea cu Uniunea Artiștilor Plastici, secția Grafică, care ne-a susținut prin contribuții concrete (mostre de scriere caligrafică, publicitate, organizare) la realizarea *Concursului de caligrafie*, care a fost dedicat aniversării a 125-a de la publicarea poeziei eminesciene *Doina*. Concursul a constituit o

modalitate ofensivă de popularizare a ofertei eminesciene prin crearea în jurul ei a unei atmosfere de larg interes, care s-a axat pe două direcții complementare: stimularea gustului pentru lectură, cultivarea dragostei pentru valorile perene și sensibilizarea la frumos prin aplicarea artelor figurative, cum ar fi caligrafia tradițională prin promovarea și cultivarea acestui gen de artă în rândurile tinerei generații.

La Biblioteca „O. Ghibu” activează cenaclul literar „M. Eminescu” în cadrul căruia au fost organizate: serate literar-muzicale cu genericul *M. Eminescu – instituție națională*, concursul poetic *La steaua* și lansări de carte.

Filiala *Arte* a organizat un concurs de poezie *Mihai Eminescu: izvorul luminii*, în cadrul căruia au fost recitate versuri și interpretate romanețe.

La filiala *Codru* s-a organizat concursul *Eminescu printre noi*, discuții-dezbateri eminesciene *Luceafărul culturii românești*.

- **Săptămâna Francofoniei în Republica Moldova**

În perioada desfășurării Săptămânii Francofoniei la BM au fost organizate: colocvii (*Franța – focar al culturii și civilizației europene, Limba franceză – limbă de comunicare*); ore de lectură (*Cunoaștem pas cu pas viața și opera lui Mihai Eminescu, Eminescu în interpretări celebre, Mihai Eminescu în franceză*); expuneri-dezbateri (*Universul creației lui Pablo Picasso – figură emblematică a artei sec. XX, Oameni de artă, Literatura franceză – una din cele mai rafinate și citite literaturi din lume*).

La Sediul Central a avut loc concursul de eseuri și fotografii *Gutuia de aur – 2008*, organizat cu Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării de la Universitatea de Stat din Moldova în colaborare cu Alianța Franceză. Tot aici a avut loc lansarea cărții *Predicatele evenimentțiale cu aspect semantic și funcțional în limba franceză*, autor Viorica Moloșniuc.

Filiala „O. Ghibu” a lansat programul *Poligloții*, scopul căruia este promovarea și studierea limbilor moderne.

La CAIE a avut loc prezentarea de carte *Lacrima iubirii*, autor Gh. Reabțov, tot aici a avut loc o lansare de CD: *Mihai Eminescu - viața și opera; Eminescu Etern*, interpretă Lenuța Burghilă; *Cinci scrisori – Radu Principe de Hohenzollern-Veringe*.

- **Anul European al Dialogului Intercultural**

Anul European al Dialogului Intercultural a fost orientat spre sensibilizarea tuturor cetățenilor, în particular a tinerilor, a importanței interculturalului în viața lor activă. BM a oferit servicii pentru comunitatea multiculturală, care au conferit dreptul cetățenilor de a-și cultiva limba și cultura ca expresie a diversității. Politica bibliotecii este centrată pe respectul pentru identitatea și diversitatea culturală și sprijină acțiunile care stimulează păstrarea, dezvoltarea și promovarea culturii, familiarizarea cu cultura și istoria popoarelor conlocuitoare, dezvoltarea unor noi forme de expresie și de acces. BM a susținut aceste deziderate prin rețeaua de filiale pentru minorități naționale: *M. Lomonosov*, *I. Mangher*, *H. Botev*, *L. Ukrainka*, *M. Ciachir*, *A. Mickiewicz* și prin serviciul specializat *Centrul de Informare și Documentare German*.

Esențială a fost conferința de la Biblioteca „M. Lomonosov” consacrată unor probleme de actualitate privind studierea și predarea limbii și literaturii ruse *Современные подходы к изучению и преподаванию русского языка и литературы*, cu un schimb de experiență între specialiștii în trei țări: Moldova, Rusia și Ucraina. Tot aici a decurs masa rotundă *Немая музыка псалмов / Neauzita muzică a psalmilor* ce a luat în dezbatere aspecte de traducere în limbile europene a unor texte religioase străvechi.

Centrul de Informare și Documentare German a promovat cultura și literatura germană în comunitatea chișinăuiană, participând și organizând diverse activități culturale și didactice. În parteneriat cu Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Liceul „M. Kogălniceanu”, Liceul „N. Gogol” au fost organizate activități dedicate limbii germane: discuții, dezbateri, lansări și prezentări de carte, vizionarea filmelor și desenelor animate.

Filiala „H. Botev” a consemnat evenimentul cu o masă rotundă intitulată *Навстречу друг другу: болгарский язык в инонациональной среде*, o acțiune distractivă *Моята скъпа родна реч / Iubita mea limbă maternă* și două expuneri, dezbateri *В гости к буквам / Pe oștețe în lumea literelor*; filiala „I. Mangher” a continuat tematica lingvistică la ediția anuală a Festivalului Etniilor *Unitate prin diversitate*; filiala „M. Ciachir” a demonstrat potențele literare ale limbii găgăuze la mai multe întâlniri cu scriitorii, iar ședințele Cenaclului *Ana Dili* a animat talentele artistice ale membrilor Asociației tineretului găgăuz „Ulkeseven”; filiala „L. Ukrainka” a fost preocupată de promovarea literaturii, culturii și tradițiilor ucrainesti, întrunind utilizatorii la masa rotundă *Spațiul deschis al culturilor* cu participarea tineretului ucrainean, precum și la o serată de creație organizată cu sprijinul Societății „Barvinok” /

“Барвинок”, tot aici a avut loc un concurs al declamatorilor *Славим тебя, Тарас! / Te proslăvim, Taras!* consacrat rapsodului ucrainean T. Șevcenko și avându-l în fruntea juriului pe academicianul și scriitorul C. Popovici.

CAIE și-a orientat prioritatea în cauză pe aprofundarea familiarizării cu opera Luceafărului poeziei, având drept reper tema *Eminescu pe meridianele lumii*. Expozițiile *Steaua Eminescu / L' etoile Eminescu, Român mi-i neamul, românesc mi-i graiul, Este-a noastră Limba Noastră și noi suntem cu ea popor*, lansările *Dicționarul limbajului poetic eminescian* în 2 volume, nr. 1 și 2 ale Revistei „Limba română” pe 2008, prezentările de carte și CD-uri *Cântare Limbii Române, Cultivăm limba maternă din cărți*, lucrarea lui A. Bantșoș *Retrospectiva necesară, Eminescu etern*, cântece în 10 limbi, *Scrisorile lui Eminescu* în franceză și altele au pus accentul pe frumusețea, sonoritatea graiului matern.

Biblioteca „O. Ghibu” a oferit un program variat: ore de lectură, lansări de carte - *Dicționarul etimologic al limbii române*, de M. Vinereanu, și *Cuvântul ca instrument al magicului în poezia lui L. Blaga și Gr. Vieru*, de V. Postolachi, lansarea CD-ului *Dorul infinitului din noi* cu N. Caranfil și serata comemorativă *N. Stănescu – mit al polisemiei verbului poetic*. Sub auspiciile filialei “Maramureș” continuă să activeze cenaclul „Magia cuvântului” ale cărui ședințe, axate pe libera cugetare, pun în evidență frumusețea perenă a limbilor ca expresie a sufletului magic al popoarelor.

Informații detaliate asupra limbilor vorbite pe glob și sistemele de scriere folosite de-a lungul istoriei au fost propuse atenției în cadrul orelor de lectură *Biografia cuvintelor* de la filiala „Ștefan cel Mare”. Tot aici au fost lansate reviste bibliografice la temă, a funcționat expoziția permanentă *Limbile lumii*. Patru ore extramuros *Să studiem limbile moderne pentru a ne informa*, cu deplasare la liceele „Prințesa Natalia Dadiani”, „Petru Rareș”. Filiala „L. Rebreanu” - în virtutea faptului că deține o colecție amplă de carte franceză – a pus accentul pe studierea acestei limbi romanice; filiala *Codru* (adultți) și-a invitat utilizatorii la o expunere, dezbatere *Limba, lectura, arta*, cu expoziția *Limba este averea comună a unui popor*; Biblioteca Arte a abordat subiectele *Limba ce ne unește și Limbile țărilor europene la momentul actual*, cu participarea scriitorului I. Vieru, a realizat serata *Realitatea în cuvânt și cuvântul în realitate*, moderată de actrița P. Zavtoni; filiala pentru copii *N. Titulescu* a incitat creativitatea tinerilor săi utilizatori provocându-i să compună eseuri scurte la tema: *Ce înseamnă pentru mine limba maternă?*; filiala *Traian* a marcat prioritatea prin ore de lectură cu genericul *O altă limbă mai frumoasă nu-i*; filiala *A. Russo* a animat ora de lectură *Limbile sunt adevăratele medalii ale istoriei*, iar la filiala pentru copii *V. Bielinski*

activitățile culturale au avut drept obiectiv limbile ca instrument de comunicare, informare și delectare artistică.

Biblioteca „I. Mangher” a organizat cea de-a XII-a ediție a *Festivalului de Carte Evreiască*. Pe parcursul festivalului s-au desfășurat 24 de activități la care au participat 1 030 de utilizatori: concerte ale colectivului „Halom”, conferințe literare după cărțile lui *Ihıl Șraibman* și *Victor Dragunski*, masa rotundă „Tineret. Carte. Internet”, ședințe ale clubului cantautorilor, ore de lectură. La festivalul etniilor *Unitate prin diversitate* s-a cântat, s-a dansat, au fost amenajate expoziții de ceramică, desen, păpuși, executate de copii. Expozițiile tradiționale de documente au familiarizat publicul cu viața și opera scriitorilor, compozitorilor, savanților evrei din Moldova, au demonstrat aportul adus de ei la dezvoltarea țării, iar din expoziția *Roș ha – șana* vizitatorii au aflat despre istoria și tradițiile de Anul Nou la evrei. În total au fost expuse peste 100 de documente în limbile română, ebraică, rusă.

În total au fost organizate 252 activități la care au participat 10 262 utilizatori.

● **Săptămâna Ușilor Deschise**

Săptămâna Ușilor Deschise este un program de imagine și relații cu comunitatea, unul din scopuri fiind atragerea nonutilizatorilor la bibliotecă. Prin acțiunile întreprinse în cadrul ei, prin materialele promoționale, prin vizitele-circuit a favorizat creșterea numărului de vizitatori, diversitatea culturală, bibliotecile devenind pentru un scurt timp „mici centre” în jurul cărora a gravitat întreaga viață culturală.

Săptămâna Ușilor Deschise însumează o suită de acțiuni culturale pentru a consolida poziția de centre ale cărții, ale înnobilării prin artistic, loc de întâlnire cu cele mai marcante personalități din diverse domenii, oaze de informare și documentare.

Perioada desfășurării Săptămânii Ușilor Deschise de regulă coincide cu data înființării filialei respective.

Săptămâna Ușilor Deschise la filiala „Alba-Iulia” a consemnat 10 ani de la inaugurarea acestei instituții. Programul jubiliar a demarat cu un interesant program de acțiuni:

- ședința solemnă a Ateneului „Unirea”, cu genericul „Șapte ani împreună la Biblioteca „Alba Iulia”;
- Cenaclul „Moștenire” la care au participat un grup de studenți de la Universitatea Pedagogică din Tiraspol și Universitatea „Pescpectiva”, originari din Transnistria;
- Clubul „Tânărul istoric” ;
- Cenaclul „Onomastici literare”;

- o întâlnire cu scriitorul Iulian Filip;
- Clubul de dezbateri literare „Mercurio”.

Colaborarea cu alte instituții de cultură și educație, experiența extramuros acumulată, au determinat anume „Alba-Iulia” să găzduiască Atelierul profesional *Biblioteca extramuros* – o întrunire a bibliotecarilor din capitală, raioane și orașe, la care s-a produs un amplu schimb de opinii vis-à-vis de noua modalitate de manifestare – în afara instituției, cu deplasări la cititori. Din experiențele unor asemenea forme de activitate ne-au mărturisit și colegii, partenerii bibliotecii, oaspeții de la Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” din Alba-Iulia.

Programul *Săptămâna Ușilor Deschise* la filiala „O. Ghibu” s-a desfășurat cu sloganul „Prin lectură spre cultură”, accentul fiind pus pe conceptul ideatic de promovare a lecturii, a bibliotecii și a profesiei. Programul a impulsionat dezvoltarea și extinderea parteneriatelor cu diverse uniuni de creație, instituții de învățământ, instituții neguvernamentale, mass-media. Patronul spiritual al bibliotecii a fost omagiat la simpozionul *O. Ghibu: educație și ideal*, serata aniversară *O. Ghibu – promotor al învățământului și culturii*, lansările de carte *Din scrisorile primite de O. Ghibu*, *Despre educație*, precum și prin DVD pe documentarul *Drumuri în memorie: O. Ghibu*. De asemenea, utilizatorii au participat la dezbaterile pe marginea volumului lui V. Beșleagă *Conștiința națională sub regimul comunist*, s-au familiarizat cu materialele pregătite: lista bibliografică *O. Ghibu – promotor al învățământului național*, revista bibliografică *O. Ghibu – perspective umaniste asupra educației* și mapa tematică *O. Ghibu – educator al neamului*.

La *Săptămâna Ușilor Deschise* la filiala „Ovidius” administrația publică locală a remarcat contribuția bibliotecii la dezvoltarea unui climat cultural prielnic pentru informare, documentare și comunicare a membrilor comunității din sector. Un loc aparte în derularea acțiunilor a avut spectacolul-omagiu *Eternul Romei bard*, dedicat lui Ovidiu, de Ziua Mondială a Latinității. La ședințele Cenaclului omonim tema a fost continuată prin vernisaje, concursuri, lansări de carte, ore de lectură, ore de poveste.

La un an de la deschiderea filialei „L. Rebreanu”, *Săptămâna Ușilor Deschise* a pus accentul pe promovarea imaginii bibliotecii ca centru cultural în cartier. Prin activitățile desfășurate în cadrul *Săptămânii* echipa s-a axat pe atragerea noilor utilizatori prin promovarea colecțiilor și serviciilor oferite. Biblioteca a stabilit relații de parteneriat cu liceele „Al. I. Cuza”, „G. Călinescu”, „L. Rebreanu”, Institutul de Filologie al AȘM, Institutul de Științe ale Educației. A fost organizat simpozionul științific *L. Rebreanu*, dedicat vieții și creației scriitorului. La simpozion au participat bibliotecari și

scriitori de la Bistrița-Năsăud, România și Republica Moldova - *Aurel Rău, Ștefan Damian, Cornel Cotuțiu, Mihai Cimpoi, Ion Hadârcă, Maria Savin, Pavel Balmuș, Alexandru Burlacu* etc. Elevii de la Liceul „L. Rebreanu” din Chișinău și-au prezentat eseurile consacrate marelui scriitor. Masa rotundă *Traficul de ființe umane. Cine sunt victimele?*, derulată împreună cu reprezentanți ai Misiunii din R. Moldova a Organizației Internaționale pentru Migrație au întrunit elevii de la liceele „Al. I. Cuza”, „G. Călinescu”, Colegiul Tehnologic, care au adresat organizatorilor numeroase întrebări, au vizionat un documentar la temă, au răspuns la o anchetă și și-au exprimat dorința să devină luptători-voluntari cu acest flagel al secolului. Săptămâna Ușilor Deschise s-a încheiat cu concursul *Cărțile ne sunt prieteni*.

Filiala „I. Mangher” a organizat un atelier de creație, acțiunea distractivă cu genericul *Eroii cărților pe scenă*, ore de poezie și povești, o masă rotundă cu sprijinul redacției ziarului „Istoki jizni”, excursii, convorbiri, activități extramuros la Centrul de zi „Hesed lehuda”.

Săptămâna Ușilor Deschise la Biblioteca „Hristo Botev” a constituit un prilej fericit de a familiariza oaspeții din Bulgaria cu patrimoniul și localul modern, situat în centrul Chișinăului, cu acces liber la toate colecțiile bibliotecii și condiții confortabile pentru studiu. Au fost organizate: seratele de creație ale pictorului D. Peiceiv și poetului G. Barbarov, acțiunea distractivă *Limba maternă*, ora de lectură *Călătorii literare*, expozițiile de documente: *Activitatea literară a bulgarilor basarabeni*, *H. Botev – poet, patriot*, *Cărți dăruite bibliotecii de către cititori*, *Noutăți pentru cei mai mici utilizatori*.

Repere deosebite ale *Săptămânii Ușilor Deschise* la filiala „L. Ukrainka” s-au dovedit a fi serata literar-muzicală *Biblioteka vstrečaet druzej* și concursurile de desene *Naš veselyj, šumnyj dom, I stročka každaâ risunkom hočet stat’*; concursul *Sunem nos v lûboj vopros*, numeroase ore de lectură ce au pus în valoare patrimoniul filialei, colaborarea sa cu asociațiile obștești ale comunității ucrainene din R. Moldova.

Acțiuni cultural-artistice s-au derulat la *Săptămâna Ușilor Deschise* la filiala „M. Ciachir”, dintre care amintim simpozionul de omagiere a personalității, numele căruia îl poartă biblioteca de carte găgăuză, ședințele Cenaclului „Ana Dili”, întâlniri cu scriitorii și colaboratorii ziarului „Ana Sozu”.

Săptămâna Ușilor Deschise la filiala „M. Costin” a promovat colecțiile și serviciile bibliotecii, în vederea atragerii noilor utilizatori. În acest scop au fost organizate întâlniri cu scriitoarele L. Hlib și S. Ursache, ore de lectură, ora poveștilor, expoziții de carte.

Filiala *V. Bielinski*, care și-a deschis larg ușile pentru comunitatea sec. Buiucani, a stabilit relații de colaborare cu instituțiile din sector, casele de copii „Preafericitul Iosif”,

„Așchiuța”. Scriitoarea și editoarea M. Mardare, o bună prietenă a filialei, a moderat concursul *Pe aripile poeziei* ce a descoperit noi talente; în cadrul Clubului literar *Odiseea cugetului* și-a propus o călătorie imaginară în universul creației lui V. Alecsandri.

În cadrul *Săptămânii Ușilor Deschise* la filiala *A. Russo* au fost organizate întâlnirea cu scriitoarea Mariana Jioară-Donică, ședința clubului *Datina* în cadrul căreia a avut loc un recital de cântece populare, concursurile literare „Recunoaște povestea” și „Ghici, ghicitoarea mea”, *16 ore de povești*. O noutate pentru participanți a fost lansarea clubului *Școala bobocilor*.

Filiala *M. Drăgan* a derulat *Săptămâna Ușilor Deschise* promovându-și rolul în dezvoltarea comunității. Invitată specială, autoarea M. Donică, a captat atenția copiilor la ora de lectură „Un popas poetic în lumea copilăriei”, inventivitatea picilor de a se descurca la ghicitori a fost răsplătită prin donații de carte, oferite de autoare.. Desigur, a fost evocată eminenta cântăreață M. Drăgan, în cadrul acțiunii *Omagiu adus Privighetorii*. S-a audiat irepetabila sa voce cu cântecele-i nepieritoare. Copiii au fost atrași la lectură prin creații cunoscute și apreciate: *Ivan Turbincă* de I. Creangă, *Trofimaș* de I. Druță, *Scufița roșie*, *Lebedele*, alte povești din patrimoniul universal.

Toate activitățile pe parcursul anului de la Biblioteca *Traian* au fost consacrate jubileului de 30 de ani de la fondare în cadrul *Săptămânii Ușilor Deschise* cu prezența celor mai buni prieteni ai instituției. De curând rândurile lor s-au completat cu talentata autoare de cărți pentru copii V. Moraru-Morăraș, ale cărei volume *Să iubim natura de la A la Z*, *de la Mic la Mare* și *Iepurică-Morcovică- Ecolog* au fost lansate în cadrul programului. De asemenea, printre amicii bibliotecii este și scriitoarea S. Ursache, a cărei cărți au fost promovate, iar întâlnirea cu scriitoarea îndrăgită a constituit o sărbătoare de suflet pentru numeroși copii.

În cadrul aceluiaș program filiala „A. Mickiewicz” și-a extins serviciile adresate necesităților etniei poloneze și celor interesați de literatura, limba respectivă. Aici *Săptămâna Ușilor Deschise* a trecut sub semnul a 90 de ani de la declararea Independenței R. Polonia. Deschiderea ciclului de manifestări a fost onorată de prezența Ambasadorului K. Suprowicz, echipa Consulatului polonez și a pretorului sectorului Centru, V. Șarban. În zilele următoare s-au derulat: lansări de carte ale G. Furdui cu participarea autoarei, serate literare, ședințe ale Clubului „La castelul cu povești”, excursii de promovare a colecțiilor, precum și atelierul profesional *Adaptarea profesională a dezavantajilor prin carte și lectură* cu participarea șefilor de filiale.

Programul *Săptămâna Ușilor Deschise 2008* și-a atins scopul propus. În cadrul

acestui program au fost organizate 322 *activități* culturale la care au fost implicați 12 706 persoane, în biblioteci au avut loc 290 vizite colective la care au participat 7 675, au fost înregistrați circa 5 000 de utilizatori noi.

- **Vernisaje de pictură**

Educația estetică a utilizatorilor a fost susținută și prin organizarea expozițiilor, vernisajelor de pictură.

Programul *Silence-art* de la Sediul Central a oferit spațiu expozițional colecțiilor de pictură ale scriitorului aniversar Iu. Filip, plasticienilor Arcadie Ghețu, Ilie Hadârcă, O. Peșterean, Nicolae și Raisa Fedak.

Biblioteca „O. Ghibu” în cadrul *Salonului Artelor frumoase* a organizat vernisajul de pictură *Planeta Albastră – o lume a armoniei* la care și-au dat concursul artiști plastici consacrați: T. Zbârnea, Gh. Oprea, V. Cobzac și tineri creatori de la Colegiul de Arte Plastice „I. Vieru”, „A. Plămădeală”, Liceul „O. Ghibu”. În parteneriat cu Asociația ARTIStudio a realizat proiectul *Familia mea* organizând vernisajul-expoziție multimedia: fotografii, lucrări grafice, filme cu desene animate realizate de copii și tineri.

Clubul „Tineri talente”, care activează de mai mulți ani la Biblioteca „Ovidius”, în Anul Tineretului a pus accentul pe organizarea unor expoziții personale și de grup ale elevilor și studenților de la diverse instituții de învățământ: Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Universitatea Tehnică din Moldova, Colegiul Republican de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”, Liceul Republican de Arte Plastice „Igor Vieru”. Temele de inspirație au fost diverse, dar totuși predominante sunt motivele specifice urbei noastre, peisajele rustice.

Biblioteca „I. Mangher” a organizat vernisaje de pictură axate pe cărțile lecturate *Desenăm personajul îndrăgit, Cunoaște personajul*. Clubul pentru femei *Hava*, în cooperare cu biblioteca a primit ștafeta internațională a acțiunii *16 zile fără violență* sub egida Organizației Națiunilor Unite. Ajunsă la cea de-a 18-a ediție, acțiunea are scopul de a sista toate formele de violență asupra femeilor. În incinta Centrului comercial „Baby Hall”, a avut loc vernisajul desenelor copiilor și expoziția de carte „Drepturile omului” din colecțiile bibliotecii.

Centrul de Informare și Documentare German a organizat vernisajul pictoriței Svetlana Cațâf-Filnova *Lohengrin* și minivernisajul tinerei pictorițe Ana Cațâf-Filnova, la care au participat ziaristi, bibliotecari, studenți.

- **Anul Internațional al Pământului**

BM și-a propus, în 2008, intensificarea activității de educare ecologică a chișinăuienilor, programând diverse activități.

Biblioteca „O. Ghibu” a desfășurat conferința-coloqui *Ecologia – o nouă filozofie a umanității*, serate tematice: *Dragostea, cea mai puternică forță din univers și Ecologia - o șansă pentru mileniul III*, acțiuni care au fost întregite, completate de mai multe prezentări de carte: enciclopedia colectivă *Lumea vegetală și Lumea animală a Moldovei*, volumul *Mediul geografic al Moldovei*, ediția enciclopedică cu titlul *Cartea roșie*; lansări de carte - *Protecția mediului arheologic* de S. Musteață, *Pământ nicăieri* de F. Silișteanu; de reviste - *Natura, Mediul ambiant*; de album - *E. Zavtur: grafică, pictură*; vernisaje și expoziții de pictură, concursuri.

Masa rotundă *Интеллигентность и общественно – личный подвиг в сохранении планеты / Rațiune și eroism socio-personal pentru păstrarea planetei* de la Biblioteca „M. Lomonosov” a adus în prim-plan aspecte legate de colectarea, păstrarea și difuzarea tradițiilor, riturilor etnografice consacrate Terrei, casa omenirii. S-a abordat o varietate tematică despre tainele longevității în raport cu sănătatea pământului; ore de lectură având genericul copacilor, animalelor, păsărilor *Vecinii tăi de pe planeta noastră*; expuneri-discuții intitulate *Natura plaiului este în pericol* și expoziții de lucrări ale florinștilor de la Clubul „Diana” au îndemnat utilizatorii de carte să fie mai grijulii cu *Verdele care ne vede*. Biblioteca „L. Ukrainka” și-a derulat programul *Человек и планета Земля / Omul și planeta Pământ*, în colaborare cu Liceul „I. Neciu-Levițki”; de asemenea s-a desfășurat concursul *La 40 de întrebări – 40 de răspunsuri*, au avut loc ore de lectură cu tema *Misterele naturii, Pământul, planeta oamenilor*.

Filiala “Ovidius” a realizat prezentarea culegerii de versuri scrise de copii *Izvorul care ne inspiră* despre necesitatea ocrotirii naturii și a culegerii *Avere văzută și nevăzută: povestiri despre Măria Sa Solul*, autori fiind de asemenea copii, desfășurată la cenaclul „Mugurel” cu suportul ONG-ului „Bios”; s-au mai făcut întâlniri cu specialiștii în domeniul ecologiei; ore de lectură pe diverse teme: *Biodiversitatea și sănătatea umană, Solul și pâinea noastră cea de toate zilele* etc.

O serie de ore ecologice a organizat filiala „L. Rebreanu”: *Acțiunea omului asupra mediului ambiant, Poluarea apei – o problemă dramatică a omenirii*; de asemenea, au fost prezentate colecții de carte cu genericul *În lumea păsărilor, Animale sălbatice și Animale domestice*, recitaluri de versuri despre floră și faună, audierea unor CD-uri cu înregistrări din sânul naturii – pentru sensibilizarea utilizatorilor, familiarizarea lor cu

adevărul suprem că Planeta Pământ este un ecosistem unic, că fiecare parte a lui poate supraviețui numai în corelație armonioasă cu toate celelalte componente existente.

Filiala „Alba Iulia” a pus accentul pe Enciclopedia pentru copii *Planeta Pământ* și volumul antologic *Cartea naturii* pe care le-a utilizat din plin la orele de lectură; filiala „Ștefan cel Mare” a oferit spre atenția publicului expoziția permanentă *Oglinda sufletului nostru – Pământul și expuneri-dezbateri: Planeta este în pericol, Comorile naturii, Poziția omului în natură, Terra pe care trăim* etc.

Ora de lectură *SOS - planeta Terra este în pericol* și discuția *Senzațional pe globul pământesc* s-au axat pe fenomenele devastatoare naturale și cele create de exploatarea nerațională a bogățiilor naturii (filiala A. Russo); expuneri-dezbateri privind locurile pitorești, cetățile și mănăstirile Moldovei, ore de lectură, concursuri și lansări de carte au contribuit la consolidarea sentimentului de dragoste și respect pentru natură (filiala Traian); revista *Mediul ambiant* și ziarul *Natura* au suscitât interesul participanților la ora de lectură tematică la filiala N. Titulescu, iar expunerea-discuție *Spațiile verzi din orașul Chișinău* de la filiala V. Bielinski au întregit Săptămâna *Un arbore pentru dăinuirea noastră* care are loc anual.

Activitățile ce au pus în dezbatere problemei Terrei au bătut clopotul de alarmă, îndemnând la o cugetare profundă și la fapte adecvate întru întremarea grabnică a pământului și schimbarea atitudinii oamenilor față de problema în cauză: din consumatori fără noimă ai bogățiilor naturale trebuie să devenim ocrotitori grijulii ai naturii.

La 207 activitățile organizate de BM au participat 5 919 utilizatori, care au împrumutat 15 194 documente.

- **Programe pentru persoanele dezavantajate**

Suținerea procesului de lectură și de alfabetizare informațională a chișinăuienilor dezavantajați la BM rămâne o responsabilitate comunitară.

În anul de referință Biblioteca „I. Mangher” în parteneriat cu organizația de binefacere *HESED* a organizat ore de lectură, discuții, dezbateri. Copiii de la grădinița nr.135 pentru slabvăzători au participat la serate muzicale, victorine, spectacole, lecții interactive. Au fost continuate proiectele comune cu Asociația „Motivație”, cu Internatul nr.3 și cu Casa de tip familiar pentru copiii din familiile vulnerabile. Pentru persoanele dezavantajate a fost inițiată acțiunea de caritate *O carte pentru tine*.

Activități de incluziune socială desfășoară Biblioteca „A. Mickiewicz”. Grupul țintă reprezintă persoanele cu o vârstă de peste 62 ani. Preferințele lor de lectură s-au

axat pe: literatura clasică și universală, medicină, legislație, grădinărit, flori de cameră.

Filialele pentru copii *Traian, V. Bielinski* au continuat colaborarea cu centrele, asociațiile, grădinițele și internatele specializate din sector. Pentru grupurile dezavantajate s-au organizat discuții, dezbateri, ore de lectură, concursuri, expoziții de carte.

Biblioteca „O. Ghibu” a oferit servicii pentru persoane dezavantajate în cadrul Clubului pe interese *Chemați să înfrunte Fortuna* și Clubului *Vârstei de aur*. În cadrul acestor cluburi au fost organizate o serie de manifestări ce au purtat un caracter de incluziune și integrare a acestor persoane în viața comunității. Pentru aceste categorii de utilizatori au fost organizate:

- expoziții permanente – *Educația pentru persoanele cu cerințe speciale: recuperare, reabilitare, Copilul cu dizabilități și familia;*
- expoziții tematice – *Servicii sociale pentru persoane cu handicap, Prevenirea încălcării drepturilor persoanelor cu handicap, Dificultățile individuale și problemele sociale ale bătrânilor, Lecturi pentru desfătarea senectuții înțelepte* etc.

Pentru persoanele de vârstă a treia Centrul Academic Internațional *Eminescu* a inaugurat clubul *Tinerețe fără bătrânețe*. Astfel, din toate colțurile Chișinăului, membrii clubului au venit să participe la ședințele variate după tematică: *Trăim un dor de Eminescu, Vorbiți-mi despre dragoste, Memoria inimii vorbește, Tinerețe fără bătrânețe* etc. La toate ședințele, ca într-o familie prietenoasă, s-au recitat versuri de diferiți autori, s-au cântat romanțe pe versurile lui Mihai Eminescu, s-au ascultat sfaturi despre sănătate și bunătate, prepararea bucatelor, despre plantele medicinale, creșterea florilor, despre profesiile care le-au marcat viața etc.

Programul *Biblioteca vine la tine cu prieteni* este un program extramuros pentru copiii defavorizați organizat la Biblioteca „Alba Iulia”. Au fost desfășurate mai multe activități diversificate: ateliere de creație, concursul *Cel mai activ cititor*, serate literar-muzicale, ore de lectură, dezbateri literare, întâlniri cu scriitori.

! 32 711 documente împrumutate

11 043 utilizatori defavorizați

137 cu dizabilități

EXTINDEREA ACCESULUI CHIȘINĂUIANULUI LA VIAȚA CIVICĂ ȘI CULTURALĂ URBANĂ

Pentru a cincea oară consecutiv Programul *Chișinăul citește o carte* a unit comunitatea chișinăueană prin lectură, i-a făcut părtașii și – concomitent – protagoniștii unei acțiuni deosebite. O dovadă este și faptul că operele alese spre lectură au mărit numărul de participanți cu peste două mii persoane.

Spre lectură au fost propuse:

- *Hronicul Găinarilor*, roman de maestrul Aureliu Busuioc, omagiat în 2008 cu ocazia frumosului jubileu – 80 de ani de la naștere;
- *Note din Arca lui Noe*, eseuri publicistice de Iurie Colesnic;
- *Regina Noptii*, basm de Lidia Hlib.

S-a optat pentru romanul *Hronicul Găinarilor* din firescul considerent că cea mai bună sărbătoare a unui literat octogenar cu o vigoare artistică aparte o constituie multitudinea cititorilor săi, a căror sporire pe parcursul anului curent și-o poate asuma în bună parte Biblioteca Municipală cu filialele sale.

Cartea a fost lecturată cu multă plăcere, precum au mărturisit o parte din cititori în cadrul conferinței de totalizare de la Sediul Central. Asaltat de cititori, autorul *Hronicului Găinarilor* nu prididește cu oferirea autografelor. La manifestarea de omagiere a fost prezent cu un emoționant mesaj Primarul general al mun. Chișinău Dorin Chirtoacă, precum și confrăți de condei ai lui A. Busuioc, printre care I. Hadârcă, Mircea V. Ciobanu, Em. Galaicu-Păun, A. Țurcanu, ale căror luări de cuvânt au fost remarcate în reportajele ziarelor: *Flux*, *Timpul*, *Capitala* și alte organe media. Reporterii au consemnat, printre altele, sala arhiplină (au participat peste 600 cititori) și atmosfera constructivă ce a dominat evenimentul axat pe „cea mai citită carte a anului” – *Hronicul Găinarilor*.

Cel de-al doilea volum selectat pentru Programul *Chișinăul citește o carte – 2008* este o miniculegere de eseuri publicistice cu genericul *Note din Arca lui Noe* de Iurie Colesnic. Cartea lui Iurie Colesnic a fost lecturată la filialele Bibliotecii Municipale din toate cartierele capitalei, totalizările s-au făcut în cadrul a trei conferințe, găzduite de: filiala „A. Mickiewicz” – Centru și Botanica; filiala „Târgoviște” – Buiucani; filiala „L. Rebreanu” – Râșcani și Ciocana. Tinerii cititori au apreciat în special capitolul *A fi sau a părea*, ș-au amintit modelele demne de a fi urmate pe plan civic, au meditat la influența în timp a marilor personalități ale neamului, precum și la destinul țării în context geopolitic. Autorului i-au fost adresate numeroase întrebări:

De ce nu au fost realizate obiectivele enunțate în 1989?

- De ce Rusia recrutează forță de muncă mai ales din fostele republici sovietice?
- De ce R. Moldova nu ar putea intra în UE fără Transnistria?
- Cum se poate mai eficient de luptat cu fenomenul dării de mită și de corupție în general?

În acest context, scriitorul I. Colesnic și-a exprimat crezul că fiecare generație nouă trebuie să-și educe o conștiință națională fermă, dar să nu scape din vedere împrejurările economice și politice. A susținut părerile cititorilor privitor la consolidarea tuturor democrațiilor veritabile într-o forță unitară, capabilă să dea ripostă unui sistem vechi, perpetuat cu perspicacitate, voalat prin remanieri și lozinci moderne. „Îmi doresc să am un auditoriu care pune întrebări și nu unul amorf, de aceea întâlnirea cu tinerii

cititori a fost interesantă pentru mine”, a conchis I. Colesnic în finalul dialogului său cu publicul din cartier. Acțiunea a fost întregită de o expoziție de cărți și documente din patrimoniul bibliotecii „Târgoviște” și arhiva personală a autorului.

Cei mai activi „actori” ai acestui program au fost copiii. Obiectivul fiind promovarea celor mai bune creații în domeniu. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” selectează cărți premiate la Salonul Internațional de Carte pentru Copii. Astfel, *Regina Noptii* de Lidia Hlib a fost citită în anul curent de peste patru mii de copii, pentru care a funcționat site-ul BM cu informații despre carte și autoare, s-au făcut referiri și la prezența grafică deosebită (pictor Lică Sainciuc). Peripețiile Fulguței prin lumea de basm și cea reală a plăcut atât de mult picilor, încât nu și-au mai putut stăpâni potopul de emoții, dându-le frâu liber în înscenări după carte, în mici compuneri și desene în care și-au pus dragostea lor pentru eroii îndrăgiți.

Conferința de totalizare de la CAI Eminescu, la care a fost prezentă autoarea, abia a putut să-i încapă pe toți „bombardierii” celor mai diverse întrebări! „Asaltată” din toate părțile, Lidia Hlib a răspuns pe rând fiecăruia: de unde vine titlul poveștii sale, ce a servit drept imbold pentru a-i crea pe Spălățică și Buftică, cine sunt cele două Cristine cărora le este dedicat volumul. Au fost satisfăcute și alte curiozități ale copiilor. De altfel, istoria fetiței din carte și a prietenilor ei, confruntarea Reginei Noptii cu Vrăjitoarea Neagră, adică a răului cu binele, i-a inspirat pe mai mulți pici să-și aștearnă impresiile pe hârtie. „M-a frapat mult povestea Fulguței, care a avut curajul să-și caute animalele dragi – pisica Spălățica și pisiul Buftică”, a mărturisit Mădălina Moraru din clasa a VI-a de la Liceul „Dante Alighieri, iar Diana Mazniuc dintr-a V-a de la același liceu a apreciat faptul „că *Regina Noptii* a făcut dreptate”. Pentru Mădălina Manole, clasa a III-a de la Liceul „Liviu Rebreanu”, Fulguța este un model demn de urmat; Mircea Genatov, clasa a V-a de la Școala „Pro Succes”, a accentuat finalul fericit al cărții; Gabriela Miron, clasa III-a, Liceul „Elena Alistar”, a evocat episodul primei călătorii a Fulguței cu ascensorul; Ruxandra Ștebeț, clasa III-a, Liceul „Julia Hasdeu”, s-a minunat de faptul că Regina Noptii a fost cu sute de ani în urmă, o pământeană; pe colega sa dintr-a VI-a, Anastasia Amoășii a impresionat-o împărăția de basm a Iernii, iar Anatol Gușan și Mihaela Sarabaș dintr-a III-a au afirmat că au înțeles lecția oferită de carte – trebuie să fii prieten bun cu toți și să sari în ajutor celui ajuns la ananghie, dacă vrei ca el să procedeze la fel cu tine și cu alții.

Programul *Chișinăul citește o carte – 2008* a contribuit la popularizarea celor trei volume: *Hronicul Găinarilor* de A. Busuioc, *Note din Arca lui Noe* de I. Colesnic, *Regina Noptii* de L. Hlib și a demonstrat încă o dată că gustul pentru lectură poate fi dezvoltat

cu opere de valoare.

Rolul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” este enorm în această direcție: familiarizarea publicului cu cele mai noi și rezistente creații ale autorilor autohtoni, iar implicarea energică a utilizatorilor în discuții în controversă pe marginea celor lecturate constituie un pas sigur pe calea aflării adevărului, a lărgirii orizontului de cunoaștere și simțire.

Pentru buna desfășurare a programului *Chișinăul citește o carte – 2008* Biblioteca Municipală a achiziționat 600 ex. de cărți, care pe parcursul anului au fost împrumutate de peste 12 000 ori, indicele de circulație fiind de 21 ori. În cadrul acestui program de lectură au fost organizate peste 200 de activități culturale, la care au participat circa 7 000 persoane.

CAPITOLUL II. BIBLIOTECA – SERVICIU PUBLIC COMUNITAR

Biblioteca Municipală a oferit în 2008 următoarele servicii:

1. Servicii informaționale:

- Acces liber la toate documentele din colecție
- Consultarea documentelor în săli de lectură
- Împrumut de documente la domiciliu
- Împrumut interbibliotecar (intern și extern)
- Rezervări de titluri solicitate pentru un anumit timp
- Rezervări de calculatoare (prin telefon, prin e-mail)
- Prolungirea termenului de împrumut, inclusiv prin telefon, e-mail, online

- Servirea la domiciliu a persoanelor dezavantajate
- Servicii la distanță (prin telefon, prin e-mail)
- Servicii interactive (Întreabă bibliotecarul, blog)
- Servicii comunitare
- Vizite colective (excursii) în bibliotecă
- Consultarea publicațiilor electronice offline, pe CD sau DVD
- Acces gratuit la Internet
- Acces la Internet prin WiFi

2. Servicii de informare și cercetare bibliografică:

- Activitate bibliografică și asistență informațională (furnizarea de informații factice, cercetări bibliografice tematice)
- Realizarea de bibliografii și biobibliografii
- Reviste și prezentări bibliografice, zile de informare, liste bibliografice
- Acces la cataloagele tradiționale și electronice
- Consultarea bazelor de date abonate de bibliotecă

3. Servicii de asistență și îndrumare:

- Asistență în identificarea publicațiilor în cataloage și baze de date
- Formarea beneficiarului în vederea utilizării tehnologiilor moderne de regăsire a informațiilor

4. Servicii culturale:

- Manifestări culturale permanente sau ocazionate de marcarea unor evenimente
- Saloane și expoziții de carte

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ – CENTRU COMUNITAR

Statisticile demonstrează că BM este parte a vieții multor cetățeni. Locuitorii Chișinăului utilizează serviciile informaționale, culturale ale BM, dezvoltându-și gustul pentru lectură, abilitățile și aptitudinile.

Pe parcursul anilor BM are deja un nume bine cunoscut și apreciat drept instituție cu certe valențe formative, educaționale și culturale în rândul utilizatorilor, a decidenților, precum și în comunitatea profesională sunt: cultura organizațională și resursele umane, serviciile oferite calitativ și cu promptitudine, comunicarea și încrederea. Contactul cu comunitatea devine mai durabil în rândul utilizatorilor, precum

și din ofertele și facilitățile asigurate, congruente cu necesitățile lor.

Informații comunitare

În anul 2008 colecția *Chișinău* a fost completată cu informații electronice, e-conținuturi. Au fost scanate mapele tematice ale filialelor, s-au format fișiere speciale pe domenii ale articolelor din ediții periodice, fișierul *Letopisețul Chișinăului 1436-1995* a fost redactat și transpus în variantă electronică, baza de date *Letopisețul Primăriei din 1817* a fost redactat și pregătit pentru plasarea pe blogul **Orașul meu**.

În anul de referință au fost create două baze de date *Numele lor îl poartă străzile Chișinăului* (biografii, fotografii, imagini) și *Fotogaleria personalităților chișinăuiene*.

Baza de date *Informații comunitare* a fost structurată în 18 compartimente și plasată pe www.hasdeu.md.

Cu ajutorul bazelor de date *Informații comunitare* au fost îndeplinite 14 059 de referințe bibliografice. Cele mai solicitate domenii au fost: telefoane și adrese utile, circulația transportului urban, denumirea străzilor, servicii poștale etc.

Pe pagina web a bibliotecii a fost lansat blogul *Orașul meu*, care în primele 3 luni de existență a înregistrat 5 460 solicitări.

Informarea utilizatorilor

Pe parcursul anului de referință filialele BM au informat utilizatorii despre resursele infodocumentare prin intermediul *zilelor de informare, revistelor bibliografice, buletinelor informative, fișierelor, mapelor tematice, listelor bibliografice* etc. Aceste materiale au fost elaborate atât pe suport tradițional, cât și în formă digitală.

Zile de informare

Majoritatea filialelor BM au desfășurat *zile de informare*. În anul 2008 au fost organizate 135 zile de informare, cu 50 acțiuni mai multe decât în 2007, la care au

participat 4 645 de utilizatori.

Prioritate au avut zilele de informare consacrate intrărilor noi:

- *Autori și cărți aniversare 2008, Cei mai reprezentativi autori și cărți ai umanității, Lecturi în sprijinul curriculumului, Valențele lecturii personalităților aniversare 2008, Carte-eveniment, Domenii incitante pentru lectură și cunoaștere* (Biblioteca „O. Ghibu”);
- *Cartea – miracol ce n-are vârstă; Natura – un miracol dumnezeiesc* (Biblioteca „Ștefan cel Mare”);
- *Eminescu-i vremea care vine; Planeta TERRA – în pericol; Lecturi minunate pentru toate vârstele; Moldova sunt eu, ești tu, e ceea ce am moștenit, ce iubim, ce visăm* (CAIE);
- *Biblioteca Traian – 30 de ani în folosul comunității; De ce sărbătorim Ziua copiilor pe 1 iunie; Chișinău – oraș de vise și speranțe; Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie!, Să ne cunoaștem drepturile; Ei sunt la fel ca și noi. Deci să nu-i excludem!* (Biblioteca Traian);
- *Личность евразийского масштаба – Д. Кантемир; Лев Толстой – детям; В помощь старшеклассникам, поступающим в вузы* (M. Lomonosov).

Biblioteca Publică de Drept a organizat lecții publice - *Ce trebuie să știm despre pensie?: Pensie de urmaș, de vârstă, de invaliditate* la care a participat comunitatea chișinăuiană.

Reviste bibliografice

În anul 2008 filialele BM au realizat 262 *reviste bibliografice*, promovând fondul în cadrul diferitelor programe și evenimente. Cele mai reprezentative reviste bibliografice au fost:

- *Cărți jubiliare pentru copii; Scriitori pentru copii omagiați în 2008; Donații de la Alba Iulia* (Biblioteca „Alba Iulia”);
- *Natura cel mai savant administrator al materiei universale; Limba – vatră de glorie, scut de memorie; Pantelimon Halippa: Testament pentru urmași; Aspecte umaniste ale limbilor europene; Limba care ne unește; O. Ghibu – perspective umaniste asupra educației; V. Țepordei – preot, publicist, tribun* (Biblioteca „O. Ghibu”);

- *Uniunea Europeană și principiile ei de funcționare; Susține BAC-ul cu ajutorul Bibliotecii tale; O vară de basm în lumea poveștilor; Lecturi de neuitat în vacanța 2008; Scrieri umoristice (Biblioteca „Maramureș”);*
- *Luceafărul – un mit original, Luceafărul – destinul poetului (125 de ani de la prima publicare); Noutăți editoriale eminesciene; Monumente ale naturii din RM; Mediul și lumea ce ne înconjoară; Planeta TERRA – în pericol; Limba română – temelia nemuririi noastre; Cărțile copilăriei; Cărți pentru cei isteți și curioși; Deschide căsuța cu povești; Cărți cognitive pentru copii (CAIE);*
- *Holocaust. Durerea inimilor noastre; Purim; Pesah (Biblioteca „I. Mangher”);*
- *Salvați planeta Pământ!: Noutăți editoriale; Basmele copilăriei; Cărțile jubiliare în 2008; Despre Chișinău – din colecția Bibliotecii Traian; Ne-a sosit o carte nouă; Bucuria lecturii în vacanță (Biblioteca Traian);*
- *Мир открывает Украину; Духовные приоритеты; Мир вокруг нас; Лечение без лекарств; Новые справочные издания; Художник и книга; Энциклопедия „Я познаю мир”, Новые писательские имена (Biblioteca „L. Ukrainka”);*
- *În lumea de basm a lui Charles Perrault; B.P. Hasdeu în universul culturii naționale (Biblioteca M. Drăgan);*
- *Să descoperim frumusețea naturii; Cartea – izvor de înțelepciune; În lumea poveștilor lui Ion Creangă (Biblioteca „Ștefan cel Mare”).*

Buletine informative

Pentru informarea operativă a utilizatorului, în afară de liste bibliografice, bibliotecile au elaborat șapte buletine informative tematice. Cele mai reprezentative au fost:

- *Luceafărul – destinul geniului; Odiseea DOINEI lui Mihai Eminescu (125 ani de la prima publicare); Prezentul etern eminescian (noutăți editoriale eminesciene din 2008 în colecția CAIE; Un mare cunoscător al spiritului uman (Ion Druță în colecția CAIE – 80 ani de la naștere); Giacomo Leopardi – un spirit intelectual și multicultural în spațiul integrării europene (CAIE);*
- *Cărți noi de la „Alba Iulia”; Dicționare electronice în colecțiile Bibliotecii „Alba Iulia” (Biblioteca „Alba Iulia”).*

Liste bibliografice

Biblioteca Municipală a furnizat informații prin selectarea documentelor și alcătuirea listelor bibliografice – în total 143 (în 2007 – 199), din care tradiționale - 111, iar 32 - electronice. Listele au fost elaborate conform celor mai frecvente solicitări, în ajutorul procesului de învățământ universitar, pentru teme de acasă, însoțite de rezumate și analize, selecții tematice și articole despre subiectele solicitate. Evidențiem cele mai interesante teme:

- *Procedura judecătorească; Admisibilitatea recursului împotriva deciziilor instanței de apel; Asigurări și fraude maritime; Protecția drepturilor fundamentale în justiția constituțională a Republicii Moldova; Asistența socială – instituție distinctă a dreptului protecției sociale; Probleme ale protecției mediului în procesul realizării unor drepturi și obligații constituționale etc.* (BPD);
- *În lumea literaturii clasice bulgare (В мира на българските класици); Literatura bulgară contemporană (Съвременна българска литература); 130 лет русско-турецкой войне; Я на этой земле останусь (Поэзия XX века); Наедине с собой; Всею семьей в гости к сказке* (Biblioteca „H. Botev”);
- *Pogromul din Chișinău din 1903; Cărți jubiliare ale scriitorilor evrei din Moldova pentru 2008; Universul SF și al aventurilor* (Biblioteca „I. Mangher”);
- *Sărbătorile de Crăciun, la noi și în lume; Pâinea; Chișinău: trecut, prezent, viitor* (Biblioteca „A. Donici”);
- *Basmelor – o filă de aur în cartea civilizației omenirii; Terra – casa geniului uman; Istoria – memoria omenirii; Politețea – floarea omeniei; Natura – fior pururea nou și vindecător; Arta frumosului; Cărți jubiliare – 2008* (Biblioteca „Ștefan cel Mare”).

Biblioteca Publică de Drept a elaborat 32 de liste bibliografice electronice. Listele au fost plasate pe pagina web a bibliotecii - <http://www.pll.md/ro/bibliography>. La fel biblioteca a oferit liste bibliografice tematice, factografice în mod individual.

Fișiere și mape tematice

Lipsa informației din colecția bibliotecilor este acoperită prin sistematizarea informațiilor pe teme, care se actualizează permanent. Bibliotecile au organizat 38 fișiere și 278 mape tematice, dintre care 32 sunt electronice. Printre subiectele cele mai importante au fost: *Personalități chișinăuiene; Republica Moldova – integrare în UE; UE – caracterizare generală; Tinerii și Europa; Vize europene; Traficul de ființe umane; Sfaturi utile pentru viitoarele mame; Ecologia și omul; Scrisori. Curriculum vitae;*

Personalitățile lumii; Globalizarea și implicațiile ei; Folclorul popoarelor lumii; Sărbători (naționale, profesionale, religioase); Istoria unei fotografii; Ecologie. Ocrotirea naturii; Businessul. Tehnologiile moderne. Informația; Teste de limbi moderne pentru bacalaureat și admitere în facultăți; Limba engleză pentru mici; Jocuri și activități distractive; Materiale didactice pentru profesori; Dimitrie Cantemir - opera justifică o epocă; Limba o imagine textuală a lumii; Izbânda scrisului și originea limbilor: complexitate istorică și funcțională; Natura cel mai savant administrator al materiei universale.

FURNIZAREA SERVICIILOR CAPABILE SĂ SATISFACĂ NECESITĂȚILE TUTUROR CATEGORIILOR DE CETĂȚENI ȘI IDENTIFICAREA ARIILOR MAI PUȚIN ACOPERITE

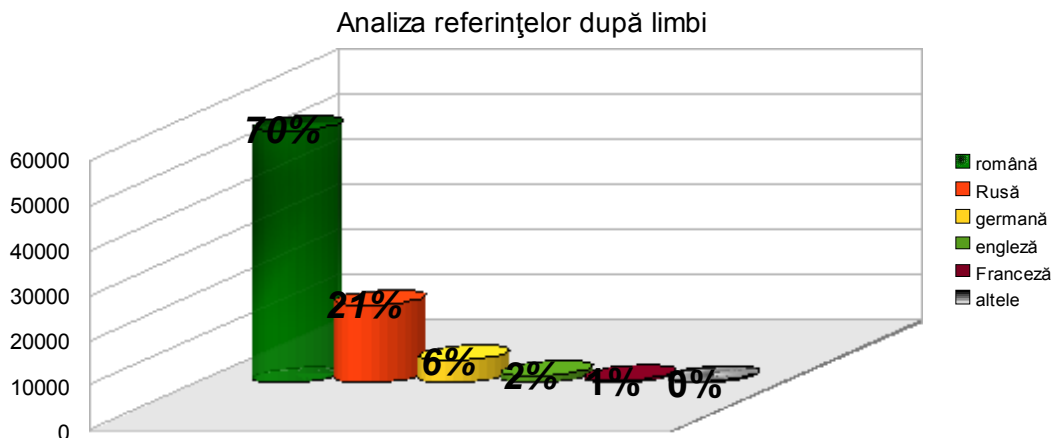
Sporirea capacității bibliotecii prin folosirea tehnologiilor digitale permite o asistență de bază pentru utilizarea acestora, educarea și instruirea în scopul regăsirii informației.

Pe parcursul anului 2008 filialele Bibliotecii Municipale au îndeplinit 118 124 referințe bibliografice, dintre care 80 144 sunt referințe directe, 22 335 - prin telefon, 1 586 - tranzacții virtuale și 14 059 - informații comunitare.

La îndeplinirea cerințelor informaționale au fost utilizate diverse resurse: bazele de date Jurist, EBSCO, HeinOnline, OPAC; catalogul tradițional, fondul.

Dar, după cum a fost și în anii precedenți, cel mai mult s-a apelat la colecția de bază, internet și la bazele locale ale BM.

Din punct de vedere lingvistic, prioritatea este deținută de referințele în limba română, urmate de cele în limba rusă și germană.

Iar dacă analizăm referințele după conținut, conchidem că cele mai solicitate domenii au fost: beletristica și critica literară, managementul, dreptul, istoria, științele naturale, geografia.

După tipul de referință, prevalează referințele tematice și de adresă.

Identificarea calității colecțiilor de referință și cuantificarea eficienței și eficacității serviciilor au fost la baza studiului *Evaluarea serviciului de referință*, realizat de BPD împreună cu Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională, din cadrul Universității de Stat din Moldova. La elaborarea și difuzarea chestionarului au participat studenții anului III, specialitatea Biblioteconomie, Asistență informațională și Arhivistică (promoția 2005-2008). În consecință, s-a reușit să se formeze o imagine asupra colecției de referință, a serviciilor de referință, precum și a măsurilor ce urmează a fi întreprinse în vederea îmbunătățirii acestor servicii oferite de bibliotecă. Rezultatele au relevat următoarele:

1) referitoare la colecția BPD:

- îmbunătățirea colecției de carte monografică și științifico-populară;
- achiziția echilibrată pentru toate domeniile;
- achiziția bazelor de date legislative internaționale;
- achiziția actelor normative naționale comentate;
- promovarea bazelor de date ale organismelor internaționale – ONU, CEDO;

2) referitoare la îmbunătățirea serviciilor:

- extinderea serviciului de împrumut la domiciliu;
- reorganizarea colecției la raft și intercalarea mai multor indicatoare;
- îmbunătățirea funcționării serviciului întreb@bibliotecarul.

3) referitoare la bibliotecarii de referință:

- atitudine mai amicală față de utilizator;
- rapiditate în furnizarea serviciilor.

Cultura informațională a utilizatorului

Formarea utilizatorilor include orice tip de activitate cu caracter didactic care are ca rezultat dezvoltarea abilităților acestora de a se folosi de sine stătător de resursele bibliotecii, de a manipula instrumentele de căutare a informației elaborate de bibliotecă: catalog, baze de date, liste bibliografice, bibliografii etc.

Formarea culturii informaționale a utilizatorului la BM s-a realizat prin diferite forme și pe diferite teme: lecții tehnologice și bibliografice, consultații *in situ*. În afară de aceasta au fost elaborate ghiduri de utilizare a resurselor bibliotecii, instrucțiuni, bibliografii etc.

Una din formele de formare a culturii informaționale sunt consultațiile, acordate zilnic în mod individual sau unui grup de utilizatori. Subiecte cel mai des întâlnite: *Cum să găsim informația în enciclopedii?*; *Alegerea cărților la acces liber*; *Cum să ne folosim de cataloage?*; *Cum să lucrăm cu cartea?*; *Cum să folosim catalogul electronic?*; *Cum se completează buletinul de cerere?*; *Cum se copie informația din internet într-un fișier în formatul Word?*; *Cum se utilizează baza de date Jurist?* etc.

Centrul de Informare și Documentare „Chișinău” și bibliotecile-filiale pe parcursul anului de referință au organizat 228 lecții bibliografice și 20 851 consultații.

Lecții tehnologice	Lecții bibliografice
<i>Eminescu electronic la CAIE;</i> <i>Catalogul electronic al BM – sursă eficientă de căutare a informației;</i> <i>Crearea căsuței electronice (CAIE)</i> <i>Căutare pe Google;</i> <i>Site-ul BM;</i> <i>Programul Word;</i> <i>Site-uri utile în pregătirea temelor de acasă (Biblioteca „A. Mickiewicz)</i> <i>Biblioteca și serviciile ei informaționale;</i>	<i>Studiem și cercetăm patrimoniul eminescian @CAIE;</i> <i>Dicționarele și enciclopediile – sursă de cunoaștere în ajutorul elevilor;</i> <i>Edițiile biobibliografice și bibliografice ca surse informaționale;</i> <i>Fondul de referință – forme și metode de căutare a informației;</i> <i>Edițiile periodice – surse curente de informare (CAIE)</i> <i>Acces liber la raft;</i>

<p><i>Biblioteca virtuală;</i> <i>Catalogul electronic;</i> <i>Documente electronice;</i> <i>Utilizarea rețelei internet</i> (Biblioteca „Ovidius”)</p> <p><i>Navigare pe internet,</i> <i>Utilizarea poștei electronice,</i> <i>Inițiere în Word</i> (Biblioteca „L. Rebreanu”)</p> <p><i>Găsirea informației pe Internet</i> (Biblioteca „Ștefan cel Mare”)</p> <p><i>ABC-ul bazelor de date (BPD)</i></p> <p><i>Internetul – cea mai folosită resursă electronică;</i> <i>Crearea poștei electronice</i> <i>Acces la baza de date JuriSt; OPAC-ul</i> <i>Utilizarea bazei de date EBSCO</i> (CID „Chișinău”)</p>	<p><i>Cum găsim cărțile de literatură poloneză;</i> <i>Cum întocmim o listă tematică;</i> <i>Bibliografii editate de BM;</i> <i>Enciclopedii și dicționare;</i> <i>Cum lucrăm cu mapele tematice;</i> <i>Reviste pentru copii</i> (Biblioteca „A. Mickiewicz”)</p> <p><i>Alegerea cărții la raft;</i> <i>Publicațiile de referință. Cum să le folosim</i> (cl. 3 - 8); <i>Instrumente de informare (cl. 5 - 12);</i> <i>Lucrul individual asupra cărții;</i> <i>Indicele bibliografic – ghid pentru utilizatori</i> (Biblioteca A. Russo)</p> <p><i>Enciclopediile și indexurile auxiliare;</i> <i>Elemente de structură a cărții;</i> <i>Tipurile de publicații</i> (Biblioteca „Ștefan cel Mare”)</p> <p><i>Aparatul de referințe al bibliotecii;</i> <i>Enciclopedii pentru copii;</i> <i>Cheile pentru carte</i> (Biblioteca „I. Mangher”)</p> <p><i>Справочные издания школьникам;</i> <i>Работа со справочной литературой;</i> <i>Художники – иллюстраторы детских книг;</i> <i>Как читать журналы?;</i> <i>Книга: что мы знаем о ней;</i> <i>Книги всякие нужны</i> (Biblioteca „L. Ukrainka”)</p>
---	---

Lecțiile organizate de CID „Chișinău” s-au axat pe teme legate de utilizarea tehnologiilor:

1) *Internetul – cea mai folosită resursă electronică; Crearea poștei electronice – navigare pe Internet și deschiderea conturilor e-mail* (au fost cele mai solicitate de studenți și persoanele în vârstă);

2) *Acces la baza de date JuriSt; OPAC-ul* (reguli de utilizare a acestor baze de date);

3) *Utilizarea bazei de date EBSCO.*

Biblioteca Publică de Drept a organizat *trei* cursuri. Tematica cursului *BPD Ajutor: referințe bibliografice* a inclus inițierea utilizatorilor privind aplicarea regulilor

referitoare la citare, principiile de elaborare a listelor bibliografice și cunoașterea elementelor de descriere bibliografică. Cursul *ABC-ul bazelor de date* a propus utilizatorilor cunoștințe privind principiile și strategiile de consultare a bazelor de date juridice *Jurist, Practica Judiciară și HeinOnline* și dezvoltarea abilităților de utilizare a acestora. În scopul susținerii utilizatorilor privind angajarea în câmpul muncii a fost organizat un curs nou *Inițiere în elaborarea CV-ului și a resume-ului*.

SPORIREA CONTRIBUȚIEI BIBLIOTECII MUNICIPALE LA DEZVOLTAREA COMUNITARĂ

Acțiunile de marketing au reușit promovarea instituției bibliotecare și convingerea de utilitatea ei în societatea urbei, stimularea interesului pentru lectură, proiectarea activității în consens cu necesitățile publicului. Prin materialele promoționale, prin relațiile publice filialele au venit cu propria contribuție la profilarea unei imagini complexe a BM, iar prin asigurarea permanentă cu resurse informaționale, prin modernizarea metodelor de regăsire, a serviciilor oferite, prin stimularea și organizarea programelor culturale și de lectură, BM a contribuit și în acest an la emanciparea spirituală a comunității chișinăuene și la ridicarea nivelului ei de civilizație.

Misiunea informativă a revistei *BiblioPolis* este complementată cu cea formativă, multe din textele găzduite aici sunt veritabile cursuri pentru instruire. Găzduirea pe paginile ei a experienței profesionale și a problemelor tinerilor colaboratori și autori îi dau o notă de echilibru. Articolele publicate aici au avut un caracter diferențiat, dedus din activitatea bibliotecii, cu evocări ale experiențelor specifice, completate de soliditatea studiilor teoretice conjugate cu cele practice. Periodicul nostru s-a bucurat și în acest an de colaborarea unor autori deja cunoscuți, publicând materiale consacrate profesiei, precum și celor două priorități: *Anul Tineretului* și *Anul Lecturii*, deschizând, astfel, porțile pentru capacitățile creatoare ale tinerilor condeieri cu încercări literare curajoase, cu reportaje autentice, cu însemnări luminoase sau dezolante.

Regretăm că în acest an prioritățile noastre, realizările și activitățile nu au avut o arie mai largă de acces pe internet din lipsa versiunii electronice a numerelor recente, dar necesitatea ei este imperioasă – aceasta ne-o demonstrează numărul mare de accesări al arhivei – 36 203.

Filialele CAIE și „Alba Iulia” și-au promovat activitatea prin publicațiile proprii. Ziarul *Ecoul Eminescu* a apărut cu aceeași periodicitate, iar Biblioteca „Alba Iulia” a editat câteva lucrări-ediiții speciale, cum ar fi: *Biblioteca „Alba Iulia” – extramuros*, pregătit și pentru desfășurarea benefică a atelierului profesional cu același generic; *Biblioteca „Alba Iulia” în integrale*, un proiect care oglindește în felul său existența, misiunea, locul Bibliotecii „Alba Iulia” în comunitate, precum și nume de personalități de pe ambele maluri de Prut, nume de bibliotecari, biblioteci, localități din România care au tangență cu apariția unor biblioteci de carte românească la Chișinău; *Revistă fermecată pentru copii isteți*, ediție inițiată, elaborată și editată de Biblioteca Județeană „Lucian Blaga”, Alba Iulia, în colaborare cu Biblioteca „Alba Iulia”, cu sprijinul financiar al Consiliului Județean Alba; revista reflectă activități, programe, servicii pentru copii organizate și desfășurate în cele două biblioteci.

O imagine bună a bibliotecii se proiectează din relațiile publice consolidate deja. Parteneriate onorante au continuat cu uniunile de creație, cu instituțiile de învățământ, cu fundații, cu organizații non-guvernamentale, asociații. Scopul acestor colaborări este de a ridica calitatea serviciilor bibliotecii prin mărirea fondului de publicații și introducerea serviciilor noi, dar și de a diversifica programele culturale ale bibliotecii pentru atragerea unui număr mai mare de public. Aceste colaborări ne-au furnizat noi experiențe, idei, cunoștințe. Pe parcursul anului 2008 biblioteca și-a extins colaborările tradiționale cu următoarele instituții: *Asociația ARTIStudio* cu care s-a realizat proiectul *Familia mea*, susținut de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare în Republica

Moldova și Fundația „Terre des homes”; *Uniunea Națională a Studenților și Tineretului din Moldova* în colaborare cu care au fost organizate conferințe europene și transfrontaliere ale tinerilor la care s-au prezentat un șir de proiecte: „Eu vorbesc în limba ta, tu vorbești în limba mea”, „Microfonul liber și independent”, „Vocea copilului flămând”; *Asociația „Moldova și minoritățile sale”* (filiala „O. Ghibu”), Centrul de plasament temporar „Vatra” pentru copii orfani (filiala *Arte*).

Biblioteca „L. Ukrainka” din colaborarea cu Asociația etnoculturală „Заповіт” din orașul Bălți a beneficiat lunar de ziarul „Рідне слово”, care oglindește activitatea diasporei ucrainene din Moldova și care se bucură de mare interes printre utilizatorii ucraineni.

Relații de colaborare au avut loc și cu persoane particulare. Fie că ne sunt utilizatori sau simpatizanți ai acțiunilor noastre culturale, fie că doresc să contribuie la desfășurarea unei activități pe măsură a BM. Suportul lor îl constituie donații de carte, de tablouri, participări la programele noastre cu recitaluri de poezie sau muzică. Nu putem trece cu vederea o donație pe care am primit-o de la o persoană care ne cunoaște din presă și pentru care am devenit o instituție credibilă și importantă. Inginerul Mihail Coca înțelege perfect rolul bibliotecii și a decis ca cele circa 300 de cărți (majoritatea cu tematică științifică) din biblioteca personală să le dea în folosul utilizatorului. Toate s-au potrivit ca o mânășă pentru cititorii BM, care are mari curențe la satisfacerea solicitărilor cu tematică ecologică.

Toate instrumentele menționate mai sus au scopul de a promova imaginea și serviciile bibliotecii în rândurile utilizatorilor reali și potențiali cu eforturi minime din partea administrației instituției. Efectele lor întrec cu mult eforturile materiale și intelectuale investite, imaginea instituției fiind prima beneficiară a acestora.

Publicitatea a cuprins, în toate filialele, un ansamblu variat de tehnici de semnalare a tuturor activităților și acțiunilor realizate, pentru a informa, orienta și dirija interesul utilizatorului. Panourile de informații din fiecare filială, amenajate cu mult gust și multă iscusință, au informat permanent utilizatorii asupra evenimentelor organizate, a schimbărilor din cadrul serviciilor prestate, a relevanței lor, promovându-și astfel identitatea. Bibliotecile s-au implicat în acțiuni de concepere, de prelucrare și de răspândire a propriilor materiale, dar și a celor primite centralizat. Mesajul afișelor, a foilor volante, a posterelor poartă un conținut persuasiv, dar și un îndemn pentru utilizatori de a se implica în programe și acțiuni comune, dându-le sentimentul apartenenței la o comunitate de valori.

Au excelat în calitatea și varietatea lor materialele promoționale ale celor

două filiale cu aniversări – „Alba Iulia” la 10 ani și „M. Lomonosov” – la 60. Ambele și-au elaborat logoul, și-au determinat culoarea utilizând-o la însemnele imprimate pe tricouri, pungi, pixuri, blocnotesuri, semne de carte, pliante. Filiala „Alba Iulia” a editat cu sprijinul Bibliotecii Județene „Lucian Blaga” o impresionantă „carte de vizită” – *Activitatea bibliotecii în imagini*, care cuprinde întreaga activitate reflectată prin intermediul pozelor și al indicatorilor de performanță. Biblioteca „M. Lomonosov” a elaborat și editat pentru actualii și viitorii utilizatori un pliant cu istoricul acestei instituții, care și-a sărbătorit aniversarea tocmai în *Anul European al Dialogului Intercultural*, demonstrând și promovând multiculturalismul întru înlesnirea și încurajarea apropierii între oameni, culturi și literaturi diferite.

Biblioteca Municipală a fost și în acest an un centru iradiant de spiritualitate, iar drept oglindă a activității în acest sens sunt articolele, cronicile favorabile din diverse publicații, apariția lor în mass-media audio-vizuală.

Agențiile de presă, posturile Radio și TV au lansat informații și mențiuni în 340 de emisiuni difuzate la *Radioul Național*, *Vocea Basarabiei*, *Antena C*; la unele posturi de televiziune s-au transmis informații despre activitatea bibliotecii, despre resursele și serviciile ei, manifestările culturale organizate de bibliotecă, contribuția în procesul educațional, rolul social al acestei instituții de cultură în dezvoltarea personalității tinerilor și incluziunea socială a oamenilor în etate, sporind imaginea și rolul bibliotecii în comunitate. Informația s-a extins pe întreg spațiul al Republicii Moldova, oferind posibilitatea de a fi conectați la întreaga populație prin emisiunile: *Meridian Informațional*, *Matinal*, *Actualități*, *Panorama zilei*, *Panorama săptămânii*, *Forța junimii*, *Ars adolescentina*, *Luceafărul*, *Radio nocturn – nopți albe de dor*, *Viața cu argint la tâmpile*, *Jurnal*, *Info-Terra*, *Akuatulnâi mikrofon*, *Spațiul Culturii*, *Portrete literare*, *Rostul zilei*, *Istoria în mișcare*, *Dimensiuni culturale*, *Interviuri pentru seri de duminică*, *Emisiunea interactivă „Forum-radio”*, *Moldova la ora 7*; *Dimineața Ta* (DTV), *Cotidian* (TV7); *Curier* (NIT); *Bună dimineața* (TVM); *Monitor* (EuTV).

Oferta culturală variată, de mare interes, a avut ecouri durabile în mass-media scrisă prin intermediul a numeroși și notorii jurnaliști, redactori de la ziare și reviste, care au conturat imaginea bibliotecii și au amplificat informația, valorificând oportunitățile ce le oferă BM, influențând predispoziția consumatorilor și motivația nevoii de cultură a aspirațiilor pentru dezvoltarea armonioasă a personalității și a comunității. Cei mai „rodnici” au fost: Nina Josu, Nadina Gheorghiuță, Irina Nechit, Nicolae Roibu, R. Rogac, iar ziarele care ne-

au acordat mai mult spațiu sunt: *Literatura și arta* (27 de articole), *Capitala* (25), *Glasul* (21), *Timpul* (14), *Jurnal de Chișinău* (11) și altele, iar în total BM a fost prezentă în peste 400 de articole, 182 dintre ele aparținând actului de creație al bibliotecarilor.

Secretul creării unei imagini solide este coerența acțiunilor întreprinse pentru obținerea ei. Atitudinea personalului, modul de organizare a spațiilor, instrumentele și campaniile de promovare, calitatea documentelor de prezentare participă în mod egal la aceasta.

CAPITOLUL III. TINERII – PRIORITATEA CHIȘINĂULUI

CREAREA SERVICIILOR DE BIBLIOTECĂ ADRESATE NECESITĂȚILOR TINERILOR

Politica BM a fost orientată spre transformarea bibliotecii într-un spațiu unde tinerii se simt bineveniți și așteptați. BM a extins spectrul de servicii pe teme de interes ale tinerilor, a încurajat tinerii să se exprime pe marginea serviciilor, colecțiilor, calității servirii, i-a implicat în programe interactive.

Centrul de Informare și Documentare German a organizat forumul cu tema *Tineret fără viitor sau nu e viitor fără tineret* la care au participat studenți utilizatori ai

Centrului, personalități notorii ale culturii și literaturii germane, reprezentanți ai Consiliului Europei la Chișinău. Scopul forumului a fost sensibilizarea și implicarea tinerilor în rezolvarea problemelor generației și timpului căruia îi aparțin. În cadrul forumului s-a discutat în jurul posibilităților de obținere a bursei în Germania pentru tinerii care cunosc limba germană. Tot aici a fost organizat un concurs inedit *Liebeslied-Übersetzungsworkshop (Un cântec despre iubire)*. Participanții, tineri de la ULIM și UPS „Ion Creangă”, și-au demonstrat abilitățile creative, dar și muzicale, căci condițiile concursului impuneau compunerea unei strofe de poezie, traducerea ei în limba germană și adaptarea la o melodie cunoscută dintr-un cântec german. Partenerul acțiunii a fost „Robert Bosch Stiftung”, iar în final cele mai reușite traduceri au fost premiate.

Activitatea cenaclului *Sic cogito* de la Sediul Central a avut drept scop promovarea și încurajarea tinerilor scriitori, poeți, traducători. Membrii cenaclului au un interes deosebit pentru artă și literatură, pentru procesul de creație și analiză în spiritul lucrării lui B.P. Hasdeu *Sic cogito (Ce este omul? Ce este viața? Ce este moartea?)*, evident, toate acestea realizându-se grație atitudinii membrilor respectivi față de munca intelectuală. Au reușit să stimuleze tinerii din diferite domenii de activitate, dar care sunt interesați de creația literară și de conceperea acesteia și i-au determinat să vină la acest cenaclu, fapt ce asigură mărirea cercului de invitați în scopul valorificării potențialului literar din spațiul basarabean. Ședințele cenaclului s-au axat pe literatura modernă, postmodernă, care face trimitere la temeurile clasice, renascentiste, romantice; pe literatura ca factor primordial în conceperea psihologică a cazurilor de viață; pe faptele umane din literatura constructivistă care trebuie să țină opoziție viciilor din cea deconstructivistă. De asemenea s-a discutat despre cercetările lui *Bahtin* în creația lui *Dostoievski*, despre *dialogism* și *monolog solilocviu* în opera lui *Vladimir Beșleagă*, despre personalitățile *B.P. Hasdeu* și *Grigore Vieru* ca poeți, identificându-se asemănările și deosebirile dintre elementele lor de artă poetică, despre educația patriotică prin comentarea și analiza expresiei *Îmi iubesc Țara în care poeții râvnesc speranțe frumoase*.

Filiala „I. Mangher” a inaugurat Clubul *Engleza vorbită pentru tineret*, dezvoltând aptitudinile de comunicare internațională, a organizat masa rotundă *Tineret. Carte. Internet*.

Biblioteca „O. Ghibu”, în cadrul Clubului celor tineri, Clubului Consiliului Europei, Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Adolescenți, cluburilor „Femeia”, „De catehism”, „Chemați a înfrunța destinul” a organizat diverse activități consacrate

tinerilor. Printre acestea s-au evidențiat prin profunzimea abordării – conferința *Tinerii jurnaliști și drepturile omului în țările frontierei de est a UE*, masa rotundă *Tineretul și strategiile moderne de educație*, prezentarea de carte *Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova*, discuția-dezbatere *Proiecte pentru tineri*, programul religios *Tinerii și adevărul creștin*, serata *Ecologia spiritului adolescentin: universul sacru al existenței noastre în lumea colindelor*.

Activitatea CAIE a fost direcționată spre crearea serviciilor adresate necesităților tinerilor, care în acest secol al comunicării și informării utilizează noile tehnologii. Anume pentru aceștia CAIE a deschis, în 2008, Clubul „Încredere” în colaborare cu Asociația omonimă și pedagogul-psiholog N. Krasnopolskaia. Aici tinerii pot discuta o varietate de subiecte: de la dragostea dintâi până la relațiile interumane în traficul de ființe, boli, migrație. Sentimentul de iubire a fost axa orelor de lectură *Dulcea mea Doamnă*, *Eminul meu iubit* (scrisorile Eminescu-Micle), a seratei literar-muzicale „Vorbiți-mi despre dragoste”, activități culturale ce îndeamnă la înălțare sufletească, la crearea unor familii trainice și, deci, la o societate sănătoasă.

Sub auspiciile filialei „Ovidius” activează un *Club al tinerilor intelectuali*, spațiile bibliotecii sunt propice unor dezbateri pe diverse teme pentru profesori universitari, tineri economiști, informaticieni, designeri de modă, studenți. Tinerii s-au întrunit, de asemenea, la Cenaclul „Ovidius”, Clubul „Tinere talente” pentru schimb de opinii, să vizioneze spectacole, vernisaje, să lanseze lucrări din creația proprie.

Marcând Anul Tineretului, filiala *Traian* a inițiat programul *La poarta vorbelor frumoase* pentru a promova în rândurile tinerilor importanța unei vorbiri coerente, demne ca mijloc eficient de identificare a identității și o mai bună comunicare. Discuțiile au vizat cumsecădenia, omenia, unele tradiții calendaristice de Crăciun, Dragobete, Paști, Hramul Chișinăului, ceea ce demonstrează pregnant legătura dintre generații, bunele maniere ale poporului nostru de la care noile generații au de învățat multe lucruri esențiale.

ÎNCURAJAREA LECTURII TINERILOR

Se vorbește că tinerii nu mai citesc, că ei preferă net-cultura, distracțiile. Pentru a identifica preferințele tineretului pentru ofertele internetului, dar și atitudinea lui față de bibliotecile virtuale și de cărțile electronice s-a desfășurat sondajul *Tineretul, cartea și internetul*. Fiind inițiat de filiala „I. Mangher” la el au aderat și alte cinci filiale ale BM – BPD, CAIE, „Ovidius”, „O. Ghibu”, „L. Ukrainka”.

64,4% respondenți consideră „informația adevărată” pe cea tipărită, 20,8% susțin că internetul le este „cel mai bun prieten”, iar restul optează pentru ambele surse.

Neașteptată este constatarea vis-à-vis de suportul informațional – tocmai 90,1% acordă supremație cărții tipărite (reamintim că toți subiecții au fost din categoria *Tineri* și sunt familiarizați foarte bine cu tehnologiile moderne), poate și din simplul motiv că există deocamdată nu număr infim de cărți on-line în limba română.

Surprinzătoare par a fi și afirmațiile celor intervievați, precum că utilizează *des* – doar 3,4%, *rare* – 28,7% și *foarte rar* – 9,2% internetul la bibliotecă. Motivațiile lor ne sugerează unele concluzii: *lipsa din filiale a calculatoarelor și acordarea limitată a timpului, ambianța și comoditatea de a sta în fața calculatorului mai multe ore, lipsa informației despre prestarea acestor servicii.*

În consecință, bibliotecarii nu au decât să se bucure, încă, pentru preferințele față de bibliotecile tradiționale, de cărți pe suport de hârtie, dar ieșirea din tradiționalism este obligatorie și asigură bibliotecii o poziție confortabilă și competitivă în Societatea Informației și a Cunoașterii.

EXTINDEREA ACCESULUI LA EXPERIENȚE DE VOLUNTARIAT PENTRU TINERII DIN CHIȘINĂU

Strategia Bibliotecii Municipale 2008-2017 promovează voluntariatul ca o activitate importantă de implicare a copiilor, tinerilor și adulților în procesul de lectură. În aprilie 2008 s-a desfășurat Săptămâna Națională a Voluntariatului „Hai în gașca voluntarilor” la care a participat și Biblioteca Municipală. Ediția a doua a pus accentul pe schimbul de experiență în domeniul voluntariatului prin consolidarea parteneriatului dintre societatea civilă și instituțiile publice, implicarea persoanelor publice în activitățile de voluntariat. Săptămâna Națională a Voluntariatului este un eveniment dedicat persoanelor care vor să se implice în activități de voluntariat, tuturor celor care susțin și promovează conceptele, practicile voluntariatului. Pe parcursul unei săptămâni în holul Parlamentului R. Moldova și în parcul Catedralei a fost organizată expoziția *Biblioteca Municipală în serviciul comunității*, unde au fost expuse publicațiile Bibliotecii și materialele promoționale. De asemenea, pe parcursul unei zile în parcul Catedralei au fost repartizate locuitorilor materiale promoționale.

Centrul de Informare și Documentare German a organizat o întâlnire a reprezentanților mai multor organizații de voluntariat din Germania și din Moldova cu genericul *Voluntariatul - a dăru-i o parte din tine unui vis*, la care au fost prezentate

diverse programe pentru tineri, efectuând și un schimb eficient de experiență, astfel asigurând noi relații de colaborare. O tradiție frumoasă a devenit *Weihnachtsmarkt* (Târgul de Crăciun), în cadrul căruia se efectuează un schimb reciproc de experiențe, datini, lucrări de artizanat. Comunicarea interumană a promovat și a valorificat colecțiile de publicații și a adunat în jurul său mai mulți prieteni, parteneri, simpatizanți, mai mulți beneficiari care să susțină *dialogul multicultural*. În acest sens, a fost acordată o deosebită atenție dezvoltării relațiilor de colaborare cu bibliotecile și instituțiile de învățământ din Germania, Austria și Elveția, înrolarea voluntarilor de origine germană în activitățile bibliotecii.

CAPITOLUL IV. BIBLIOTECA DIGITALĂ

DEZVOLTAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ȘI CREAREA INFRASTRUCTURII VIRTUALE

Informatizarea și automatizarea proceselor constituie una din direcțiile principale în activitatea Bibliotecii Municipale. O realizare a anului 2008 a fost asigurarea celor 31 de filiale ale BM cu echipament tehnic și constituirea intranetului via internet. Cele 30 de calculatoare și 14 imprimante achiziționate pe mijloacele din buget și alte surse au mărit parcul de mașini al bibliotecii. Ca rezultat toate filialele sunt dotate cu calculatoare și imprimante, instrumente indispensabile în ziua de azi în activitatea unei biblioteci.

La sfârșitul anului 2008 Biblioteca Municipală deține 171 calculatoare, 12 scanere, 42 imprimante și 12 copiatoare.

Din numărul total de calculatoare, 113 sunt posturi de lucru pentru bibliotecari.

Numărul de stații pentru utilizatori este insuficient: 11 biblioteci oferă 51 posturi de lucru utilizatorilor, ceea ce constituie 29% din numărul total de calculatoare și 0,07% per utilizator, iar în raport cu numărul de locuri în sălile de lectură – 5,5%.

Configurarea rețelei WiFi a permis soluționarea parțială a problemei posturilor pentru utilizatori, dar numai la Sediul Central.

Din cele 31 de filiale, 19 biblioteci dispun numai de 1-2 calculatoare, insuficient pentru a funcționa normal și a oferi utilizatorilor posibilitatea de a exploata resursele electronice comune.

Analizând starea de fapt, formulăm unele concluzii, recomandări pentru anul 2009:

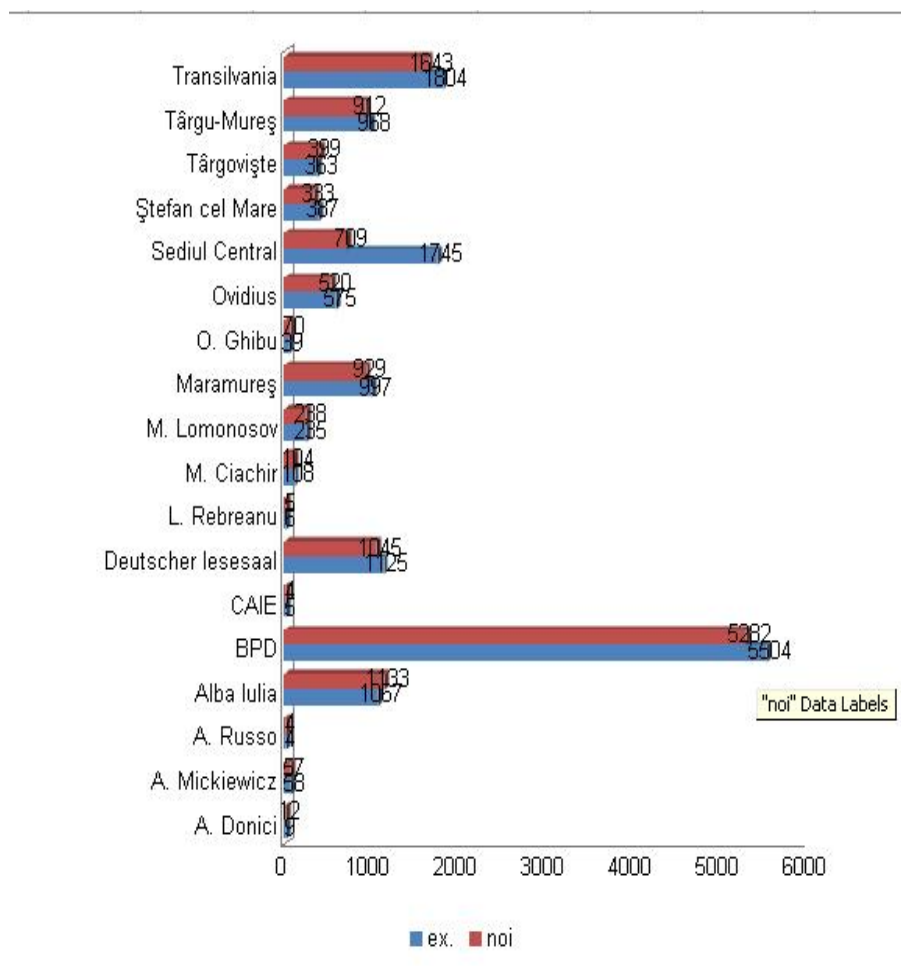
- achiziționarea echipamentului necesar pentru asigurarea accesului utilizatorului la informație: calculatoare, DVD playere, TV;
- asigurarea funcționării corecte a echipamentului și serviciilor.

În anul de referință pentru asigurarea securității rețelei săptămânal a fost actualizată baza antivirus de pe calculatoarele rețelei.

Pachetul de servicii internet propus nu a permis monitorizarea la distanță a activității. Pentru a rezolva problemele, a lichida dereglările au fost efectuate peste 100 de ieșiri pe teren.

Catalogul electronic partajat al BM

Catalogul electronic partajat a fost și rămâne o prioritate a activității biblioteconomice a BM. Dar din cauze întemeiate catalogarea documentelor a fost efectuată numai în prima jumătate a anului (ianuarie-mai). Din luna septembrie a reînceput catalogarea Biblioteca Publică de Drept.

Graficul de mai sus ilustrează procesul de constituire a catalogului partajat al BM și indică contribuția în anul de referință a celor 18 filiale.

Ca rezultat constatăm că la sfârșitul anului 2008 fondurile bibliotecilor: Sediul Central, CAIE, „Târgu-Mureș” și BPD sunt catalogate integral. Bibliotecile: „Alba Iulia”, „A. Mickiewicz”, „Ovidius”, „Transilvania” au catalogat 70-80% din colecție.

În total au fost efectuate 91 935 înregistrări, din care 18 085 – înregistrări noi, iar 73 870 – redactate, adăugate la înregistrările deja existente. Catalogul electronic partajat al BM la 31 decembrie 2008 numără 345 873 de înregistrări bibliografice, ceea ce constituie 33,5% din fondul total. Catalogul analitic, ca parte integrantă a CEP BM s-a mărit în 2008 cu 8 594 de descrieri și la sfârșitul anului 2008 conținea 49 456 de înregistrări.

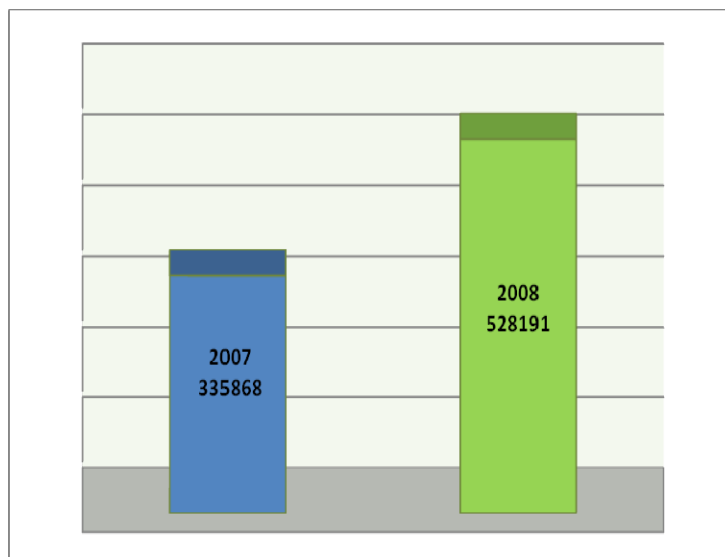
EXPLOATAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE

În anul 2008 site-ul BM a fost un instrument deosebit de util, care reprezintă un mijloc modern, rapid, eficient de promovare a activității bibliotecii, cu ajutorul căruia putem să ne adresăm direct utilizatorilor. Pagina web este liantul dintre bibliotecă și utilizatorii ei reali sau potențiali. Versiunea nouă, cu multe informații utile și bogat

ilustrată este ușor de accesat oricând și oriunde. A devenit un real suport pentru dezvoltarea comunicării interne și pentru creșterea transparenței în implementarea Strategiei de dezvoltare, a politicilor și a deciziilor bibliotecii, în furnizarea de servicii cât mai aproape de necesități și cât mai comode pentru utilizatorii noștri, în întreținerea unor relații reciproc avantajoase. Grație unei astfel de comunicări ne putem îmbunătăți serviciile oferite, astfel încât să ne adaptăm cât mai bine nevoilor de informare ale diverselor categorii de utilizatori.

Vizitatorii virtuali, în număr de 538 191 (cu 192 323 vizite mai mult față de anul 2007), au consultat catalogul electronic ori publicațiile electronice, s-au informat despre evenimentele care urmau să aibă loc aici, despre oferta de colecții și servicii, înțelegând importanța site-ului web ca sursă de informare, ca ghid de orientare în universul resurselor, ca instrument de comunicare și, implicit, ca vector de imagine, ca o transpunere on-line de prezentare.

Monitorizarea traficului pe site reprezintă un instrument eficient de evaluare a impactului pe care acesta îl are în rândul utilizatorilor și, de la sine înțeles, al eficienței acestuia ca instrument de marketing. Astfel am stabilit paginile accesate cel mai des: *Resurse electronice, Servicii, Pagina copiilor, Ce? Unde? Când?, BiblioPolis, Orașul meu.*

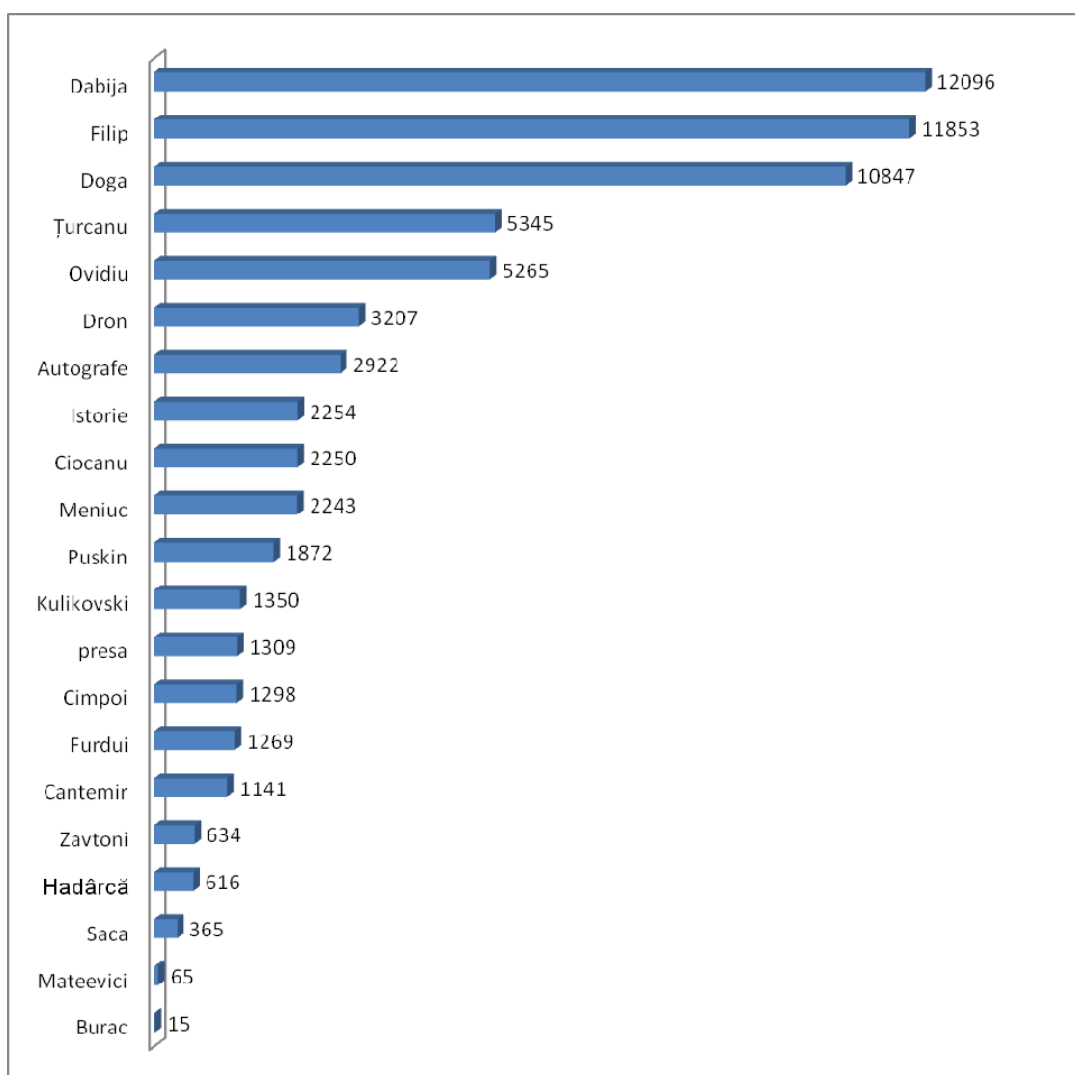
Asociată cu alte instrumente de promovare, pagina web reprezintă o modalitate de a aduce biblioteca în atenția utilizatorilor, dar și convingerea acestora că opinia lor contează, că ea este importantă pentru bibliotecă în perspectiva îmbunătățirii calității și diversificării serviciilor care le sunt oferite.

Analizând utilizarea paginilor, constatăm că paginile din rubrica *Filiale* în total au fost accesate de 166 922 ori. Topul bibliotecilor începe cu BPD (deținătoare a unui site

complex) urmată de Biblioteca „Alba Iulia”.

În afară de materiale de prezentare a bibliotecilor și a activităților, site-ul BM oferă utilizatorului *Resurse digitale*, care au fost accesate de 103 216 ori. De un interes constant se bucură varianta electronică a revistei *BiblioPolis*, arhiva căreia a fost accesată de circa 36 000 ori.

Paginile *e-bibliografiilor* în anul de referință au fost accesate de 68 216 ori. Cele mai solicitate bibliografii sunt ca și în anii precedenți: *Nicolae Dabija*, *Iulian Filip*, *Eugen Doga*.

Un studiu realizat de către Biblioteca Publică de Drept s-a orientat spre necesitatea *creării bibliotecii virtuale* (baze de date, repozitoriu) în domeniul juridic. Majoritatea utilizatorilor Bibliotecii Publice de Drept, studenți ai diferitelor instituții universitare din Republica Moldova, solicită acces la publicațiile electronice de specialitate autohtone. În acest context devine iminentă preocuparea bibliotecii față de

diversificarea serviciilor sale, acordate utilizatorilor, inclusiv prin facilitarea accesului la informația științifică electronică din domeniul jurisprudenței. Pentru a contribui la extinderea ariei de utilizare a rezultatelor cercetărilor științifice, realizate de către juriștii din Republica Moldova, Biblioteca Publică de Drept a venit cu inițiativa de a cerceta care ar fi interesele specifice ale utilizatorilor vis-à-vis de dezvoltarea unei asemenea biblioteci virtuale cu acces deschis și gratuit. În perioada iunie-decembrie 2008, biblioteca împreună cu Asociația Obștească *Inițiativa pentru o Nouă Europă* au lansat un chestionar care a fost distribuit în cadrul universităților cu facultăți de drept din Chișinău, precum și plasat pe pagina web a portalului juridic http://www.dejure.md/?go=sondaj_pll. Rezultatele chestionarului au evidențiat că 99% din respondenți, membri ai comunității juridice susțin crearea unei astfel de biblioteci prin oferirea articolelor, monografiilor, studiilor efectuate, considerând că aceasta ar facilita accesul la informație, neafectând autorii, adică ținând cont de protejarea dreptului de autor. Pentru a implementa această inițiativă, biblioteca împreună cu Asociația Obștească *Inițiativa pentru o Nouă Europă* vor coopera pentru a obține fonduri de la donatorii externi.

CAPITOLUL V. PRINCIPII DE OPERARE

Anul 2008 pentru BM a fost anul în care s-a realizat prima etapă a ***Planului de acțiuni*** al ***Strategiei Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” 2008 – 2017***.

Acțiunile noastre au demonstrat că noi am apreciat și respectat:

- × Utilizatorii și colegii.
- × Accesibilitatea și sinceritatea.
- × Excelența și calitatea.
- × Diversitatea și colaborarea.
- × Inovația și angajamentul.
- × Responsabilitatea și integritatea.
- × Mediul nostru și managementul durabil al resurselor.

Consiliul de Administrație al Bibliotecii Municipale și personalul ei au oferit servicii de calitate tuturor chișinăuienilor.

CERCETARE

BM având în structura sa servicii specializate: Centrul de Informare și Documentare „Chișinău”, Centrul Național de Hasdeologie, Centrul Academic Internațional Eminescu, Serviciul Studii și Cercetări, în 2008 a desfășurat cercetări în domeniul cărții, tiparului, bibliotecilor, care pot fi clasificate în următoarele grupuri:

1. Cercetare bibliografică
2. Cercetare științifică
3. Cercetare biblioteconomică

Cercetarea bibliografică, la BM, este un mijloc de valorificare și actualizarea istoriei spirituale, literare și culturale chișinăuiene. Cele 11 lucrări bibliografice elaborate în anul de referință sunt diverse ca forme – bibliografii tematice, biobibliografii, monografii bibliografice. Cinci bibliografii sistematizează informații despre personalitățile literare, două sunt dedicate activității jurnaliștilor-scriitori, una poate fi tratată ca o cronologie a evenimentelor din viața social-politică, culturală a municipiului, trei – abordează probleme legate de istoria, cultura popoarelor care locuiesc pe teritoriul Moldovei.

Titlul
Andrei Burac: Biobibliografie

Galina Furdui: Biobibliografie
Ion Proca: Biobibliografie
Iulia Hasdeu / Camille Armand (1869-1888): Bibliografie
Iulian Filip: Biobibliografie
O familie de intelectuali basarabeni: dinastia familiei Grama: Biobibliografie
Holocaust - tragedia evreilor Europei sec. XX
Hristo Botev: Bibliografie tematică electronică
Ucrainenii în cultura Moldovei: Bibliografie tematică
Vlad Pohilă: Biobibliografie
Bibliografia Municipiului Chișinău (1999 – 2004)

Un alt aspect nu mai puțin important în activitatea bibliotecii este **cercetarea științifică**. În anul de referință cercetarea științifică s-a axat pe studierea operei membrilor dinastiei Hasdeu. În acest context colaboratorii Centrului Național de Hasdeologie au întreprins vizite de documentare la Biblioteca Centrală Universitară și Biblioteca Academiei Române. Subiectul unui alt studiu de cercetare au reprezentat documentele despre dinastia Cantemireștilor, examinate la Biblioteca Academiei Române.

Biblioteca Municipală și Centrul Național de Hasdeologie au contribuit la apariția la editura *Știința* a volumelor 3 și 8 al *Scrierilor* lui B.P. Hasdeu.

Hasdeu B.P. Scieri. Vol. 3. Dramaturgie
Hasdeu B.P. Scieri. Vol. 8. Istoria critică a românilor
Eminescu, M. Opera Poetică
Legenda Luceafărului

Colaboratorii BM au participat la conferințe și simpozioane științifice organizate de alte instituții:

- consemnarea a 125 de ani de la inaugurarea statuii lui Ștefan cel Mare (Iași) și

- 125 de ani de la publicarea *Doinei* lui M. Eminescu ;
- simpozionul *Lumina care nu se stinge* (120 de ani de la dispariția fizică a poetei Iulia Hasdeu /Camille Armand) (București);
  - desfășurarea *Zilelor V. Alecsandri – M. Eminescu* și a Simpozionului *Valori bibliophile* (Biblioteca Națională a R. Moldova);
  - simpozionul consacrat lui D. Cantemir (335 de ani de la naștere) (Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu” din Ciorescu);

Cercetarea biblioteconomică s-a materializat în culegerea de studii *Biblioteconomie. Asistență Informațională. Arhivistică: Teorie și practică*, efectuate de Biblioteca Municipală în colaborare cu Catedra de Biblioteconomie și Asistență Informațională, în volumul *Biblioteconomie: Studii, cercetări, recenzii, prefețe, eseuri, interviuri* (autor L. Kulikovski); și în alte lucrări, analize, teze - obiectul studiului fiind activitatea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.

Tematica tezelor de licență

Nr.	Titlul
1.	Avantajele cooperării în organizarea activităților culturale la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”.
2.	Corelația dintre Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și Arhiva Națională.
3.	Prezența anului editorial 2006 în colecția BM.
4.	Evaluarea serviciilor informaționale la Biblioteca Publică de Drept.
5.	Dezvoltarea tehnologiilor de prelucrare a documentelor la Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”.
6.	Cultura juridică a bibliotecarilor la Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”.
7.	Eficiența serviciilor informaționale pentru grupuri defavorizate de utilizatori la Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”.
8.	Evaluarea programului de formare profesională la Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”.
9.	Analiza comportamentală în contextul culturii instituționale a bibliotecii (analiza chestionarului despre cultura instituțională realizat la BM).

SUSȚINEREA ROLULUI ESENȚIAL AL PERSONALULUI ÎN REALIZAREA DIRECȚIILOR STRATEGICE

În anul 2008 managementul resurselor umane s-a axat pe dezvoltarea dialogului profesional și căutarea soluțiilor utile și durabile de schimbare. Performanța, randamentul profesional, apreciate de comunitatea utilizatorilor și cea profesională, au adăugat valoare, au contribuit la întărirea identității, distincte a BM.

Serviciile și ofertele infodocumentare ale Bibliotecii Municipale au fost realizate, promovate, diversificate, inovate de către cei 436 de angajați, din care 356 sunt bibliotecari.

În anul de referință echipa BM a fost completată cu 61 de persoane, din care 52 bibliotecari.

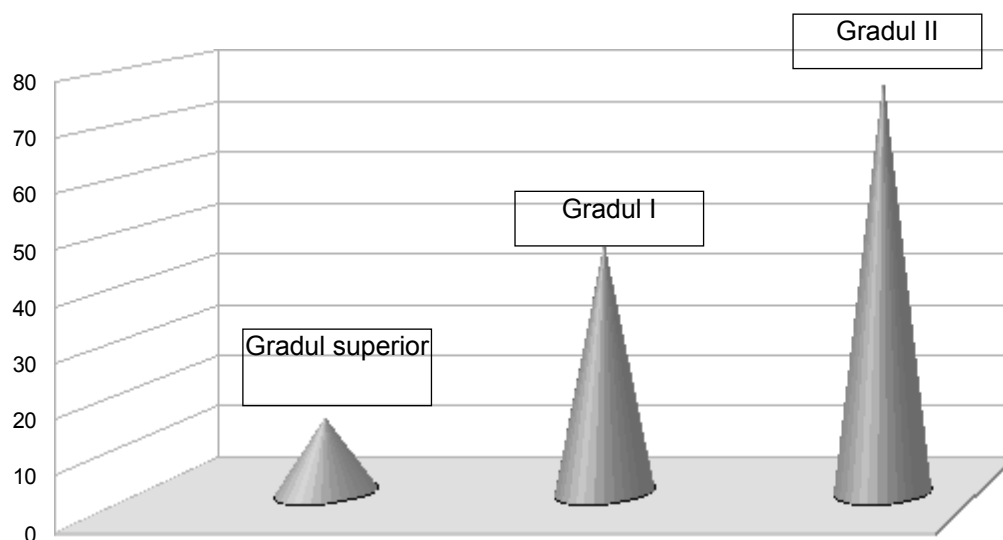
Vârsta medie a personalului de asemenea rămâne constantă - 37 de ani. Drept argument servește numărul total de studenți – 24, care studiază și muncesc la BM.

La BM prevalează un climat instituțional favorabil pentru aprofundarea cunoștințelor. Biblioteca susține bibliotecarii pentru a învăța la ciclul II și III. Astfel, la ciclul II (masterat) învață 9 persoane, iar la ciclul III (doctorat) – 2 persoane. Ca rezultat, la BM sunt 313 persoane cu studii superioare, din care 205 de specialitate. Structura angajaților pe sexe rămâne constantă.

În anul 2008 gradul II (doi) de calificare au obținut 17 bibliotecari. Temele de cercetare au abordat următoarele subiecte: *accesul la informație în structurile infodocumentare în Republica Moldova; Programul „Ora poveștilor”: forme și metode de organizare; rolul cărții și al bibliotecii în formarea personalității copiilor; impactul programelor culturale asupra procesului de lectură a utilizatorilor; diversitatea lecturii prin prisma preferințelor, vârstei și a statutului social; Biblioteca vine la tine cu prietenii; Evaluarea și extinderea programului extramuros; catalogarea automatizată în cadrul BM: avantaje, dificultăți, perspective etc.*

Din numărul total de bibliotecari, 39% sunt atestați. Comparativ cu anul trecut numărul lor a scăzut cu 1% (în 2007 – 40%) din cauza concedierii bibliotecarilor calificați.

Total bibliotecari atestați	139
% bibliotecari atestați	39
Gradul superior	14
Gradul I	47
Gradul II	78

Colaboratorii BM conștientizează regulile schimbării, comunică pentru a putea interacționa coordonat și adecvat, formându-și propriile abilități raportate la valori și standarde profesionale. Cunoașterea este un proces și o resursă pentru afirmarea identității și viabilității instituționale. Este un demers al angajării echipei *Hasdeu* în dezvoltarea și utilizarea capacităților cognitive, valorificând experiențele și abilitățile. Managementul cunoașterii la BM este un proces de învățare prin care se dobândesc competențe pentru viitor, care asigură beneficii directe – coerență colectivă mai mare, stoc de cunoștințe mai bogat, dezvoltarea creativității.

Structura programului de formare profesională organizat pe module și utilizat de mai mulți ani la BM a fost modificată și completată în conformitate cu standardele de calitate. Evoluția temelor a fost generată și de validarea cunoștințelor de la acțiunile de instruire și obținerea efectelor durabile în practică: *schimbări intervenite în cunoștințele, abilitățile și comportamentul celor instruiți, randamentul acestora.*

Pe parcursul anului 2008, la nivel de rețea au fost organizate acțiuni de instruire axate pe subiectele: *Adaptarea spirituală a persoanelor dezavantajate prin carte și lectură; Asigurarea cu personal la BM; Metodologia organizării orei de lectură; Programul Lecturile verii: Strategii și metode; Dezvoltarea și diversificarea programelor culturale în cadrul bibliotecii; Evidența serialelor. Descrierea analitică a serialelor; Programe de bibliotecă pentru preșcolari – Bibliodădaca; Servicii de bibliotecă pentru Chișinăul multicultural: direcții, probleme, colaborare.*

În filialele BM s-a format o cultură a învățării. Săptămânal și lunar se organizează acțiuni interne de instruire. La aceste întruniri se abordează diferite teme din domeniul biblioteconomic, în scopul informării și cunoașterii schimbărilor ce au loc în domeniul dat de activitate. De asemenea sunt puse în discuție problemele cu care se confruntă

bibliotecarii în activitatea lor zilnică. Totodată, se face o analiză a performanțelor de bibliotecă. La Biblioteca „Ovidius” săptămânal se întrunesc toți membrii echipei într-o reuniune de serviciu, care a fost numită „La o ceașcă de cafea”. Bibliotecarii din cadrul Bibliotecii Publice de Drept s-au implicat activ în acțiunile de instruire. Activitățile au fost referitoare la aplicarea *serviciului de poștă electronică internă (The Bat)*, *utilizare a pachetului Open Office*, *utilizare a resurselor electronice juridice (baze de date, motoare de căutare specializate)*, *statistica de bibliotecă*, *comunicarea cu utilizatorii*.

La nivel național, bibliotecarii au participat la acțiunile de instruire organizate de Biblioteca Națională a R. Moldova, Universitatea de Stat din Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii “I. Creangă”, Biblioteca ASEM, AGEPI, Consorțiuul eIFL.net, Universitatea Liberă Internațională, Biblioteca Colegiului de Construcții, Biblioteca Republicană Științifică Agrară. Printre subiectele studiate au fost: *Implementarea tehnologiilor informaționale în bibliotecile Moldovei: situația la zi (relația de corespondență în paradigma destinație echipament – resurse informaționale – servicii informaționale)*; *Pregătirea specialiștilor din domeniul infodocumentar pentru certificarea CERTIDOC*; *Aspecte metodologice și tehnice privind implementarea standardelor de descriere bibliografică*; *Lansarea Sistemului Informațional Integrat al Bibliotecilor din Republica Moldova – SIBIMOL*; *Comunicarea colecțiilor: aspecte etice și tehnologice*; *Activitatea informațională și bibliografică a bibliotecii universitare: actualitate și tendințe*; *Strategii de dezvoltare și prelucrare a resurselor informaționale și documentare*; *Școlarizarea operatorilor de teren pentru studiul „Timpul și spațiul lecturii în Republica Moldova” etc.*

BM prin aportul BPD în parteneriat cu consorțiuul eIFL Direct a organizat trei acțiuni de instruire, din care două cu caracter internațional. Seminarul instructiv *Acces Deschis (Open Access): Explorarea comunicării științifice* a abordat subiectul metodologiei organizării repozitoriilor, beneficiilor și a stării de fapt în R. Moldova. Conferința internațională *Copyright: Enabling Access or Creating Roadblocks for Libraries? (Copyright: un impediment sau un promotor al accesului la informație realizat prin intermediul bibliotecilor?)* a fost organizată de IFLA (Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecare), EBLIDA (Biroul European pentru biblioteci și asociații pentru informare și documentare) și eIFL (Consortiuul Informația Electronică pentru Biblioteci), cu participarea eIFL Direct Moldova. Această reuniune a fost găzduită de Academia de Studii Economice din Moldova. La un seminar analogic privind dreptul de autor și drepturile conexe, organizat de Consortiu în parteneriat cu AGEPI, Mariana Harjevschi a prezentat comunicarea *Dreptul de autor și bibliotecile*.

BM reușește cu succes să se integreze în spațiul biblioteconomic prin participarea activă la conferințele ABRM. La Congresul VI al bibliotecarilor, desfășurat în perioada 4-5 noiembrie 2008, bibliotecarii au participat cu comunicări la următoarele activități:

- Secțiunea *Biblioteci publice* cu genericul *Promovarea imaginii bibliotecii publice în comunitate*, unde s-a prezentat comunicarea *Experiența de promovare a imaginii Bibliotecii Municipale "B.P. Hasdeu"* (Lidia Kulikovski);
- Secțiunea *Biblioteci de colegii și școlare* cu abordarea subiectului *Bibliotecile școlare și de colegiu în sistemul educațional: aliniere la cerințele și prioritățile învățământului actual* Biblioteca "Ovidius" a prezentat comunicarea *Necesitatea parteneriatului în societatea cunoașterii* (Elena Butucel);
- Comisia Formarea Profesională Continuă. Etică și Deontologie a organizat atelierul *Instruirea la locul de muncă a personalului instituțiilor bibliotecare: concepte și experiențe*, unde s-a prezentat comunicarea *Traietoria dezvoltării specialiștilor în informare și documentare: ciclul formării profesionale la Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu"* (Tatiana Coșeriu).

Bibliotecarii de la *Centrul de Informații Europene* au participat la acțiuni naționale organizate de societatea civilă: Componentul „Training for Trainers” în domeniul scrierii proiectelor, German Technical Cooperation.

Biblioteca „I. Mangher” în continuare a fost centru metodologic pentru bibliotecile evreiești din republică. În anul de referință au fost organizate pentru colegi:

- Conferința video „Literatura israeliana contemporană”;
- Conferința internațională practico-științifică „Rolul memoriei istorice a Holocaustului în educația tinerei generații”;
- Conferința internațională „HEVRUT- instruire evreiască neformală”.

Competențele și abilitățile bibliotecarilor sunt elemente ale mix-ului de marketing. Implicarea în acțiunile profesionale ca formatori și experți este un indicator calitativ pentru Biblioteca Municipală.

În cadrul acordului de colaborare dintre Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea de Vest din Timișoara, la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării s-a aflat un grup de studenți și profesori de la Facultatea de Științe Politice, Filosofie și Științe ale comunicării (Secția Bibliologie). Programul de mobilitate a cuprins următoarele subiecte: catalogarea și organizarea cataloagelor; descrierea analitică și

organizarea bazelor de date bibliografice; digitizarea colecțiilor; servicii de referințe; activitatea bibliografică; automatizarea bibliotecilor; accesul la resursele electronice.

În colaborare cu Academia de Științe a Moldovei, BM a participat ca formator la seminarul *Accesul persoanelor cu dizabilități la informație* (Lidia Kulikovski).

Formatorii BM (Mariana Harjevschi, Tatiana Coșeriu) au participat la *Tabăra de instruire pentru bibliotecari*, organizată de Biblioteca Publică Raională „Dimitrie Cantemir” din Ungheni.

Biblioteca Municipală se orientează către cooperare, parteneriat ca o soluție pentru un management mai bun și ca o componentă importantă a misiunii sale.

Promovând practicile de calitate ale BM **la nivel internațional** în anul de referință, bibliotecarii au participat la următoarele acțiuni:

- Târgul de carte din Focșani – Vlad Pohilă, Genoveva Scobioală, Angela Timuș;
- *Instruire pentru bibliotecari în domeniul managementului și marketingului* Piatra Neamț, România – Angela Ciobanu;
- *Conferința eIFL-IP, Istanbul, Turcia* – Mariana Harjevschi;
- Stagiul de perfecționare „Imaginea și relațiile publice ale organizației”, Fundația Soros din Moldova, Institutul Național de Administrație, București, România – Savela Starciuc;
- Conferința internațională *LIMUD - programe educaționale în tradiția evreiască*, Ialta, Ucraina – Ana Bațmanov, Ala Deresco.

Obținerea unei performanțe recunoscute duce la creșterea încrederii în sine, a satisfacției profesionale care mobilizează, generează și dezvoltă alte realizări. Pe parcursul anului 2008, echipa *Hasdeu* a fost apreciată cu:

- **3** premii și diplome de laureat ale ziarului *Timpul*;
- **4** premii la Concursul *Cele mai reușite lucrări în domeniul bibliologiei și știința informării*;
- **29** de *Diplome de excelență, de mențiune* din partea partenerilor, centrelor metodologice: Secția Națională a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret pentru implicarea activă în organizarea Salonului Internațional de Carte pentru Copii; Pretura sectorului Buiucani - pentru activitate rodnică, profesionalism și succesele obținute; revista de Cultură și Creație Literară „Clipa” - pentru receptivitatea și deschiderea față de tinerii creatori din cenaclul „Iulia Hasdeu”; Consiliul Județean Alba; Primăria municipiului Alba Iulia; Fundația „Alba Iulia 1918”; Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români din R. Moldova; Clubul Consiliului Europei; Centrul media pentru Tineret și Radio

Moldova - pentru realizări deosebite la etapa *Artă plastică* a concursului ARS ADOLESCENTINA, pentru susținerea și încurajarea tinerelor talente; Departamentul municipal pentru Protecția Drepturilor Copiilor; Organizația etnoculturală „Barvinok”; Congresul comunității ruse; Biblioteca Națională - pentru debut la „Gazeta bibliotecarului” etc.

- **54 Diplome de excelență** a Bibliotecii Municipale (pentru cea mai bună organizare și desfășurare a Programului *Săptămâna Ușilor Deschise*; pentru contribuții substanțiale la realizarea Programului aniversar *Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – 130 ani de lectură publică: Dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriate*; pentru contribuții la activitatea de cercetare și calitatea remarcabilă a lucrărilor, pentru contribuții la promovarea imaginii și activității BM în mass-media; pentru susținerea, dezvoltarea și diversificarea serviciilor comunitare; pentru activitatea de cooperare eficientă cu comunitatea: utilizatori, fondatori, societatea civilă în dezvoltarea proiectelor, programelor și serviciilor; pentru promovarea activității și prezența activă în mijloacele mass-media; pentru cea mai bună echipă; pentru cea mai laborioasă echipă; pentru munca depusă cu dăruire în reorganizarea și modernizarea activității Bibliotecii; pentru activitate de aleasă dăruire cu importante rezultate, desfășurată de-a lungul anilor etc.).

Echipa *Hasdeu* este motivată și încurajată pentru a scrie articole în revistele și ziarele de specialitate. Practicile de calitate au fost mediatizate în publicațiile *BiblioPolis*, *BiblioCity*, *Gazeta bibliotecarului*, *Buletinul ABRM*, *Info Agrarius*, *Lectura* (Cluj Napoca), *Curier* (Târgoviște), *Lumina Cărții* (Alba Iulia) și în alte publicații cum ar fi *Capitala*, *Jurnal de Chișinău*, *Literatura și arta*, *Glasul*, *Flux*, *Florile dalbe*, *Timpul*, *Viața studențească* etc.

Pentru absolvenții instituțiilor de învățământ superior, tinerilor angajați li s-a stabilit un spor la salariul tarifar în mărime de 10% pentru perioada primilor trei ani de activitate. Personalul BM a primit un supliment de 20% la salariu, care a fost acordat de către Primăria municipiului Chișinău. Bibliotecarii au continuat să primească sporul pentru vechime în muncă și un supliment la salariul de funcție în mărime de 30 la sută. Quantumul salariaților de funcție pentru angajații cu categoria de salarizare 6-15 s-a majorat.

Cultura instituțională a BM se caracterizează prin percepțiile fundamentale, valorile împărtășite și convingerile care ghidează modul în care se comportă echipa *Hasdeu* unii cu alții și modul în care ei muncesc. Este deja o tradiție de a consolida socializarea noilor angajați, a întregului colectiv prin organizarea echipei la sărbătorirea

evenimentelor profesionale.

Prin atributele noastre de bază *promptitudine, corectitudine, competență, amabilitate și respect* reușim să menținem Biblioteca performantă, capabilă să răspundă nevoilor utilizatorilor.

MENTENANȚA ȘI PREZERVAREA EDIFICIILOR ȘI SPAȚIILOR PUBLICE

Una din direcțiile *Strategiei BM 2008-2017* este estimarea prin consultare și studii a doleanțelor utilizatorilor referitor la spațiile puse la dispoziția lor. BM s-a angajat să mențină localurile în stare bună, reparată, să asigure un mediu binevoitor, curat.

În anul de referință, au fost îmbunătățite condițiile de funcționare la următoarele filiale:

- finisarea reparației capitale la Biblioteca „Târgu-Mureș”; reparații la Centrul Național de Hasdeologie, la filialele „Alba Iulia”;
- reparații curente la bibliotecile „M. Lomonosov”, „H. Botev”, Arte, *N. Titulescu*, Biblioteca Publică de Drept.

Au fost mobilate, echipate filialele: „Târgu-Mureș”, „Alba Iulia”, „Târgoviște”, „M. Lomonosov”, Traian, BPD, CAIE, Centrul Național de Hasdeologie.

Funcționalitatea rețelei implică organizarea operativă a tuturor proceselor ce țin de activitățile unei biblioteci. O Bibliotecă rețea ca Biblioteca Municipală realizează:

- distribuirea intrărilor noi prin filiale;
- optimizarea fiabilității echipamentului, mobilierului, utilajului tehnic;
- activități extramuros în comunitate, în parteneriat cu diverse instituții;
- activitatea de asistență metodică la nivel de municipiu și suburbii.

Astfel, pentru necesitățile rețelei a fost procurat automobilul *Dacia Logan*.

Din 36 localuri administrate și întreținute de BM - unul este construit cu destinație specială; 30 sunt adaptate, 28 de sedii sunt proprii, 3 spații închiriate.

La sfârșitul anului 2008 a fost reziliat contractul de închiriere a spațiului pentru Biblioteca „Maramureș”, colecțiile au fost legate și depozitate în spațiile BM. Comunicarea și negocierea cu administrația publică locală nu au dat rezultate benefice. Într-o asemenea situație s-ar putea pomeni și Biblioteca „O. Ghibu”.

FINANȚARE

Deși recunoscute ca mijloace educative și culturale de mare importanță, cartea și bibliotecile, sunt mereu supuse unei reevaluări fie din partea celor care le utilizează, fie din partea celor care le finanțează. Biblioteca a făcut față onorabil acestui test păstrându-și imaginea și forța.

Anul 2008 a fost evaluat de multe comisii financiare. S-a evaluat executarea bugetului, utilizarea eficientă a banilor alocați, calitatea și suma achiziției de carte, licitațiile de achiziții, eficiența funcționării filialelor (frecvență, ore deschise pentru public, zile deschise pentru public, logica și distanța amplasării unei filiale de alta), dotarea cu echipament a bibliotecii și filialelor, reparațiile filialelor etc.

BM a avut, inițial, un buget satisfăcător, aprobat de Consiliul municipal, de 18 mln. lei, sumă care pe parcursul anului, fără, însă, aprobarea Consiliului, a fost diminuată cu 2 mln. de la achiziția de carte. Această sumă a fost suplinită, parțial, cu 1mln. 6 mii 230 lei din alte surse: 946 330 lei pentru achiziția de carte, 59 900 lei granturi proiecte mici, 120 425 lei echipament tehnologic. Deci îi mai mult de 1 mln.

Articol	Descifrare	Necesar	Bugetat 2008	Modificări 2008	Executat
111	Salariu	6 103,3	6 103,3	7 242,7	7 501,1
112	Fondul social	1 464,9	1 464,9	1 738,3	1 738,3
116	Asigurare medicală	183,1	183,1	217,2	216,7
113/01	Energie electrică	270,0	300,0	295,9	217,4
113/02	Gaz	20,0	20,0	20,0	20,0
113/03	Rechizite, mentenanță, consumabile	720,0	400,0	635,0	624,4
113/04	Căldura	240,0	650,0	680,0	680,0
113/06	Abonare, achiziție de carte	7 200,0	6 000,0	4 393,5	4 393,5 / 946,3
113/11	Telecom	111,0	70,0	70,0	70,0
113/13	Întreținere transport	60,0	40,0	40,0	40,0
113/17	Reparații curente	650,0	600,0	653,9	651,2
113/18	Reparații utililaj	150,0	100,0	100,0	100,0
113/19	Chirie	400,0	300,0	201,1	207,8
113/21	Instruire profesională	50,0	-	-	-
113/22	Servicii editoriale	300,0	250,0	250,0	241,9
113/27	Contoare	15,0	15,0	-	-
113/29	Pază	200,0	65,0	65,0	63,7
113/30	Servicii informaționale	757,1	250,0	220,0	187,8
113/34	Apă, canalizare	100,0	100,0	75,0	73,5
113/35	Salubritate	50,0	25,0	10,0	10,0
113/45	Manifestări culturale	500,0	200,0	212,0	211,6
114/02	Deplasări	60,0	70,0	40,0	33,2
242	Mobilier, echipament	1 000,0	500,0	504,0	502,0 / 120,4
243	Reparații capitale	3 000,0	500,0	-	-
TOTAL		23 604,4 lei	18 206,3 lei	17 662,7 lei	18 850,8 lei

Anul 2008, pentru BM, a fost unul rodnic, un an cu valențe și rezultate în domeniul informatizării proceselor, în diversificarea serviciilor electronice și tradiționale, în cercetare bibliografică și biblioteconomică, în promovarea imaginii, anul în care s-a pus baza realizării **Strategiei BM 2008-2017**.

Raportul BM 2008 este mesajul prin care transmitem ce s-a făcut, cât s-a făcut, cum s-a făcut, care-i rezultatul și impactul..., este instrumentul prin care analizăm și căutăm răspuns la întrebarea **Ce putem să facem să nu încetinim ritmul, să nu ne pierdem vitalitatea, prestigiul obținut?**

PROBLEME

Constatăm că preferințele de lectură, studiu, cercetare și loisir a chișinăuienilor, rămân aproape neschimbate. Raportăm, însă, cu 32 de mii de cititori mai puțin ca în anul 2007. Este o cifră foarte mare, dar justificată prin absența activității bibliotecilor „Transilvania”, „Târgu-Mureș”, Gh. Madan închise pe tot parcursul anului la reparație capitală, de absența activității de jumătate de an a filialei Arte. Alte probleme care ne-au pereclitat activitatea și au dus la nerealizarea unor obiective din planul anului 2008:

1. Pierderea spațiului Bibliotecii „Maramureș” și incapacitatea administrației locale de a rezolva problema.
2. Starea catastrofală a Sediului Central al BM;
3. Finanțarea insuficientă. Administrația Publică Locală nu finanțează BM după programe și priorități, dar după principiul *Noi știm mai bine ce vă trebuie*;
4. Numărul insuficient de calculatoare, fapt ce nu permite realizarea automatizării proceselor preconizate, finisarea Catalogului Electronic Partajat – per utilizator, norma fiind un calculator la o mie de locuitori;
5. Căutarea de soluții urgente pentru finisarea optimizării colecțiilor (reevaluare, reinventariere, barcodare), pregătirea pentru trecerea colecției în CEP;
6. Abandonarea profesiei, lipsa specialiștilor;
7. Lipsa unui Centru de perfecționare la nivel național;
8. Necesitatea reparațiilor la 11 sedii – Biblioteca „V. Alecsandri”, „A. Cosmescu”, Biblioteca „I. Mangher” de 5 ani, Biblioteca „Transilvania” al treilea an și altele.

PROPUNERI

Anul 2009 pentru BM se prefigurează ca un an economic greu, an de criză care cu certitudine va afecta planurile trasate. Efortul managementului va fi orientat să calibreze spiritul echipei pentru a rămâne pe linia de plutire, pentru a îngrădi echipa de sincopile crizei.

Pentru anul 2009, BM își propune să realizeze:

1. Implementarea Sistemului Informațional de Gestiune a Activității (SIGA) în toate filialele;
2. Finisarea Catalogului Electronic Partajat al BM;
3. Continuarea digitizării colecțiilor *Chișinău și Hasdeu*;
4. Sporirea și diversificarea repertoriului de resurse electronice;
5. Extinderea programelor de lectură pentru toate grupurile sociale de chișinăuieni.
6. Auditul calității în scopul implementării sistemului de management al calității BM.
7. Îmbunătățirea condițiilor de funcționare a bibliotecilor filiale:
  - ✓ construcția sau reparația capitală a Sediului Central;
  - ✓ finisarea reparației la filiala „Transilvania”.

Bazându-ne pe rezultatele obținute în 2008, pe capacitatea instituțională și capabilitatea personalului, pe susținerea Administrației Publice Locale sperăm să trecem cu bine prin criza economică și să rămânem în continuare instituția comunitară, culturală necesară chișinăuianului.